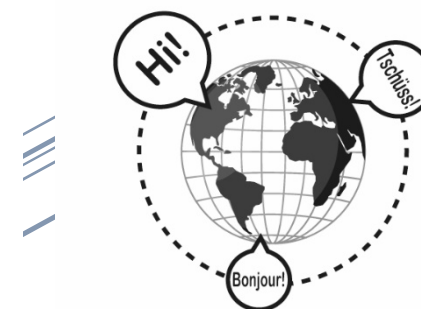

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Základní škola T. G. Masaryka Náchod, Bartoňova 1005

ŠKOLA PRO ŽIVOT

JAZYKOVÁ TŘÍDA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA T. G. M. NÁCHOD

Dokument vstupuje v platnost dnem 1. 9. 2020 a je zpracován podle upraveného RVP ZV.

č. j. -----

Obsah

1 Identifikační údaje	6
1.1 Předkladatel	6
1.2 Zřizovatel	6
2 Charakteristika školy	8
2.1 Úplnost a velikost školy.....	8
2.2 Charakteristika pedagogického sboru	13
2.3 Dlouhodobé projekty	15
2.4 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	15
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu	16
3.1 Zaměření školy	16
Třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy	16
Třída s rozšířenou výukou cizích jazyků	16
Třída se všeobecnou výukou.....	17
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie.....	18
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	20
3.4 Začlenění průřezových témat.....	25
4 Učební plán	1
1. stupeň – třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy	32

1. stupeň – třída s rozšířenou výukou cizích jazyků	33
1. stupeň – třída se všeobecnou výukou	34
2. stupeň – třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy	35
2. stupeň – třída s rozšířenou výukou cizích jazyků	36
2. stupeň – třída se všeobecnou výukou	37
Poznámky k učebnímu plánu	38
5 Učební osnovy.....	42
5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE.....	42
Český jazyk.....	42
Cizí jazyk.....	90
Další cizí jazyk.....	122
5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	133
Matematika a její aplikace	133
5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE.....	162
Informatika.....	162
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT	176
Prvouka	176
Přírodověda	194
Vlastivěda	205

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST	217
Dějepis	217
Občanská výchova	235
5.5 ČLOVĚK A PŘÍRODA.....	256
Fyzika.....	256
Úvod do chemie	271
Chemie	280
Přírodopis.....	295
Zeměpis.....	315
5.6 UMĚNÍ A KULTURA.....	332
Hudební výchova	332
Výtvarná výchova	362
5.7 ČLOVĚK A ZDRAVÍ	385
Rodinná výchova	385
Tělesná výchova	397
5.8 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	417
Pracovní činnosti.....	417
Přílohy	442
Příloha č. 1 - Vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními, žáků nadaných i žáků se sociálním znevýhodněním.....	443

Příloha č. 2 - Hodnocení vzdělávání žáků a evaluace.....	473
Příloha č. 3 - Volitelné předměty.....	492
Příloha č. 4 – Distanční výuka.....	498

1 Identifikační údaje

Název programu: Školní vzdělávací program ZŠ T. G. Masaryka Náchod, Bartoňova 1005

Motivační název: Škola pro život

1.1 Předkladatel

Název školy	ZŠ T. G. Masaryka Náchod, Bartoňova 1005
Adresa	Bartoňova 1005, 547 01 Náchod
Ředitelka školy	Mgr. Radka Lokvencová
Kontakt	radka.lokvencova@zstgmnachod.cz
	491 428 345
Právní forma	příspěvková organizace
IČ	00857611
IZO	102 254 800
REDIZO	60 00 93 90

1.2 Zřizovatel

Název	Město Náchod
Adresa	Masarykovo náměstí č. p. 40, 547 01 Náchod

IČ 00272868

Vedoucí odboru školství Mgr. Iveta Lukešová

Kontakt i.lukesova@mestonachod.cz

491 405 422

Dokument vstupuje v platnost dnem 1. 9. 2020 a je zpracován dle upraveného RVP ZV.

Mgr. Radka Lokvencová

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola T. G. Masaryka Náchod, Bartoňova 1005 patří k **plně organizovaným základním školám** s vymezenou spádovostí danou zřizovatelem, městem Náchod. Je umístěna v **areálu dvoukřídle budovy** s dostupnými sportovišti (zimní stadion, lehkootletický areál Hamra a plavecký bazén) a disponuje **prostornými kmenovými i odbornými učebnami**, které jsou připojeny **k internetu** a vybaveny moderními **datovými projektory**. V některých učebnách nalezneme **interaktivní tabule**.

V suterénu obou křídel školní budovy se nachází dvě **prostorné tělocvičny s žakovskými šatnami**. K výuce tělesné výchovy využívá škola také přilehlé venkovní sportoviště, na kterém lze nalézt řadu sportovních prvků určené nejen pro volnočasové aktivity žáků. K praktické realizaci dopravní výchovy je využíváno nedaleké **dopravní hřiště**.

K prezentaci slavnostních společenských akcí a k realizaci projektů je využívána **aula s malým jevištěm a balkonem** pro rodiče. V přízemí obou křídel se nachází **šatny pro žáky** a pedagogické zaměstnance. V budově druhého stupně nalezneme **školní klub** a prostornou **školní družinu** s vlastní žakovskou šatnou a samostatným venkovním vstupem. V budově prvního stupně se nachází **prostorná školní jídelna**.

Součástí školy je **velká zahrada s přilehlým skleníkem a učebnou**, která je určena nejen pro výuku pracovních činností a pěstitelských prací. U hlavního vchodu do školní budovy se nachází **nevelký sad** ohraničený živým plotem, který je využíván k mimoškolním aktivitám i k projektové výuce.

Obě křídla školní budovy jsou propojena krytým vestibulem s vrátnicí, která v době vyučování přispívá k zajištění bezpečnosti žáků. Školní budova **nedisponuje bezbariérovým přístupem**.

Vzdělávání žáků zajišťují kvalifikovaní **pedagogové**, kteří se pravidelně vzdělávají a prohlubují své znalosti. Pro žáky organizují mimoškolní aktivity, adaptační i ozdravné pobyty.

ŠVP preferuje menší počet žáků ve třídě, čímž umožňuje individuálnější přístup v průběhu vzdělávání. Výuka cizích jazyků upřednostňuje dělení žáků do menších skupin. Škola poskytuje **základní všeobecné vzdělání orientované na životní praxi i na následné studium na střední škole**.

Škola poskytuje vzdělávání i žákům s přiznanými **podpůrnými opatřeními**, která ve svých doporučeních charakterizují školská poradenská zařízení.

Vzdělávací metody směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, vedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné toleranci a úctě, k rozvoji komunikačních dovedností a spolupráci, učí žáka, jak se učit. Škola je komunitou, která podporuje fyzické a psychické zdraví a vytváří podmínky pro smysluplné využití volného času. Je usilováno o to, aby každý žák denně ve škole zažíval osobní i společný úspěch, plně rozvíjel svůj potenciál a zodpovědně si nacházel své místo ve společnosti.

Škola aktivně spolupracuje s dětskými pediatry, poradenskými zařízeními i se školskou radou. **Spolupráce se zákonnými zástupci** je realizována formou třídních schůzek, individuálních konzultací a osobní účasti na mimoškolních akcích. **Školské poradenské pracoviště** poskytuje pedagogům, žákům a jejich rodičům bezplatné poradenské a konzultační služby.

Každoročně aktualizovaný **preventivní program** školy se zaměřuje na eliminaci jednotlivých patologických jevů formou cíleně volných seminářů. Součástí prevence je i projektově zaměřené vyučování. Pestrost výuky doplňují mezinárodní jazykové projekty i účast na sportovních kláních. Komplexní program primární prevence na škole zahrnuje strategie, které působí na konkrétní cílové skupiny, a slouží k eliminaci sociálně patologických jevů. K vytvoření vhodného sociálního klimatu, které není příznivé k šíření rizikového chování, přispívají

besedy s odborníky, projektově zaměřené vyučování, sportovní aktivity, mezinárodní projekty, zájmová činnost žáků a v neposlední řadě třídnické hodiny.

Základní škola poskytuje také vzdělávání **cizincům**, tedy **žákům s odlišným mateřským jazykem (OMJ)**, což jsou cizinci bez dostatečné znalosti českého jazyka. Tito žáci jsou zařazeni do třídy na základě věku a úrovně znalosti českého jazyka.

Základní školu tvoří tyto části:

Základní škola	IZO	102 254 800	kapacita 500 žáků
Školní družina	IZO	117 400 203	kapacita 140 dětí
Školní klub	IZO	150 066 597	kapacita 70 žáků
Školní jídelna	IZO	102 830 223	kapacita 800 jídel

Materiální vybavení školy

- pravidelně obnovované učební pomůcky, učebnice a učební materiály potřebnými k výuce
- umístění moderních kopírovacích zařízení do obou sboroven a školní družiny
- kvalitní PC technika v odborných učebnách 1. a 2. stupně
- žákovská i učitelská knihovna vybavená kvalitní literaturou vhodnou pro danou věkovou skupinu žáků (pravidelná aktualizace)
- internetové pokrytí sítí rozvedené do obou školních budov a postupně zaváděné do všech učeben a kabinetů

- nový moderní server
- pravidelně obnovovaný žákovský nábytek včetně školních tabulí v kmenových i odborných učebnách
- kvalitní plán činnosti družiny i školního klubu (aktualizovaný v průběhu školního roku) s řadou netradičních mimoškolních akcí
- ve všech třídách jsou umístěné datové projektory
- některé učebny mají interaktivní tabuli

Prostorové a technické podmínky

- v obou křídlech školní budovy se ve třech patrech nachází dostatečné množství prostorných kmenových i odborných učeben zajišťujících kvalitní vzdělávání žáků
- specializovaná výuka tělesné výchovy je realizovaná na nedalekých sportovištích (zimní stadion, plavecký bazén, víceúčelová sportovní hala, lehkootletický areál Hamra, víceúčelové sportovní hřiště a další sportovní zařízení města Náchod)
- v jednotlivých křídlech školní budovy naležeme sborovny pedagogů, místnost školní psycholožky i odborné učebny poskytující hodiny SPP a intervence

a) odborné učebny umístěné v budově 1. stupně ZŠ

- jazyková třída s PC vybavením a datovým projektorem
- kuchyňka s kmenovou učebnou určená pro výuku vaření

- učebna přírodopisu s bohatou sbírkou učebních pomůcek
- učebna chemie s chemickým kabinetem
- tělocvična s horolezeckou stěnou
- aula

b) odborné učebny umístěné v budově 2. stupně ZŠ

- jazyková učebna s interaktivní tabulí
- učebna fyziky s kabinetem pomůcek
- učebna informatiky s moderními počítači a datovým projektorem
- učebna hudební výchova
- učitelská a žakovská knihovna
- učebna výtvarné výchovy s kabinetem pomůcek
- vybavené dílny podporující polytechnickou výuku
- tělocvična vybavená vhodným nářadím
- aula školy využívaná k prezentaci kulturních akcí a projektovému vyučování

c) na pozemku školy

- nadstandardně vybavená učebna pěstitelských prací s vlastním skleníkem

V budově 1. stupně ZŠ je v přízemí umístěna prostorná školní jídelna. Součástí tohoto patra jsou šatny žáků, z nichž některé jsou uzamykatelné či obsahují uzamykatelné skříňky.

V budově 2. stupně ZŠ nalezneme školní družinu se samostatným vchodem a učebnu využívanou školním klubem. V přízemí tohoto křídla jsou umístěny prostorné a uzamykatelné žákovské šatny.

Hygienické podmínky

- na každém patře školní budovy 1. stupně jsou toalety určené zvlášť chlapcům a zvlášť dívkám
- v 1. a 2. patře školní budovy 2. stupně jsou toalety určené zvlášť chlapcům a zvlášť dívkám
- v 3. patře školní budovy 2. stupně jsou toalety určené pouze dívkám
- žákovské šatny v budově 2. stupně jsou prostorné a dobře větratelné
- žákovské šatny v budově 1. stupně jsou vybavené samostatnými kójemi nebo samostatnými uzamykatelnými skříňkami

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole pracuje pedagogický sbor, jehož členové chápou potřeby osobního růstu a svého dalšího vzdělávání jako prioritu pro svůj profesní rozvoj. Pedagogičtí pracovníci, včetně asistentů pedagoga, si průběžně rozšiřují odbornou a pedagogickou kvalifikaci podle potřeb školy.

Na škole pracují tito specializovaní pedagogové s odpovídající kvalifikací:

výchovný poradce – koordinace činností související se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, konzultace konečné podoby IVP s učiteli, konzultace se zákonnými zástupci v případě podezření na nebezpečí školního neúspěchu žáků (viz webové stránky školy, odkaz školské poradenské pracoviště)

kariérový poradce – zajišťuje individuální kariérové poradenství při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, skupinovou návštěvu škol v informačním poradenském středisku na pobočkách úřadu práce

školní metodik prevence – prevence sociálně patologických jevů, zajištění metodické, koordinační a poradenské činnosti zaměřené na prevenci rizikového chování, úzká spolupráce se třídními učiteli za účelem podpory bezpečného a zdravého klimatu ve třídě a ve škole

speciální pedagog – depistáž, diagnostika, koordinace a metodická podpora učitelů při práci se žáky s podpůrnými opatřeními, zajištění krizové intervence

pedagog pro výuku cizinců – pomoc a podpora při adaptaci na nové prostředí, rozvoj jazykových kompetencí v českém jazyce, rozvoj sociokulturních kompetencí

asistenti pedagoga pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními – spolupráce s učitelem na výchovné a vzdělávací činnosti žáků, pomoc při komunikaci mezi učiteli a žáky, učiteli a zákonnými zástupci žáků, individuální i skupinová podpora žáků při výuce

školní asistent (v případě zapojení školy do projektu s personální podporou) - zajištění komunikace mezi školou a rodinou zaměřenou na zajištění pravidelné docházky dětí do školy s přihlédnutím k sociálnímu statusu rodiny

Škola poskytuje vzdělávání žáků ve třídách s rozšířenou výukou cizích jazyků a ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Třetím typem jsou třídy se všeobecným zaměřením.

2. 3 Dlouhodobé projekty

Jednotlivé projekty jsou připravovány a realizovány v souladu se ŠVP průběžně dle aktuálních příležitostí a vyhlášených dotačních titulů. Mezi dlouhodobé projekty, do kterých je škola začleněna, patří Mléko do škol, Ovoce do škol, Obědy do škol, Bylinková zahrada, Evropská dobrovolnická služba a Podpora vzdělávání cizinců ve školách.

2. 4 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Základním prvkem vzájemné úspěšné komunikace a spolupráce rodičů a školy je funkční systém schůzek rodičů s pedagogy a vedením školy, které jsou realizovány dle potřeby.

Pro komunikaci se zákonnými zástupci využíváme internet, elektronickou žákovskou knížku Bakaláři, papírovou žákovskou knížku, telefony i osobní kontakt.

Důležitým orgánem školy je Školská rada, zřízená již v roce 2005, která neformálně zajišťuje dohled nad vzdělávacími aktivitami školy a jejím hospodařením. Tvoří ji 9 členů.

Škola úzce spolupracuje se zřizovatelem reprezentovaným odborem školství Města Náchod. Škola také aktivně spolupracuje s logopedickými odděleními, dětskými pediatry, dalšími poradenskými zařízeními i se školskou radou. Velmi úzká spolupráce je navázána se střediskem volného času – Děčkem Náchod.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy

Třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy je realizována na obou stupních základní školy. Časová dotace je použita z disponibilních hodin.

Rozšíření spočívá v navýšení hodin tělesné výchovy o dvě hodiny týdně. Cílem výuky je pohybová gramotnost a získání dovedností v oblasti sportovních her. Výuka probíhá formou dvouhodinového bloku se speciálním zaměřením a dvěma klasickými hodinami tělesné výchovy. V průběhu 2. stupně ZŠ se žáci účastní letního a zimního sportovního kurzu a zakládají si vlastní portfolio.

Třída s rozšířenou výukou cizích jazyků

Třída s rozšířenou výukou cizích jazyků je realizována na 1. stupni v 1. a 2. ročníku, na 2. stupni ZŠ od 6. ročníku. Časová dotace je použita z disponibilních hodin.

Rozšíření spočívá v navýšení počtu odučených hodin anglického jazyka na 1. stupni ZŠ o jednu hodinu týdně se zaměřením na rozvoj slovní zásoby, správné výslovnosti anglických slov a na seznámení se se zvukovou podobou angličtiny. Výuka probíhá hravou formou za použití rytmizačních cvičení.

Na 2. stupni ZŠ spočívá rozšíření v navýšení počtu odučených hodin anglického jazyka o jednu hodinu konverzace se zaměřením na zkvalitnění konverzačních schopností, kde může žák za pomoci učitele aplikovat naučenou slovní zásobu i gramatiku v ústní podobě v praktických každodenních situacích a s ohledem na konkrétní tematické celky. Dalším významným přínosem jazykových tříd je možnost zapojení jejich žáků do místních i mezinárodních projektů a využít tak svůj plný potenciál i schopnost aktivně spolupracovat s druhými lidmi, což je pro běžný život víc než zásadní. Zároveň je dosaženo zvýšené motivace k výuce cizího jazyka, a to právě ukázkou jeho využití

v každodenním životě. Žáci jazykových tříd rovněž pracují s náročnějšími učebnicemi a stejně tak využívají cizojazyčné časopisy. K dispozici mají žáci počítačovou učebnu i jazykovou učebnu s multimediální tabulí.

Součástí výuky na 2. stupni ZŠ je tvorba jazykového portfolia každého žáka, kde může sledovat pokroky v jednotlivých složkách jazyka. Díky spolupráci na projektové činnosti navštěvují hodiny v jazykových třídách cizojazyční dobrovolníci a je navázána spolupráce se zahraničními školami. Doplňkem této třídy mohou být i jazykové kroužky.

Cílem jazykových tříd je příprava na certifikaci (certifikátem hodnotícím úroveň jazykových schopností), která by měla proběhnout v závěru 9. ročníku.

Třída se všeobecnou výukou

Všeobecné třídy realizují vzdělávání žáků od 1. do 9. ročníku ZŠ s cílem získat maximum informací plynoucích z RVP ZV a zohledněním individuálních potřeb žáků.

Při vzdělávání je kladen důraz na respektování zásady tzv. „**zdravého učení**“. Je podporována osobnostní a sociální výchova dětí, jejich sebedůvěra a smysl pro úctu, slušnost a toleranci. Žáci se učí pečovat o vlastní zdraví a o prostředí, v němž žijí. Smysluplné využití volného času mohou žáci realizovat v zájmových kroužcích.

Řád školy je srozumitelným souborem povinností a práv žáků a zaměstnanců školy. Jeho základem jsou myšlenky demokracie a sebehodnocení. Škola respektuje potřeby a zájmy rodičů žáků. Realizuje je prostřednictvím Rady SRPDŠ a Školní rady. Organizace řízení školy funguje na principech týmové spolupráce a kolektivní odpovědnosti. Soustavnost zodpovědného individuálního plnění cílů a úkolů

pedagogy je základním předpokladem kvalitní vzdělávací práce. Kontrolní mechanismy školy jsou nástrojem budování vzájemné důvěry. Plnění úkolů a cílů je pravidelně vyhodnocováno.

3.2 Výchové a vzdělávací strategie

Výchové a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků naší školy. Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základů všeobecného vzdělávání a tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v dalším praktickém životě.

Logické myšlení a představivost

Metody a formy práce, kterých je užito při osvojování učiva, jsou směřovány k propojení obou mozkových hemisfér žáka. Žák se učí aplikovat matematické postupy do životní praxe a řešit samostatně i společně problémové úlohy. Současně je žákovi koncipován prostor pro kreativní vytváření vlastních cílů a projektů, které bude schopen zvládnutými postupy realizovat. Vyučující umožní žákovi uplatnit tvůrčí přístup, navrhnout vlastní koncepci, či řešení. Je podporováno osvojování logických postupů žákem, zjišťování výsledků na základě vyvozování, pozorování, měření a dalších technik, schopnost zpracovat tyto výsledky a vyvodit z nich závěry. K tomu škola využívává různých forem praktických činností, pokusů a laboratorních prací.

Jazyková komunikace

Jazyková komunikace je chápána jako nástroj ve smyslu dorozumění se mezi lidmi, a to jak v jazyce mateřském, tak i v cizích jazycích. Za základní úkol v této oblasti je považováno zvládnutí čtení s porozuměním v mateřském jazyce, schopnost otevřeně komunikovat a diskutovat. Práci s knihou a využíváním možností školní knihovny škola motivuje žáka k četbě. Výuce cizích jazyků je věnován dostatečný časový prostor. Pozitivní vztah k osvojování si cizích jazyků je podporován mimo jiné i periodickými kontakty se zahraničními žáky formou vzájemných návštěv a organizováním společných činností. Za důležité je považováno, aby vyučující chápali tuto výuku jako nástroj

posilování sebevědomí žáka, ne jako prostředek vytváření stresu. Jazyková výuka více než ostatní vzdělávací oblasti využívá prvků tvořivé dramatiky v prožívání životních situací.

Práce s informacemi

Škola učí žáka vyhledávat, analyzovat a účelně využívat informace z různých zdrojů tak, aby motivovaly žáka k touze po sebevzdělávání. Na 1. stupni bude žák schopen využívat PC jako informačního prostředku a bude schopen se orientovat v knihovně. Na 2. stupni se žák naučí aplikovat informační a komunikační technologie ve vzdělávacích oblastech. Žákům slouží dvě odborné učebny informatiky, které umožňují jednotlivcům nebo skupinám pracovat s aktuálními informacemi a využívat možností počítačové sítě přímo ve výuce různých vyučovacích předmětů.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova se prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, zejména pak oblastmi Člověk a společnost, Člověk jeho svět a Člověk a zdraví. Realizací je podporována změna přístupu k osobnosti žáka a také jeho pochopení mezilidských vztahů i lepšímu porozumění sobě sama. Prostředkem je například vytváření a řešení modelových situací, kooperativní učení, formy dramatického projevu apod. V kolektivu třídy je věnována pozornost problematice vzájemných vztahů. Důležitým prvkem je společné vytváření bezpečné a zdravé atmosféry ve třídě a ve škole. K tomu je třeba osvojit si domluvená pravidla a umožnit žákům využívat jejich práv a dovolávat se jich.

Aplikace získaných vědomostí a dovedností v praxi

V souladu s cíli stanovenými školou je při volbě obsahu pozornost soustředěna na výběr takového učiva, které je pro žáka uplatnitelné v životní praxi a v dalším studiu. Důraz bude kladen na osvojování klíčových kompetencí k samostatnému učení. Úkoly a úlohy jsou voleny

tak, aby pokud možno odrážely realitu současného světa a problematiku života. Je využíváno názorných dostupných pomůcek a praktických situací z každodenního života.

Projektové vyučování

Pro realizaci cílů a osvojení si klíčových kompetencí žáky je zařazována výuka formou projektového vyučování s tematickým zaměřením, popřípadě exkurze s daným programem. Formy výuky umožňují mimo jiné vzájemné učení a spolupráci žáků různého věku. Projektové dny jsou organizovány tak, že se uskutečňují v jednom dni pro žáky všech tříd nebo v jednotlivých předmětech dle plánu vyučujících.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.

Za žáky s podpůrnými opatřeními jsou považováni žáci, kteří z důvodu svých speciálních vzdělávacích potřeb (SVP) nemohou dosahovat srovnatelných výsledků ve vzdělávání a kteří potřebují úpravu metod výuky, didaktických postupů, kritérií hodnocení, úpravu obsahu vzdělávání, případně změnu organizace učení a vhodné pomůcky. Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a odborného pracoviště.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je uskutečňováno formou individuální integrace žáků do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb je vždy navázána spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a psychologem, který pracuje s jednotlivými dětmi, provádí sociogramy tříd, zúčastňuje se besed pro rodiče 1. tříd a vede rozhovory s rodiči i třídními učiteli.

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním. V rámci školy jde pak především o spolupráci vyučujících žáka, třídního učitele, výchovného poradce a vedení školy. Výchovný poradce by měl být tím, kdo bude nejen rodičům, ale i vyučujícím k dispozici při řešení problémů týkajících se vzdělávání těchto dětí.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Východiskem/Základem je Zákon č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a vyhláška 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitelka školy po dohodě s rodiči či zákonným zástupcem dítěte na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy (architektonické řešení, asistent, počet žáků ve třídě, zkušenosti a vzdělání učitelského sboru, zabezpečení kompenzačními či edukačními pomůckami, odborná podpora, spolupráce s rodiči atd.) i místním specifickým (dopravní obslužnost, dostupnost zdravotně sociální péče, vzdálenost jiné školy od bydliště dítěte a tak dále).

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

Východiskem/Základem je Zákon č. 561/2004 Sb. Metodického pokynu MŠMT ČR č. j. 13 711/2001-24 k vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení nebo chování a Směrnice MŠMT ČR č. j. 13 710/2001-24 k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení ve znění pozdějších předpisů a Vyhláška 27/2016 Sb.

Vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními:

Podpůrná opatření vymezená školským zákonem jasně definují organizaci vzdělávání, hovoří o speciálních učebních pomůckách, kompenzačních pomůckách a podle rozsahu a obsahu se člení do I. až V. stupně. Podpůrná opatření specifikují vybrané druhy metod a forem práce, které mohou pedagogové uplatnit ve výuce s cílem podpořit vzdělávání žáka zejména změnou pedagogických postupů. Jedná se

především o úpravy metod výuky, úpravu obsahu vzdělávání, organizaci samotné výuky a úpravy kritérií hodnocení žáka. Podpůrná opatření různých stupňů lze kombinovat.

V případě, že dítě má diagnostikovanou specifickou poruchu učení, snaží se škola postupovat tak, aby mu pomohla využít jeho skutečné vědomosti a dovednosti v souladu s rozumovým potenciálem nezatíženým obtížemi vyplývajícími z jeho poruchy.

Všichni učitelé jsou seznámeni s poruchou dítěte a jejími specifiky. S rodiči je dohodnuta úzká spolupráce a jsou stanovené termíny pravidelných schůzek. Vyučující jsou seznámeni se způsoby hodnocení, s možnostmi úlev a tolerancí pro žáka. Je vypracován individuální vzdělávací program. Spolužáci jsou seznámeni s rozdílným způsobem hodnocení. Při vyučovacích hodinách jsou žákovi ponechávány potřebné pomůcky. Žák je také zařazen do skupin za účelem provádění reedukace. Žákovi jsou kladeny reálné cíle, případně jsou nároky postupně zvyšovány, chváli se nejen výkon, ale i snaha, hodnotí se žák samotný a jeho dílčí úspěchy či nedostatky jsou srovnávány s jeho vlastní osobou. Se žákem vyučující pracuje často, ale krátkodobě, při práci se snaží odstranit všechny rušivé vlivy a navodit příjemnou a soustředěnou atmosféru. Vyučující se snaží najít něco, v čem je žák úspěšný. Do výuky je zařazena pravidelná relaxace.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně a jazykově odlišného. Hlavní problémem je zpravidla nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka.

Pozornost je třeba při práci s těmito dětmi věnovat nejen osvojení českého jazyka, seznámení se s českým prostředím, kulturními zvyklostmi a tradicemi, ale ve shodě se školským zákonem umožnit těmto dětem budování jejich vlastní identity, která bude vycházet z jejich původního prostředí.

Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním

- v případě potřeby vypracování individuálních vzdělávacích programů
- skupinová nebo individuální péče
- menší počet žáků ve třídě
- specifické učebnice a pomůcky
- odpovídající metody a formy práce
- případná pomoc asistenta učitele
- pravidelná spolupráce s rodinou
- spolupráce s odborným pracovištěm
- vytváření příznivého klimatu pro působení těchto dětí na škole

Podrobněji viz Příloha č. 1-Vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními, žáků nadaných i žáků se sociálním znevýhodněním.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků

Nadaným žákem se podle RVP ZV rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Nadaní žáci často vykazují paměť a znalost, rychlost myšlení, zpracování problému, záměrné a dlouhodobé soustředění, pružnost, časnou symbolickou aktivitu, dávají přednost společnosti starších dětí nebo samotě, vnímají souvislosti tam, kde je většina žáků nevidí, ostře vnímají pravidla a rozpory, poukazují na nesrovnalosti a odmítají se chovat korektně.

Varianty vzdělávání nadaných:

- urychlování (akcelerace) – rychlé vzdělávání v základní škole, časný přechod na navazující školy, v odůvodněném případě je žákovi povoleno přeskočení jedné nebo několika tříd
- obohacování normální výuky (enrichment) – rozšiřování, prohlubování učební látky, vyšší náročnost výuky
- přeskupování žáků – speciální třídy a školy, soustřeďování nadaných v rámci školy a třídy, účast na projektech, systém volitelných předmětů, pracovní společenství, spolupráce s různými institucemi
- kombinace těchto postupů

Při práci s nadanými žáky by měl učitel vědět, co žák umí a dát najevo, že to ví. Měl by poskytovat dostatečné množství podnětů a nabízet podpůrné materiály (bohaté, variabilní, podnětné). Neměl by žáka nutit opakovat základní učivo. Měl by mu umožnit účast na činnostech stimulujících další rozvoj, respektovat jeho individuální učební tempo a umožnit mu rychlejší postup v učení. Také by učitel měl nadanému žákovi poskytnout určitou volnost v rozhodování, jak využijí ušetřený čas, a pomoc najít jemu podobné vrstevníky. Nadaného žáka by měl učitel podporovat ve stanovování vlastních cílů a podílení se na hodnocení své práce, také využít možnost odborné pomoci.

Při práci s žáky s priznanými podpůrnými opatřeními, s žáky nadanými či sociálně znevýhodněnými je velmi důležité zapojit do spolupráce jejich rodiče, bez kterých nelze dosáhnout úspěchu. Je třeba získat si jejich důvěru, poskytovat jim jasné a srozumitelné informace,

podporovat a povzbuzovat je při práci s jejich dítětem. Podrobněji viz Příloha č. 1 - Vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními, žáků nadaných i žáků se sociálním znevýhodněním.

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata daná RVP ZV jsou realizována částečně formou začlenění do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů a částečně formou projektů. Obsahová náplň průřezových témat v ŠVP ZV vychází z obsahu průřezových témat uvedených v RVP ZV. Konkrétní výstupy jednotlivých průřezových témat jsou zpracovány podrobně ve vzdělávacím obsahu ŠVP ZV v tomto pořadí:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Environmentální výchova (EV)
- Mediální výchova (MV)

Začlenění průřezových témat v jednotlivých ročnících je uvedeno v přehledných tabulkách. Každé průřezové téma má svoji tabulku, pro každý ročník jsou uvedeny vyučovacích předměty, ve kterých jsou tematické okruhy průřezového tématu realizovány. Volitelné předměty zde nejsou zahrnuty.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Roč./TO	Rozvoj schopností poznávání	Sebezpoznání, sebezpečí	Seberegulace, sebeorganizace	Psychohygiena	Kreativita	Poznávání lidí	Mezilidské vztahy	Komunikace	Kooperace, kompetice	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Hodnoty, postoje, praktická etika
1.	Prv;Hv;M; Tv;Pě;Čj	Tv	Tv;M;Čj	Prv;Vv	Hv;Vv; M;Pě	Tv;Čj; Prv	Tv;Prv	Hv;Čj; Aj			
2.	Prv;Hv;Tv; Aj;Pě;Čj	Tv	Tv;M;Čj	Pě;Vv	Hv;Vv; Pě	Tv;Čj; Prv	Prv;Tv	Hv;Aj; Čj	Prv	M	
3.	M;Hv;Tv; Aj;Pě;Čj	Prv; Vv;Tv	Tv;M;Čj	Vv;Tv	Hv;Vv; M;Čj;Pě	Tv;Aj; Prv;Čj	Tv;Prv	Hv;M; Aj;Čj	Tv;M; Prv	Prv;M	Prv
4.	M;Hv;Tv;Aj; Pě;Čj;Inf	Vv;Aj	Tv;M; Pě;Vv	Tv;Hv	Hv;Vv;M; Pě;Prv	Tv;Aj;Př	Tv;Vl	Hv;Aj; Čj	Tv;M;Inf		
5.	M;Hv;Tv; Aj;Čj;Inf	Tv;Vv;Aj	Tv;Čj;Pě;Inf	Tv;Hv; Vl	Hv;Vv;M	Tv;Aj; M;Př;Vl	Tv;Př; Vl	Hv;Aj	Tv;Pě; Vl;M;Inf	Inf	Vl
6.	Z;Fy;Čj; Dě;Ov;Př;Hv; M;Vv;Aj;Inf	Čj;Aj; Ov;Tv	Čj;Tv;Fy;Inf; M;Aj;Ov	Čj;Tv;Ov	Fy;Čj;Inf; Vv;Pě;Ov; Př;M	Čj;Dě;Aj; Tv;M;Ov	Čj;Aj; Vv;Tv;Ov	Čj;Dě;Aj; Pě;M;Tv; Hv;Ov	Čj;Tv;Ov;A j;Fy;Inf;M	Čj;M;Tv; Fy;Př;Aj;Ov	Čj;Př; Ov;D
7.	Úch;Fy;Čj; Dě;Nj;M;Př; Z;Hv;Inf;Vv; Aj;Ov;Rv	Čj;Nj;Ov; Rv;Tv	Fy;Ov;Rv; Tv;Inf;M; Aj;Čj	Čj;Nj; Rv;Tv;Ov	Z;Fy;Čj; Nj;M; Inf;Př;Rv; Vv;Ov;Pě	Z;Čj; Dě;Nj; Rv;Tv;Aj; M;Ov	Z;Čj; Aj;Nj; Rv;Tv;Ov	Čj;Dě;Nj; M;Aj;Tv;Rv; Ov;Vv;Hv	Čj;M;Tv; Rv;Fy;Inf; M;Ov;Aj	Čj;Nj;M; Tv;Fy;Ov; Př;Rv;Aj	Čj;D;Př; Ov;Rv
8.	Ch;Čj;Dě; Nj;M;Hv;Z; Př;Fy;Vv; Aj;Ov;Rv	Nj;Tv;Čj; Rv;Př;Ov	Čj;Tv;Aj; Fy;Ov; Rv;M	Čj;Nj;Tv; Rv;Ov	Čj;Nj;Fy; Inf;Hv;Z; Ch;M;Př; Vv;Ov;Rv	Čj;Dě; Nj;Tv;Aj; M;Rv;Ov	Čj;Dě; Aj;Nj; Ov;Tv;Rv	Ch;Čj;Dě; Aj;Hv;Tv;Rv ;Ov;M	Čj;Tv;Fy; Př;M;Aj; Rv;Ov	Čj;Ch; Aj;Nj;Fy;M; Z;Tv;Ch; Rv;Př	Čj;Dě; Ov;Př;Rv
9.	Čj;Dě;Nj; M;Př;Rv;Z; Hv;Vv;Fy; Ov;Ch;Aj	Ch;Čj;Aj; Nj;Ov; Rv;Tv	Čj;Nj;Ov;Tv; Rv;Fy;M;Aj	Čj;Nj; Rv;Tv;Ov	Čj;Př Fy;Inf;M Rv;Ze;Vv; Ov;Ch	Rv;Čj; Dě;Nj;Tv;A j;M;Ov	Rv;Čj;Dě; Aj;Nj;Tv; Ov;Pě	Rv;Čj;Dě; Nj;Tv;Aj; M;Hv;Ov	Rv;Čj;Tv; Aj;Fy; M;Ov	Ch;Z;Čj; Aj;Nj;Fy;M; Př;Tv;Př; Rv;Ch;Ov	Rv; Ch;Čj; Dě;Př; Ov;Pě

Výchova demokratického občana (VDO)

Roč./TO	Občanská společnost a škola	Občan, občanská společnost a stát	Formy participace občanů v politickém životě	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
1.	Prv;Čj	Čj;Prv		
2.	Prv;Čj	Čj;Prv		
3.	Prv;M;Čj	Čj;Prv		
4.	M;Čj;VI	Čj;VI;Inf	VI	VI
5.	M;Čj;VI	M;Čj;VI;Inf		
6.	Ov;Tv	Inf;Př;Pč;Fy;Aj;Ov;M	Ov	Dě
7.	Rv;Tv;Ov	Inf;Př;Fy;Aj;Ov;M	Ov	Inf
8.	Ov;Tv;Rv	Dě;Ov;Pč;Z;Fy;M;Aj	Čj;Dě;Ov;Z	Čj;Dě;Ov
9.	Tv;Ov	Z;Dě;Př;Pč;Fy;Ov;M;Aj	Čj;Dě;Ov	Čj;Dě;Ov;Rv

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Roč./TO	Evropa a svět nás zajímá	Objevujeme Evropu a svět	Jsme Evropané
1.	M	M	M
2.			
3.	M;Aj		
4.	Aj;Čj;M	M;VI	VI;Inf
5.	Aj;VI;M	VI;Pě;M;Př	VI;Př;Inf
6.	Čj;Př;Aj;Ov;D;M	Čj;Dě;Aj;Tv	Fy;D;Inf
7.	Z;Aj;Nj;M;Př;Úch;D;Ov;Čj;Rv	Z;Čj;Dě;Aj;Ov;Vv;Tv	Z;Dě;Fy;Inf
8.	Ch;Z;Čj;Dě;Nj;Aj;Ov;M;Rv;Př	Čj;Dě;Aj;Nj;Bě;Tv;Z;Ov;Hv	Čj;Dě;Nj;Fy;Z;Ov
9.	Ch;Čj;Dě;Nj;M;Rv;Př;Aj;Ov	Čj;Dě;Nj;Aj;Ov;Tv	Z;Čj;Dě;Nj;Fy;Ov

Multikulturní výchova (MKV)

Roč./TO	Kulturní diference	Lidské vztahy	Etnický původ	Multikulturalita	Princip sociálního smíru a solidarity
1.	Prv;Hv;Tv	Tv;Čj;Prv		Čj;M;Prv	
2.	Tv;Hv;Prv	Prv;Tv;M	Čj	Čj;M;Prv	
3.	Tv;Hv;Prv	Prv;Hv;Tv	Čj	Čj;M;Prv	
4.	Tv;VI	Tv;Hv;M;VI;Pč	M;Čj;VI	Aj;VI;Čj;M;Inf	Čj;VI
5.	Tv;Aj;VI	Tv;Hv;Pč;VI	Čj;M;VI	VI;M;Čj;Aj;Inf	Čj;VI
6.	Aj;Ov;Tv;D;Čj;M	Čj;Př;Tv;Aj;Ov;D;M	D;Čj	Fy;D;Čj;Aj	
7.	Z;Čj;D;Nj;Aj;Tv; Ov;M;Rv	Čj;D;Nj;Př;Tv;Z; Aj;Ov;M;Rv	Rv;Z;D;Čj	Fy;Dě;Aj;Nj;Ov;Z;Rv;Čj	Př;Z;Rv
8.	Z;Čj;Dě;Nj;Aj;Bě; Tv;Př;Rv;Ov;M	Čj;Tv;Nj;Ov;Př;Z;Vv; Rv;Aj;D;Př;M	D;Z;Př;Hv;Rv;Čj	Čj;D;Nj;Fy;Ov;Rv;Aj	Z;Čj;Ov;Př;D;Rv
9.	Čj;D;Aj;Nj;Ov; Hv;Tv;Z;M	Ch;Z;Čj;D;Nj;Tv;Ov; Hv;M;Rv;Aj	Čj;D;Z;Rv	Čj;Aj;Nj;Ov;Ze;Fy;D;Rv	Čj;D;Z;Ov

Environmentální výchova (EV)

Roč./TO	Ekosystémy	Základní podmínky života	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Vztah člověka k prostředí
1.	Prv	Prv		Pč;Prv
2.	Prv	Prv	Prv	Pč;Prv
3.	Prv	Prv;Vv	Vv;Prv;Pč	Prv;Pč
4.	Př;Vv	Př;Vv	Př;Vv;Pč;VI;M	Pč;Př;Vv;Čj
5.	Př;Vv	Př;Pč;Vv	VV;Pč;Př;VI;M	Př;Pč;M;VI;Čj
6.	Př;Ov;Z;Pč;Vv	Z;D;Př;Ov	Z;D;Př;Pč;Ov;M	Z;Př;Tv;Pč;Ov
7.	Z;Fy;Př;Úch; Vv;D	Př	Úch;Fy;M;Př;Z; Pč;Ov;D	Úch;Nj;M;Ov; Př;Tv;Z;Pč
8.	Ch;Z;Př	Ch;Fy	Ch;Aj;Fy;Př;Z; D;M;Vv	Ch;Z;Nj;Fy; Př;Tv;Vv
9.	Př;Ze;Fy;D;Př	Fy;Př;Z;D;Ch	Ch;D;Aj;Ov; Př;Z;M	Ch;Nj;Př;Tv; Ze;Fy;Rv

Mediální výchova (MV)

Roč./TO	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Stavba mediálních sdělení	Vnímání autora mediálních sdělení	Fungování a vliv médií ve společnosti	Tvorba mediálního sdělení	Práce v realizačním týmu
1.							
2.							
3.		Čj			Vv		
4.					Vv;Hv	Čj;Inf	Pě;Vv
5.	Čj	Čj	Čj	Př;Vl	Vv;Hv;Př;Vl;M	Čj;Inf	Pě;Vv
6.	Čj;M;Tv	Čj;M;Ov	Čj	ČJ	Z;Tv	Čj;Inf;Př;M	Ov;Aj
7.	Úch;Čj;Tv;Hv;Rv;M	Úch;Čj;Ov;M	Čj	Čj	Z;Tv;Rv	Čj;Inf;Z;Př;M	Ov;Aj
8.	D;Čj;M;Tv;Rv;Př	Čj;Př;M;Ov	Čj	Čj	Z;Čj;Aj;Tv;Ov;D;Rv	Z;Čj;Nj;Ch;Př;M	Aj
9.	D;Čj;Tv;Rv;M	Z;Čj;Hv;Ov;M	Čj	Čj;Vv;Hv	Čj;Aj;Tv;Z;Ov;D;Rv	Z;Čj;Nj;Ch;Př;M;Rv	Aj

4 Učební plán

1. stupeň – třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Zkratka	1. stupeň							
				Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					1. – 5. ročník		
				1.	2.	3.	4.	5.	Naše dotace	Minimální časová dotace	Použitá disponibilní časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	8	8	7	6	7	36	33	3
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	0	0	3	3	3	9	9	0
Matematika a její aplikace	Matematika	Matematika	M	4	5	5	4	5	23	20	3
Informační a komunikační technologie	Informatika	Informatika	INF	0	0	0	1	0	1	1	0
Člověk a jeho svět	Prvouka	Prvouka	PRV	1	2	2	0	0	5	12	0
	Přírodověda	Přírodověda	PŘ	0	0	0	2	1	3		0
	Vlastivěda	Vlastivěda	VL	0	0	0	2	2	4		0
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	5	12	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV	1	1	1	2	2	7		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	TV	4	4	4	4	4	20	10	10
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	Praktické činnosti	PČ	1	1	1	1	1	5	5	0
Celkem odučeno týdně				20	22	24	26	26	118	102	16
Celkem vyučovacích hodin										118	

1. stupeň – třída s rozšířenou výukou cizích jazyků

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Zkratka	1. stupeň							
				Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					1. – 5. ročník		
				1.	2.	3.	4.	5.	Naše dotace	Minimální časová dotace	Použitá disponibilní časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	8	9	9	8	8	42	33	9
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	1	1	3	3	3	11	9	2
Matematika a její aplikace	Matematika	Matematika	M	5	5	5	5	4	24	20	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	Informatika	INF	0	0	0	0	1	1	1	0
Člověk a jeho svět	Prvouka	Prvouka	PRV	1	2	2	0	0	5	12	1
	Přírodověda	Přírodověda	PŘ	0	0	0	2	2	4		0
	Vlastivěda	Vlastivěda	VL	0	0	0	2	2	4		0
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	5	12	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV	1	1	1	2	2	7		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2	10	10	0
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	Praktické činnosti	PČ	1	1	1	1	1	5	5	0
Celkem odučeno týdně				20	22	24	26	26	118	102	16
Celkem vyučovacích hodin										118	

1. stupeň – třída se všeobecnou výukou

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Zkratka	1. stupeň								
				Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					1. – 5. ročník			
				1.	2.	3.	4.	5.	Naše dotace	Minimální časová dotace	Použitá disponibilní časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	9	9	9	8	7	42	33	9	
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	0	0	3	3	3	9	9	0	
Matematika a její aplikace	Matematika	Matematika	M	5	5	5	5	5	25	20	5	
Informační a komunikační technologie	Informatika	Informatika	INF	0	0	0	0	1	1	1	0	
Člověk a jeho svět	Prvouka	Prvouka	PRV	1	2	3	0	0	6	12	2	
	Přírodověda	Přírodověda	PŘ	0	0	0	2	2	4		0	
	Vlastivěda	Vlastivěda	VL	0	0	0	2	2	4		0	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	5	12	0	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV	1	1	1	2	2	7			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2	10	10	0	
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	Praktické činnosti	PČ	1	1	1	1	1	5	5	0	
Celkem odučeno týdně				20	21	25	26	26	118	102	16	
Celkem vyučovacích hodin										118		

2. stupeň – třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Zkratka	2. stupeň							
				Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					6. – 9. ročník		
				6.	7.	8.	9.	Naše dotace	Minimální časová dotace	Použitá disponibilní časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	5	5	5	4	19	15	4	
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	3	3	3	3	12	12	0	
	Další cizí jazyk	Další cizí jazyk	DCJ	0	0	3	3	6	6	0	
Matematika a její aplikace	Matematika	Matematika	M	5	5	4	5	19	15	4	
Informační a komunikační technologie	Informatika	Informatika	INF	0	1	0	0	1	1	0	
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D	2	2	2	2	8	11	0	
	Občanská výchova	Občanská výchova	OV	1	1	1	0	3			
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	FY	2	2	1	1	6	21	3	
	Chemie	Úvod do chemie	ÚCH	0	0	0	0	0			
		Chemie	CH	0	0	2	2	4			
	Přírodopis	Přírodopis	PŘ	2	2	2	1	7			
Zeměpis	Zeměpis	Z	2	2	2	1	7				
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	4	10	0	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV	2	2	1	1	6			
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Rodinná výchova	RV	0	0	0	1	1	10	7	
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	TV	4	4	4	4	16			
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	Praktické činnosti	PČ	1	0	0	2	3	3	0	
Celkem odučeno týdně				30	30	31	31	122	104	18	
Celkem vyučovacích hodin										122	

2. stupeň – třída s rozšířenou výukou cizích jazyků

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Zkratka	2. stupeň							
				Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					6. – 9. ročník		
				6.	7.	8.	9.	Naše dotace	Minimální časová dotace	Použitá disponibilní časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	5	5	5	5	20	15	5	
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	4	4	4	4	16	12	4	
	Další cizí jazyk	Další cizí jazyk	DCJ	0	0	3	3	6	6	0	
Matematika a její aplikace	Matematika	Matematika	M	5	5	4	5	19	15	4	
Informační a komunikační technologie	Informatika	Informatika	INF	1	0	0	0	1	1	0	
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D	2	2	2	2	8	11	1	
	Občanská výchova	Občanská výchova	OV	1	1	1	1	4			
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	FY	2	2	1	1	6	21	2	
	Chemie	Úvod do chemie	ÚCH	0	0	0	0	0			
		Chemie	CH	0	0	2	2	4			
	Přírodopis	Přírodopis	PŘ	2	2	2	1	7			
Zeměpis	Zeměpis	Z	2	2	1	1	6				
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	4	10	0	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV	2	2	1	1	6			
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Rodinná výchova	RV	0	0	1	1	2	10	0	
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	8			
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	Praktické činnosti	PČ	1	1	1	1	4	3	1	
volitelné				0	1	0	0	1	0	1	
Celkem odučeno týdně				30	30	31	31	122	104	18	
Celkem vyučovacích hodin										122	

2. stupeň – třída se všeobecnou výukou

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Zkratka	2. stupeň						
				Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					6. – 9. ročník	
				6.	7.	8.	9.	Naše dotace	Minimální časová dotace	Použitá disponibilní časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	5	4	5	5	19	15	4
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	3	3	3	3	12	12	0
	Další cizí jazyk	Další cizí jazyk	DCJ	0	0	3	3	6	6	0
Matematika a její aplikace	Matematika	Matematika	M	5	5	4	5	19	15	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	Informatika	INF	1	0	0	0	1	1	0
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D	2	2	2	2	8	11	1
	Občanská výchova	Občanská výchova	OV	1	1	1	1	4		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	FY	2	2	1	1	6	21	4
	Chemie	Úvod do chemie	ÚCH	0	1	0	0	1		
		Chemie	CH	0	0	2	2	4		
	Přírodopis	Přírodopis	PŘ	2	2	2	1	7		
	Zeměpis	Zeměpis	Z	2	2	2	1	7		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	4	10	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV	2	2	1	1	6		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Rodinná výchova	RV	0	1	0	1	2	10	0
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	8		

Člověk a svět práce	Praktické činnosti	Praktické činnosti	PČ	2	1	1	1	5	3	2	
volitelné				0	1	1	1	3	0	3	
Celkem odučeno týdně				30	30	31	31	122	104	18	
Celkem vyučovacích hodin									122		

Poznámky k učebnímu plánu - 1. stupeň

Celkový počet hodin pro všechny typy tříd na prvním stupni je stejný, 118 hodin.

Třída se všeobecnou výukou se liší v celkovém počtu vyučovacích hodin ve 2. a 3. ročníku oproti třídám s rozšířenou výukou o jednu hodinu, ve 2. ročníku místo 22 mají 21 hodin a ve 3. ročníku místo 24 mají 25 hodin. Celkový počet 118 hodin je tedy dodržen.

Třída se všeobecnou výukou využívá disponibilní časovou dotaci ve vyučovacím předmětu Český jazyk 9 hodin, ve vyučovacím předmětu Matematika 5 hodin a ve vyučovacím předmětu Prvouka 2 hodiny. Vyučovací předmět Informatika je zařazen do 5. ročníku.

Třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy má navíc 10 hodin vyučovacího předmětu Tělesná výchova, které jsou čerpané z disponibilních hodin. Dále mají navýšenou hodinovou dotaci vyučovacího předmětu Český jazyk o 3 hodiny a vyučovacího předmětu Matematika také o 3 hodiny. Vyučovací předmět Informatika je zařazen do 4. ročníku.

Třída s rozšířenou výukou cizích jazyků má navýšený počet vyučovacích hodin vyučovacího předmětu Cizí jazyk o 2 hodiny, vyučovacího předmětu Český jazyk o 9 hodin, vyučovacího předmětu Matematika o 4 hodiny a vyučovacího předmětu Prvouka o 1 hodinu. Navýšené vyučovací hodiny jsou čerpané z disponibilních hodin. Vyučovací předmět Informatika je zařazen do 5. ročníku.

Předměty speciální pedagogické péče (PSPP) mohou být s přihlédnutím na doporučení poradenského zařízení realizovány ve 2. až 5. ročníku, hodinová dotace je čerpána z disponibilních hodin již navýšených předmětů, případně ze vzdělávacích oblastí s navýšenou časovou dotací. (viz Příloha č. 1 - Vzdělávání žáků s podpurnými opatřeními, žáků nadaných i žáků se sociálním znevýhodněním)

Poznámky k učebnímu plánu - 2. stupeň

Celkový počet hodin pro všechny typy tříd je stejný, 122 hodin. Součty vyučovacích hodiny v jednotlivých ročnících jsou stejné pro všechny typy tříd.

Třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy má disponibilní hodiny využity ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví 7 hodin, ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda 3 hodiny, ve vyučovacím předmětu Matematika 4 hodiny a ve vyučovacím předmětu Český jazyk 4 hodiny. Vyučovací předmět Informatika je zařazen do 7. ročníku. Žáci v takto zaměřené třídě nemají zařazený žádný volitelný předmět.

Ve třídě s rozšířenou výukou tělesné výchovy je výuka tělesné výchovy (4 vyučovací hodiny) rozdělena na dvouhodinový blok se speciálním zaměřením (plavání, bruslení, míčové hry ... viz aktuálně navázaná sportovní spolupráce s jinými subjekty) a dvě jednodinové vyučovací hodiny dle tematických plánů pro jednotlivé ročníky.

Třída s rozšířenou výukou cizích jazyků využívá disponibilní časovou dotaci ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti 1 hodinu, ve vyučovacím předmětu Matematika 4 hodiny, ve vyučovacím předmětu Český jazyk 5 hodin, ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk 4 hodiny. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda je patrné navýšení o 2 hodiny a ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět o 1 hodinu. Vyučovací předmět Informatika je zařazen do 6. ročníku. Jedna disponibilní vyučovací hodina je vyčerpána pro volitelný předmět, který je zařazen do 7. ročníku.

Třída se všeobecnou výukou má posílenou hodinovou časovou dotaci ve vyučovacích předmětech Český jazyk o 4 hodiny a Matematika také o 4 hodiny. Dále je disponibilní hodinová dotace čerpána pro vyučovací předmět Pracovní činnosti 2 hodiny a pro volitelné předměty 3 hodiny. Volitelné předměty jsou zastoupeny od 7. do 9. ročníku jednou vyučovací hodinou. Vzdělávací oblast Člověk a příroda je navýšena o 4 hodiny, vzdělávací oblast Člověk a společnost o 1 hodinu. Vyučovací předmět Informatika je zařazen do 6. ročníku.

Předměty speciální pedagogické péče (PSPP) jsou určeny pouze pro 1. stupeň základní školy, ale pro oba stupně lze poskytovat další podporu v podobě Intervencí dle doporučení poradenského zařízení. Intervence probíhá po dohodě se zákonnými zástupci před nebo po vyučování. (viz Příloha č. 1 – Vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními, žáků nadaných i žáků se sociálním znevýhodněním)

5 Učební osnovy

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk

Název vzdělávací oblasti: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Název vyučovacího předmětu: ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK (1. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Český jazyk** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů v ústní i písemné podobě, k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností, vede k využívání rozličných zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, internet). V Rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je veden pod názvem **Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor Český jazyk a literatura**.

Vzdělávací obsah předmětu **Český jazyk** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek. Jazykové výchovy, komunikační a slohové výchovy a literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a hovořit. Získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Cílem je rozvoj pozitivního vztahu k mateřskému jazyku, postupné osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb a prožitků, k zvládnutí pravidel komunikace a získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	8	8	9
2.	8	9	9
3.	7	9	9
4.	6	8	8
5.	7	8	7

Průřezová témata:

- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování (OSV)
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci (OSV)
- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým (OSV)
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování (VDO)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (VDO)

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (EGS)
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života (EGS)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné (MKV)
- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí (EV)
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování (EV)
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů (EV)
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času (MV)
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák: samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní

Žák: využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

Žák: využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	1.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čtení – praktické čtení (technika čtení)	PRV, VV, PČ, HV, M
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Naslouchání – věcné naslouchání (pozorné, soustředěné)	PRV, VV
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování)	PRV
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu	PRV, M, AJ
ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu	PRV, HV, AJ
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, technika psaní (úhledný, čitelný písemný projev)	PRV, VV
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabika, kontroluje vlastní písemný projev	Technika psaní (úhledný, čitelný písemný projev)	VV, HV

ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti, vypráví podle nich jednoduchý příběh	Věcné naslouchání, dialog na základě obrazového materiálu	VV, PČ, M, AJ
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk), slovní zásoba, tvoření slov – slova a pojmy	PRV, VV, PČ, M
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	Zvuková stránka jazyka Slovní zásoba, tvoření slov	VV, PČ
Literární výchova			
ČJL-3-3-01	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání	VV, PČ, PRV
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	VV, PRV
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka	VV, PČ, PRV, HV, AJ

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	2.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čtení – praktické čtení (technika čtení)	PRV, VV, PČ, HV, M
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Naslouchání – věcné naslouchání (pozorné, soustředěné)	VV, PRV
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování)	PRV, AJ
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu	HV, PRV
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu	PRV, AJ
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, technika psaní (úhledný, čitelný písemný projev)	VV, PRV
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabika, kontroluje vlastní písemný projev	Technika psaní (úhledný, čitelný písemný projev)	VV, M, PČ

ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Věcné naslouchání, dialog na základě obrazového materiálu	VV, PRV, AJ, PČ
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Věta jednoduchá a souvětí	M, PRV, VV, PČ
ČJL-3-2-07	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Zvuková stránka jazyka – modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) Slovní zásoba, tvoření slov	M, PRV, VV, PČ
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Zvuková stránka jazyka, sluchové rozlišení hlásek, souhlásek a souhláskových skupin	M, PRV, VV, PČ
Literární výchova			
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání	VV, AJ
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	PRV, HV

ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, verš, rým, přirovnání	VV, PRV, HV, AJ
-------------------	--	---	-----------------

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	3.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	HV, PRV, M
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	HV, PRV
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	PRV
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu	HV, AJ

ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování	PRV, M, VV, PČ, AJ
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování	PRV, AJ, VV
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Technika psaní (úhledný, čitelný písemný projev)	PRV, M, AJ
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Věcné naslouchání, dialog na základě obrazového materiálu	PRV, AJ
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem	Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná,	VV, PRV, PČ

	souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)	
ČJL-3-2-03	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov	HV, PRV, VV
ČJL-3-2-04	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov	PRV
ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov Skladba – věta jednoduchá a souvětí	PRV, M
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Skladba – věta jednoduchá a souvětí	PRV, M, AJ
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech	Pravopis – lexikální, základy morfologického	PRV, M

	vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování		
Literární výchova			
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání	PČ, HV, VV, AJ
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	PČ, HV, VV, AJ
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, verš, rým, přirovnání	PČ, HV, VV, AJ
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	PČ, HV, VV, AJ

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 1. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (český jazyk - 1. stupeň - 1. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Komunikační a slohová výchova	
ČJL-3-1-01p	čte s porozuměním jednoduché texty
ČJL-3-1-02p	rozumí pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p	dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
ČJL-3-1-08p	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
ČJL-3-1-09p	píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
ČJL-3-1-09p	spojuje písmena a slabiky
ČJL-3-1-09p	převádí slova z mluvené do psané podoby
ČJL-3-1-09p	dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
ČJL-3-1-10p	opisuje a přepisuje krátké věty
Jazyková výchova	
ČJL-3-2-01p	rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
ČJL-3-2-01p	rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
ČJL-3-2-01p	tvoří slabiky
ČJL-3-2-01p	rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky

ČJL-3-2-08p	píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech
Literární výchova	
ČJL-3-3-01p	pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
ČJL-3-3-02p	reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
-	při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	4.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	HV, M, PŘ, VL
ČJL-5-1-02	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	VL, PŘ
ČJL-5-1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	M, VL
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu	PŘ, VL, M, AJ
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování),	VL, M

		mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	
ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu	HV, AJ
ČJL-5-1-08	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu	PŘ, VL, M
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování	HV
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování	VV, PČ, M

Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)	VV, AJ
ČJL-5-2-02	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov	VV, PČ
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov	PŘ, VL, M, AJ
ČJL-5-2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov	PŘ, VL
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov Skladba – věta jednoduchá a souvětí	PŘ, VL, AJ
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Skladba – věta jednoduchá a souvětí	M, PŘ, VL

ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Skladba – věta jednoduchá a souvětí	M, PŘ, VL, AJ
ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	M, PŘ, VL
Literární výchova			
ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání	HV, VV, PČ, PŘ, VL
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	PŘ, VL, AJ
ČJL-5-3-03	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, verš, rým, přirovnání	HV
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	PŘ, VL, HV

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	5.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	M, PŘ, VL, AJ
ČJL-5-1-02	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	PŘ, VL, M
ČJL-5-1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	PŘ, VL
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu	PŘ, VL, AJ, HV

ČJL-5-1-06	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	M, VL, VV, PČ
ČJL-5-1-08	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu	AJ, VL, PŘ, HV
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování	PŘ, VL
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování	VV, PŘ, VL, AJ
Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma;	M, PŘ, AJ, VL

		stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)	
ČJL-5-2-02	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov	VV, PČ
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov	PŘ, VL
ČJL-5-2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov	M, HV, VL, PŘ
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov Skladba – věta jednoduchá a souvětí	VV, PČ
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Skladba – věta jednoduchá a souvětí	VV, VL, PŘ
ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Skladba – věta jednoduchá a souvětí	PŘ, VL

ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	M, PŘ, VL
ČJL-5-2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Skladba – věta jednoduchá a souvětí Pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	PŘ, VL, VV
Literární výchova			
ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání	M, VV, AJ
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	PŘ, VL, AJ
ČJL-5-3-03	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, verš, rým, přirovnání	VL, VV, HV

ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	VV, HV
-------------------	--	---	--------

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 2. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (český jazyk - 1. stupeň - 2. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Komunikační a slohová výchova	
ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p	vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
ČJL-5-1-05p	má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
ČJL-5-1-07p	v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
ČJL-5-1-09p	popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
ČJL-5-1-09p	opisuje a přepisuje jednoduché texty
ČJL-5-1-09p	píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
ČJL-5-1-09p	píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
ČJL-5-1-09p	ovládá hůlkové písmo
-	tvoří otázky a odpovídá na ně
Jazyková výchova	
ČJL-5-2-03p	pozná podstatná jména a slovesa
ČJL-5-2-06p	dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
ČJL-5-2-08p	rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
-	určuje samohlásky a souhlásky

-	seřadí slova podle abecedy
-	správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
-	správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky
Literární výchova	
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p	dramatizuje jednoduchý příběh
ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p	vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
ČJL-5-3-02p	čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
ČJL-5-3-02p	určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
ČJL-5-3-04p	rozlišuje prózu a verše
-	rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
-	ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Název vzdělávací oblasti: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Název vyučovacího předmětu: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Český jazyk** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů v ústní i písemné podobě, k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností, vede k využívání rozličných zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, internet). V Rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je veden pod názvem **Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor Český jazyk a literatura**.

Vzdělávací obsah předmětu **Český jazyk** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek. Jazykové výchovy, komunikační a slohové výchovy a literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a hovořit. Získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Cílem je rozvoj pozitivního vztahu k mateřskému jazyku, postupné osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb a prožitků, k zvládnutí pravidel komunikace a získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	5	5	4
7.	5	5	4
8.	5	5	5
9.	5	5	5

Průřezová témata:

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti (OSV)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (VDO)
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti (EGS)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí (EV)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák: vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Kompetence komunikativní

Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák: podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

Žák: využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	6.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Jazyková výchova			
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Obecné poučení o jazyce - jazyk a komunikace, jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny	Z, D
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Pracuje s jazykovými příručkami	
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	D
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	Skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu	HV
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Zvukové podoba jazyka - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)	

ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky)	
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, zabarvený popis, výklad, úvaha	VV, D, HV
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát		D

<p>ČJL-9-1-10</p>	<p>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>Písemný projev - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně</p>	
<p>Literární výchova</p>			
<p>ČJL-9-3-01</p>	<p>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p>		
<p>ČJL-9-3-02</p>	<p>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p>	<p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p>	
<p>ČJL-9-3-03</p>	<p>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p>	<p>Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazová pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)</p>	
<p>ČJL- 9-3-04</p>	<p>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p>	<p>Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce</p>	

		<p>hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p> <p>Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé</p>	
ČJL-9-3-09	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Jazyková výchova			
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov	
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov (slovesný rod, neohebné slovní druhy, příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce)	
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu (věta jednoduchá a souvětí, věty podle postoje mluvčího, věty jednočlenné a dvojčlenné, základní větné členy, shoda přísudku s několikanásobným podmětem,	

		podmět, vedlejší věta podmětová, přísudek – slovesný, neslovesný, vedlejší věta přísudková, předmět, vedlejší věta předmětová, příslovečné určení, vedlejší věty časové, místní, způsobové, měrové, příčinné, účelové, podmínkové, přípustkové, přívlastek – postupně rozvíjející, vedlejší věta přívlastková, doplněk, vedlejší věta doplňková)	
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek, nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji		
ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) - komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse	

ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov	
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		
Literární výchova			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé Čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové	

<p>ČJL-9-3-03</p>	<p>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p>	<p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p>	
<p>ČJL-9-3-06</p>	<p>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<p>Základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazová pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)</p>	
<p>ČJL-9-3-08</p>	<p>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p>	<p>Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p>	
<p>ČJL-9-3-09</p>	<p>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Jazyková výchova			
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Tvarosloví - podstatná jména, zájmena, slovesa	
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický (nová slova, nová pojmenování a sousloví, slova přejatá)	
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Skladba - věta a výpověď, větné členy, druhy vedlejších vět Stavba textu - významový poměr mezi hlavními větami, vedlejšími větami a několikanásobnými větnými členy: poměr slučovací, stupňovací odporovací, vylučovací, příčinný, důsledkový, souvětí souřadné a podřadné, řeč přímá a nepřímá, zápor	
ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Obecné poučení o jazyce - útvary českého jazyka, rozvrstvení národního jazyka, slovanské jazyky	

Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Subjektivně zabarvený popis - líčení	
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové	
ČJL-9-1-07	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Naslouchání	
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytváří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu: samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Výklad, Výtah, Úvaha	
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		

ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní základě svých dispozic a osobních zájmů	Charakteristika literární postavy - charakteristika vnitřní, charakteristika vnější, charakteristika přímá a nepřímá	
Literární výchova			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		
ČJL-9-3-04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé (lyrickoepické žánry v české literatuře, literatura faktu, memoáry – žánry věcné literatury, drama, autorské divadlo, hudebně dramatické žánry, filmová, rozhlasová a televizní tvorba, adaptace literárních děl, hlavní vývojová období české literatury, regionální a národní literatura)	

ČJL-9-3-08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		
ČJL-9-3-09	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ČESKÝ JAZYK	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Jazyková výchova			
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov (příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce)	
ČJL-9-2-06	rolišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu (shoda podmětu s přísudkem, základní skladební dvojice, rozvíjející větné členy, přívlastek těsný, volný, shodný, neshodný, doplněk a jeho zvláštnosti, věty podle postoje mluvčího, věty jednočlenné, dvojčlenné a souvětí, hlavní věta, vedlejší věta, druhy vedlejších vět, druhy významového poměru mezi hlavními větami a větnými členy, složitá souvětí)	

ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby Tvoření slov - slovo, věcný význam slov, sousloví a rčení, odborné názvy, synonyma, antonyma, homonyma,	
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Slovní zásoba- slova domácí a mezinárodní, slovní zásoby a způsoby jejího obohacování, stavba slova, zkratky a zkratková slova	
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	Písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech	
ČJL- 9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních,		

	nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah přečteného textu: samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zbarvený popis, výklad, úvaha) popis, popis uměleckých děl (obrazů, soch, keramických plastik), charakteristika, líčení, jednoduchý výklad, jednoduchá úvaha, vypravování, fejton, proslov, diskuse	
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Zná funkční styly (hovorový, umělecký, odborný, administrativní, řečnický)	
Literární výchova			
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu)	

ČJL-9-3-03	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Jazyk literárního díla (obrazová pojmenování; zvukové prostředky poezie - rým, rytmus; volný verš)	
ČJL-9-3-05	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	Literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času	
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	Vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	
ČJL-9-3-08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace	
ČJL-9-3-09	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (český jazyk - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Komunikační a slohová výchova	
ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p	čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p	komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p	píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma
Jazyková výchova	
ČJL-9-2-03p	orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
ČJL-9-2-04p	pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p	rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
ČJL-9-2-06p	rozezná větu jednoduchou od souvětí
ČJL-9-2-07p	správně píše slova s předponami a předložkami
ČJL-9-2-07p	ovládá pravopis vyjmenovaných slov
ČJL-9-2-07p	zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Literární výchova	
ČJL-9-3-01p	orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
ČJL-9-3-03p	ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
ČJL-9-3-06p	rozezná základní literární druhy a žánry
ČJL-9-3-09p	dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury
-	má pozitivní vztah k literatuře

Cizí jazyk

Název vzdělávací oblasti: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Název vyučovacího předmětu: CIZÍ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu: ANGLICKÝ JAZYK (1. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** se vyučuje jako samostatný předmět v třetím až pátém ročníku (sportovní a všeobecné třídy), ve třídě s rozšířenou výukou cizích jazyků od 1. ročníku. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. V Rámcově vzdělávacím programu je zařazen do **vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor Cizí jazyk**.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na procvičování gramatiky. Žáci pracují s vhodnými učebnicemi a s pracovním sešitem. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost roditelých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkánky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníkův z jiných zemí. Formy práce pedagoga – výklad, poslech, četba, procvičování gramatiky, vedení dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě. Je kladen důraz na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty. Modelem výuky je britská angličtina, v průběhu výuky jsou žáci seznamováni i s americkou angličtinou.

Hlavním záměrem je vzbudit v žácích zájem o anglický jazyk a anglickou kulturu. Předmět směřuje k tomu, aby byli žáci schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci musí též porozumět čtenému textu, který obsahuje slova na jejich jazykové úrovni. Výuka seznamuje žáky s reáliemi zemí, které tímto jazykem hovoří. Znalost jazyka vede žáky k pochopení cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi. Při výuce je kladen důraz na komunikativní dovednosti, poslech s porozuměním, porozumění psanému textu a psaní.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	0	1	0
2.	0	1	0
3.	3	3	3
4.	3	3	3
5.	3	3	3

Průřezová témata:

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti (OSV)
- formuje studijní dovednosti (OSV)
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti (VDO)
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování (VDO)
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (EGS)
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech (EGS)
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech (EGS)
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti (EGS)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu (MKV)
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí (EV)
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí (EV)

- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí (EV)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času (MV)
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Žák: vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Žák: respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák: využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ANGLICKÝ JAZYK	1.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Řečové dovednosti			
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	Zvuková podoba jazyka - základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Tematické okruhy: rodina, jídlo, škola, zvířata, oblečení, čísla 1-10, barvy. Žák umí pojmenovat věci kolem nás, získává základní početní dovednosti.	VV, M, ČJ, PRV
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ANGLICKÝ JAZYK	2.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Řečové dovednosti			
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	Zvuková podoba jazyka - základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Tematické okruhy: rodina, jídlo, škola, zvířata, oblečení, čísla 1-10, barvy. Žák umí pojmenovat věci kolem nás, získává základní početní dovednosti.	VV, M, ČJ, PRV
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ANGLICKÝ JAZYK	3.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností		
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	VV, M, ČJ
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		
Mluvení			
CJ-5-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů		
Čtení s porozuměním			
CJ-5-3-01	vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, jídlo, oblékání, čísla 1-100, abeceda	
Psaní			
CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře		

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 1. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (anglický jazyk - 1. stupeň - 1. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Řečové dovednosti	
CJ-3-1-01p	je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ANGLICKÝ JAZYK	4.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Slovní zásoba – použití základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	HV
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat		
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		
Mluvení			
CJ-5-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů		
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samostatného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, jídlo, oblékání, nákupy, kalendářní rok (dny v týdnu, hodiny), dopravní prostředky, bydliště	VV
Čtení s porozuměním			

CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru	ČJ, M, VL
CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
Psaní			
CJ-5-4-01	napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života		
CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře		
Řečové dovednosti			
CJ-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	Zvuková podoba jazyka - fonetické znaky	
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Zvuková podoba jazyka - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
CJ-3-1-05	přihadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ANGLICKÝ JAZYK	5.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Slovní zásoba – žáci umí používat základní slovní zásobu	HV
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat	Slovní zásoba – v komunikačních situacích probíraných tematických, práce se slovníkem	
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		
Mluvení			
CJ-5-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů		
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, nákupy, oblečení, město	
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samostatného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Tematické okruhy –, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), příroda, počasí, zvířata	
Čtení s porozuměním			

CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		
CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
Psaní			
CJ-5-4-01	napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života		
CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře		
Řečové dovednosti			
CJ-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu.	Zvuková podoba jazyka - fonetické znaky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 2. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (anglický jazyk - 1. stupeň - 2. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Poslech s porozuměním	
CJ-5-1-01p	rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
CJ-5-1-02p	rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
-	rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
Mluvení	
CJ-5-2-01p	pozdraví a poděkuje
CJ-5-2-02p	sdělí své jméno a věk
CJ-5-2-03p	vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)
Čtení s porozuměním	
CJ-5-3-02p	rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
Psaní	
-	je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Název vzdělávací oblasti: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Název vyučovacího předmětu: CIZÍ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu ANGLICKÝ JAZYK (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** se vyučuje jako samostatný předmět v šestém až devátém ročníku ve sportovní, všeobecné i jazykové třídě. V rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je zařazen do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor Cizí jazyk**.

Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v jiných zemích.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu (slovní zásoba), na osvojení zvukové podoby jazyka (výslovnost) a na procvičování gramatiky. Žáci pracují s učebnicemi a pracovními sešity určenými pro jejich aktuální schopnosti a dovednosti. Nápodobu správné výslovnosti zajišťují nahrávky s rodilými mluvčími.

Učebnice obsahuje přehled gramatiky, slovník a řadu textů z různých oblastí života a seznamuje žáky s reáliemi anglicky mluvících zemí. K formám práce pedagoga patří výklad, poslech, četba, procvičování gramatiky, vedení dialogů a reprodukce textu v písemné i ústní formě. Důraz je kladen na samostatnou práci žáků a schopnost práce se slovníkem. Součástí vyučování jsou výuková online videa, online procvičování gramatických jevů, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, cizojazyčné časopisy. Modelem výuky je britská angličtina, žáci jsou seznamováni i s americkou angličtinou.

Hlavním záměrem je vzbudit v žácích zájem o anglický jazyk i kulturu. Předmět směřuje ke schopnosti žáků dorozumět se s cizinci v běžných situacích a být schopen hovořit s nimi o jednoduchých tématech. Žáci by měli rozumět čtenému textu obsahujícímu slovní zásobu na jejich

jazykové úrovni. Znalost jazyka vede žáky k pochopení cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi. Důraz je kladen na komunikační dovednosti, poslech s porozuměním a porozumění psanému textu a psaní.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	3	4	3
7.	3	4	3
8.	3	4	3
9.	3	4	3

Průřezová témata:

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti (OSV)
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci (OSV)

- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů (OSV)
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti (VDO)
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze) (VDO)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (VDO)
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (EGS)
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech (EGS)
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech (EGS)
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru (EGS)
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám (EGS)
- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti (MKV)
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých (MKV)

- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání (MKV)
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí (EV)
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni (EV)
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska (EV)
- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace (MV)
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času (MV)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Žák: samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní

Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky v písemném i ústním projevu a rozumí různým typům textu a rovněž dokáže vhodně reagovat

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi a chápe potřebu spolupracovat s druhými

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy.

je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

Žák: využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ANGLICKÝ JAZYK	6.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01	rozumí informacím v krátkých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka	HV
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Slovní a větný přízvuk, intonace	
Mluvení			
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	M, Z
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole a volném čase a dalších osvojovaných tématech	Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a	

		její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	ČJ, Z
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	zdokonaluje se ve cvičeních zaměřených na rozvoj čtenářské kompetence a porozumění textu	
Psaní			
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby ústní	ČJ, Z

CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka – ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ANGLICKÝ JAZYK	7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01	rozumí informacím v krátkých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti	HV
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace	
Mluvení			
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	M, Z
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole a volném čase a dalších osvojovaných tématech	Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a	

		město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblast	
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	ČJ, Z
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	zdokonaluje se ve cvičeních zaměřených na rozvoj čtenářské kompetence a porozumění textu	
Psaní			

CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	ČJ, Z
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Zvuková a grafická podoba jazyka – ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ANGLICKÝ JAZYK	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01	rozumí informacím v krátkých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti	HV
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Zvuková a grafická podoba jazyka - schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace	
Mluvení			
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	M, Z
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole a volném čase a dalších osvojovaných tématech	Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání,	

		moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	ČJ, Z
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	zdokonaluje se ve cvičeních zaměřených na rozvoj čtenářské kompetence a porozumění textu	
Psaní			
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k	ČJ, Z

		probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Zvuková a grafická podoba jazyka – ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	ANGLICKÝ JAZYK	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01	rozumí informacím v krátkých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti	HV
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace	
Mluvení			
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	M, Z
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole a volném čase a dalších osvojovaných tématech	Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a	

		město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	ČJ, Z
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	Zdokonaluje se ve cvičeních zaměřených na rozvoj čtenářské kompetence a porozumění textu	
Psaní			

CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	ČJ, Z
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura	
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	Zvuková a grafická podoba jazyka – ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (anglický jazyk - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Poslech s porozuměním	
CJ-9-1-01p	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
CJ-9-1-02p	rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby
Mluvení	
CJ-9-2-01p	odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby
Čtení s porozuměním	
CJ-9-3-01p	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
Psaní	
CJ-9-4-03p	reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Další cizí jazyk

Název vzdělávací oblasti: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Název vyučovacího předmětu: DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu DALŠÍ CIZÍ JAZYK (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Další cizí jazyk** se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku. Je zařazen do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Další cizí jazyk přispívá společně s **Cizím jazykem** k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Hlavním záměrem je vzbudit v žácích zájem o další cizí jazyk i kulturu. Předmět směřuje ke schopnosti žáků dorozumět se s cizinci v běžných situacích a být schopen hovořit s nimi o jednoduchých tématech. Žáci by měli rozumět čtenému textu obsahujícímu slovní zásobu na jejich jazykové úrovni. Znalost jazyka vede žáky k pochopení cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi. Důraz je kladen na komunikační dovednosti, poslech s porozuměním a porozumění psanému textu a psaní.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	0	0	0
7.	0	0	0
8.	3	3	3
9.	3	3	3

Průřezová témata:

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti (OSV)
- formuje studijní dovednosti (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů (OSV)
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti (VDO)
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze) (VDO)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (VDO)
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (EGS)

- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech (EGS)
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv (EGS)
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech (EGS)
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru (EGS)
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu (EGS)
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání (EGS)
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv (EGS)
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky (EGS)

- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi (EGS)
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života (EGS)
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti (EGS)
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám (EGS)
- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti (MKV)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin (MKV)
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání (MKV)
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je (MKV)
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska (EV)
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplňuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák: vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák: přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	DALŠÍ CIZÍ JAZYK	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	ČJ, HV
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	
Mluvení			
DCJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	Práce se slovníkem	ČJ, Z, PŘ
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	

DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		
Čtení s porozuměním			
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	ČJ, Z, PŘ
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Zvuková a grafická podoba jazyka – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	
Psaní			
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři		
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
JAZYKA A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	DALŠÍ CIZÍ JAZYK	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky	ČJ, HV
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Zvuková a grafická podoba jazyka - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		
Mluvení			
DCJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	ČJ, Z, PŘ
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok	

DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Tematické okruhy – svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
Čtení s porozuměním			
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	Slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	ČJ, Z, PŘ
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Zvuková a grafická podoba jazyka – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
Psaní			
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři		
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tematické okruhy – povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Práce se slovníkem	

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (další cizí jazyk - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Poslech s porozuměním	
DCJ-9-1-01p	je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
DCJ-9-1-02p	rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
DCJ-9-1-03p	rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
-	rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
-	rozumí jednoduchým pokynům učitele
Mluvení	
DCJ-9-2-01p	pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
DCJ-9-2-02p	sdělí své jméno a věk
Čtení s porozuměním	
DCJ-9-3-02p	rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
Psaní	
DCJ-9-4-02p	reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika a její aplikace

Název vzdělávací oblasti: **MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**

Název vyučovacího předmětu: **MATEMATIKA**

Charakteristika vyučovacího předmětu **MATEMATIKA (1. stupeň)**

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Matematika** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a směřuje ve třech tematických okruzích k osvojení základních aritmetických operací, rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. V Rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je zařazen do vzdělávací **oblasti Matematika a její aplikace**.

Vyučovací předmět **Matematika** je založen na aktivních činnostech, poskytuje dovednosti a vědomosti potřebné v praktickém životě a umožňuje získat matematickou gramotnost. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy a terminologii. Předmět rozvíjí paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů, logické myšlení žáků a v neposlední řadě rozvíjí spolupráci při řešení problémových úloh, jejichž řešení lze využít i v praktickém životě.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	4	5	5
2.	5	5	5
3.	5	5	5
4.	4	5	5
5.	5	4	5

Průřezová témata:

- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů (OSV)
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku (VDO)
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším (VDO)

- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru (EGS)
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám (EGS)
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí (MKV)
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí (EV)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci (MV)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

Žák: vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Kompetence komunikativní

Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

Žák: přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	1.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace			
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa)	PRV, ČJ, HV, VV, TV
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa) vlastnosti početních operací s čísly	PRV, ČJ, HV, TV
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Přirozená čísla zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa) vlastnosti početních operací s čísly	TV
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Přirozená čísla zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa) vlastnosti početních operací s čísly	PRV, HV, VV, TV, ČJ, AJ
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Závislosti a jejich vlastnosti	PRV

Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh	PRV, ČJ, VV, PČ
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh	VV, PČ
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh	VV, PČ

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	2.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace			
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr)	PRV, HV, TV, ČJ
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr)	PRV, HV, TV, ČJ, AJ
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr)	TV
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Vlastnosti početních operací s čísly – násobení; písemné algoritmy početních operací	PRV, HV, TV, VV, ČJ
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Písemné algoritmy početních operací – násobení	VV, PČ, ČJ
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Závislosti a jejich vlastnosti	PRV
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Závislosti a jejich vlastnosti	PRV, PČ

Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh	VV, PČ
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Délka úsečky; jednotky délky	
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	3.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace			
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) vlastnosti početních operací s čísly	ČJ, VV, PČ, PRV
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	ČJ, VV, PČ, PRV
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose		
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Vlastnosti početních operací s čísly – násobení; písemné algoritmy početních operací	ČJ, VV, PČ, PRV, AJ
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace		PRV, AJ
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Závislosti a jejich vlastnosti	ČJ, VV, PČ, PRV
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života		

M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	diagramy, tabulky	
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh	ČJ, VV, PČ, PRV
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Délka úsečky; jednotky délky a jejich převody	
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh; osově souměrné útvary	

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 1. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (matematika - 1. stupeň - 1. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Číslo a početní operace	
M-3-1-01p	porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
M-3-1-02p	čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
M-3-1-02p	zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat
M-3-1-04p	sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
M-3-1-05p	řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20
Závislosti, vztahy a práce s daty	
M-3-2-02p	modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
M-3-2-03p	doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
-	zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
-	uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi
Geometrie v rovině a prostoru	
M-3-3-01p	pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
M-3-3-01p	rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
M-3-3-02p	používá pravítko

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	4.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace			
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Přirozená čísla, zlomky násobení vlastnosti početních operací s čísly	ČJ, VV, PČ
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Vlastnosti početních operací s čísly násobení písemné algoritmy početních operací	ČJ, TV, AJ
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Přirozená čísla násobení zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa)	VV
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Přirozená čísla, zlomky násobení vlastnosti početních operací s čísly	ČJ, AJ
M-5-1-05	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Přirozená čísla, zlomky	ČJ, VV, PČ
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01	vyhledává, sbírá a třídí data	Závislosti a jejich vlastnosti	ČJ, AJ, VL
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	

Geometrie v rovině a v prostoru			
M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník	VV, PČ
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině délka úsečky; jednotky délky a jejich převody obvod obrazce	
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	
M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Obvod a obsah obrazce	
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Osově souměrné útvary	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady	PŘ, ČJ, AJ, VL, PČ

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	5.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Číslo a početní operace			
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Přirozená čísla, desetinná čísla, zlomky násobení vlastnosti početních operací s čísly	ČJ, VV, PČ, PŘ, VL
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Vlastnosti početních operací s čísly násobení písemné algoritmy početních operací	
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Přirozená čísla násobení zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa)	ČJ, VV, PČ, VL
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Přirozená čísla, desetinná čísla, zlomky násobení vlastnosti početních operací s čísly	
M-5-1-05	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Přirozená čísla, zlomky	VV, PČ
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa)	

M-5-1-07	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Přirozená čísla, desetinná čísla, zlomky vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací	Př, Vv
M-5-1-08	porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	PŘ, VV
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01	vyhledává, sbírá a třídí data	Závislosti a jejich vlastnosti	
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	PŘ, VL, AJ, ČJ
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	Základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník	VV, PČ
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině délka úsečky; jednotky délky a jejich převody obvod obrazce	
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	

M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Obvod a obsah obrazce	VV, PČ
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	osově souměrné útvary	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Slovní úlohy číselné a obrázkové řady	PŘ, ČJ, AJ, VL, PČ

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 2. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (matematika - 1. stupeň - 2. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Číslo a početní operace	
M-5-1-02p	čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
M-5-1-02p	sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
M-5-1-02p	zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
M-5-1-03p	zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
M-5-1-03p	tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
M-5-1-04p	zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy
M-5-1-04p	rozeznává sudá a lichá čísla
-	používá kalkulaátor
Závislosti, vztahy a práce s daty	
M-5-2-01p	vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
M-5-2-02p	orientuje se a čte v jednoduché tabulce
-	určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
-	provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
-	uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Geometrie v rovině a v prostoru	
M-5-3-01p	znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
M-5-3-02p	měří a porovnává délku úsečky
M-5-3-02p	vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-05p	určí osu souměrnosti překládáním papíru
-	pozná základní tělesa
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
M-5-4-01p	řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	6.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	Celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa	
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Desetinná čísla – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, převody jednotek, početní operace s desetinnými čísly	
M-9-1-03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti	
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, desetinným číslem)		
Geometrie v rovině a prostoru			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Rovinné útvary	PČ

M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů)	
M-9-3-03	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Úhel, metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů	
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary		
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Trojúhelník, shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků), trojúhelníková nerovnost	
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	Konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost, středová souměrnost, Rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka	
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Prostorové útvary – kvádr, krychle	
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles		
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	Celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa, racionální čísla	
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (zlomkem, desetinným číslem)	Zlomky – převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, početní operace se zlomky	
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem)	Procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování	
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (poměrem)		
M-9-1-05	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	Poměr – měřítko	
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)		
Závislosti, vztahy a práce s daty			

M-9-2-03	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	Funkce – přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, pravoúhlá soustava souřadnic, Poměr – úměra, trojčlenka	
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Rovinné útvary – trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), shodnost	
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	metrické vlastnosti v rovině – vzdálenost bodu od přímky	
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles		
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	Prostorové útvary – kolmý hranol, povrch a objem hranolů	
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina, mocniny s přirozeným mocnitelem	
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny	
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	Rovnice – lineární rovnice, ekvivalentní úpravy rovnic, slovní úlohy řešené rovnicemi, výpočet neznámé ze vzorce	
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Rovinné útvary – kružnice, kruh; kružnice a přímka; dvě kružnice; délka kružnice a obsah kruhu	
M-9-3-05	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice), konstrukce trojúhelníku, konstrukce čtyřúhelníku	

M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles		
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	Prostorové útvary – rotační válec, objem a povrch rotačního válce	
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Metrické vlastnosti v rovině – Pythagorova věta, Pythagorova věta v rovině a prostoru	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Logické a netradiční geometrické úlohy	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti	
M-9-2-02	porovnává soubory dat	Závislosti a data – nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	MATEMATIKA	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Číslo a proměnná			
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Základy finanční matematiky Procenta-úrokování, jednoduché a složené úrokování; spoření a půjčky	
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Výrazy – celistvé výrazy, lomené výrazy	
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Rovnice – rovnice s neznámou ve jmenovateli, soustava dvou rovnic, slovní úlohy	
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel		
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	zpracování statistických dat, grafické řešení rovnic a dvou rovnic	

M-9-2-02	porovnává soubory dat		
M-9-2-03	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti		
M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Funkce – pojem funkce, lineární funkce, kvadratické funkce, nepřímá úměrnost, Slovní úlohy, diagramy,	
M-9-2-05	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů		
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Podobnost a funkce úhlu - Podobnost útvarů, věty o podobnosti, goniometrické funkce, řešení úhlů v trojúhelníku	
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	Prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule (objem a povrch těles), kolmost a vzdálenost, zobrazení a sítě	
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles		
M-9-3-11	načrtne a sestrojí sítě základních těles		

M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině		
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Logické a netradiční geometrické úlohy, číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie	

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (matematika - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Číslo a proměnná	
M-9-1-01p	písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
M-9-1-01p	pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento)
M-9-1-01p	čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
M-9-1-02p	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
M-9-1-02p	píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
M-9-1-05p	používá měřítko mapy a plánu
M-9-1-06p	řeší jednoduché úlohy na procenta
-	zvládá orientaci na číselné ose
Závislosti, vztahy a práce s daty	
M-9-2-01p	vyhledává a třídí data
M-9-2-02p	porovnává data
M-9-2-04p	vypracuje jednoduchou tabulku
-	užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
-	zvládá početní úkony s penězi
Geometrie v rovině a v prostoru	
M-9-3-03p	vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
M-9-3-04p	vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
M-9-3-05p	provádí jednoduché konstrukce
M-9-3-06p	rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary

M-9-3-08p	sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti
M-9-3-10p	vypočítá povrch a objem kvádrů, krychle a válce
M-9-3-11p	sestrojí sítě základních těles
M-9-3-12p	načrtne základní tělesa
M-9-3-12p	zobrazuje jednoduchá tělesa
-	odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
-	umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
-	používá technické písmo
-	čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
M-9-4-01p	samostatně řeší praktické úlohy
M-9-4-01p	hledá různá řešení předložených situací
M-9-4-02p	aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
-	využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Informatika

Název vzdělávací oblasti: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Název vyučovacího předmětu: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu INFORMATIKA (1. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Informatika** se vyučuje jako samostatný povinný předmět ve 4. nebo 5. ročníku. Žáci získají základní informace potřebné při práci na osobním počítači, seznámí se s internetem a s elektronickou poštou. V hodinách budou děleni do skupin, a to podle počtu žáků v ročníku a dle materiálního vybavení počítačové učebny.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s jednoduchou grafikou, textem, tabulkami a k tvorbě jednoduchých prezentací. Vše se učí používat pro zpracování informací, které vyhledávají na internetu a pro předávání pomocí elektronické pošty.

Předmět **Informatika** naplňuje očekávané výstupy vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Tento předmět umožňuje žákům dosáhnout informační gramotnosti, získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií a orientovat se ve světě výpočetní techniky. V Rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je tento předmět veden pod názvem **Informační a komunikační technologie**.

Výuka probíhá v odborné počítačové učebně a nejčastější formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Získané dovednosti by měly žákům pomoci v dalším studiu.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	0	0	0
2.	0	0	0
3.	0	0	0
4.	1	0	0
5.	0	1	1

Průřezová témata:

- formuje studijní dovednosti (OSV)
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování (OSV)
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti (VDO)
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení (VDO)

- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv (EGS)
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám (EGS)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času (MV)
- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v oblasti médií i způsobu zpracování mediálních sdělení (MV)
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za působ jeho formulování a prezentace (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Žák: vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevení různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák: rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Žák: podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	INFORMATIKA	5.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Základy práce s počítačem			
ICT-5-1-01	využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	Základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce; struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení; operační systémy a jejich základní funkce seznámení s formáty souborů (doc, gif); multimediální využití počítače;	
ICT-5-1-02	respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	
ICT-5-1-03	chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem	TV
Vyhledávání informací a komunikace			
ICT-5-2-01	při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	Společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)	

ICT-5-2-02	vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	Základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování); metody a nástroje vyhledávání informací	
ICT-5-2-03	komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	Metody a nástroje vyhledávání informací; formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	ČJ
Zpracování a využití informací			
ICT-5-3-01	pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Základní funkce textového a grafického editoru	ČJ, VV

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 1. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (informatika - 1. stupeň – 1. a 2. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Základy práce s počítačem	
ICT-5-1-01p	ovládá základní obsluhu počítače
ICT-5-1-02p	dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou
Vyhledávání informací a komunikace	
ICT-5-2-03	komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
Zpracování a využití informací	
ICT-5-3-01p	pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu

Název vzdělávací oblasti: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Název vyučovacího předmětu: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu INFORMATIKA (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Informatika** se vyučuje jako samostatný povinný předmět s časovou dotací 1 hodina v 6. až 9. ročníku. Žáci získají základní informace potřebné při práci na osobním počítači, prohloubí seznámení se s internetem a s elektronickou poštou, podrobněji rozeberou textový a tabulkový editor a také vytvářejí prezentace. V hodinách budou děleni do skupin, a to podle počtu žáků v ročníku a dle materiálního vybavení počítačové učebny. Učební osnovy jsou zpracovány tak, aby učivo navazovalo na předcházející ročník a umožňovalo aplikovat a upevňovat již získané informace a doplnit je zcela novými.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s jednoduchou grafikou, textem, tabulkami a k tvorbě jednoduchých prezentací. Vše se učí používat pro zpracování informací, které vyhledávají na internetu a pro předávání pomocí elektronické pošty. Také se žáci věnují práci s aplikacemi sady MS Office 365.

Předmět **Informatika** naplňuje očekávané výstupy vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Tento předmět umožňuje žákům dosáhnout informační gramotnosti, získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií a orientovat se ve světě výpočetní techniky. V Rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je tento předmět veden pod názvem **Informační a komunikační technologie**.

Výuka probíhá v odborné počítačové učebně a nejčastější formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Získané dovednosti by měly žákům pomoci v dalším studiu.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	0	1	1
7.	1	0	0
8.	0	0	0
9.	0	0	0

Průřezová témata:

- formuje studijní dovednosti (OSV)
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování (OSV)
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti (VDO)
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení (VDO)
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv (EGS)

- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám (EGS)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času (MV)
- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v oblasti médií i způsobu zpracování mediálních sdělení (MV)
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za působ jeho formulování a prezentace (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Žák: vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák: rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Žák: podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	INFORMATIKA	6., 7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Vyhledávání informací a komunikace			
ICT-9-1-01	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	Vývojové trendy informačních technologií, hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování	
Zpracování a využití informací			
ICT-9-2-01	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	Počítačová grafika, rastrové a vektorové programy	
ICT-9-2-02	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	Tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce	
ICT-9-2-03	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	
ICT-9-2-04	používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	Internet	
ICT-9-2-05	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	Prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)	

Využití digitálních technologií			
ČSP-9-7-01	ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	Digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování	
ČSP-9-7-02	propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	Digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony	
ČSP-9-7-03	pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava	Mobilní služby – operátoři, tarify	
ČSP-9-7-04	ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	Počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)	
ČSP-9-7-05	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu		

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (informatika - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Vyhledávání informací a komunikace	
ICT-9-1-01p	vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace
Zpracování a využití informací	
ICT-9-2-01p, ICT-9-2-02p	ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy
ICT-9-2-03p, ICT-9-2-04p, ICT-9-2-05p	vyhledává potřebné informace na internetu
-	dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou
ČSP-9-7-01p	ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu
ČSP-9-7-02p	propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení
ČSP-9-7-03p	pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb
ČSP-9-7-04	ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
ČSP-9-7-05	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Prvouka

Název vzdělávací oblasti: **ČLOVĚK A JEHO SVĚT**

Název vyučovacího předmětu: **PRVOUKA**

Charakteristika vyučovacího předmětu **PRVOUKA (1. stupeň)**

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Prvouka** se vyučuje jako samostatný předmět v **prvním až třetím ročníku** a v Rámcově vzdělávacím programu je zařazen do **vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět**. Vzdělávací oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, společnosti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Na základě poznání přírody a světa kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost a stav přírody jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti, kultury, techniky, zdraví a bezpečí a dalších témat. Výchova a vzdělání v tomto předmětu mají žáky připravit do života tak, že budou dobře zorientováni ve světě, budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání a společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život dalším generacím. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe a své nejbližší okolí, učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů a chránit je. Pozorují je a přemýšlí o nich. Propojením této oblasti s reálným životem pomáhá žákovi zvládat nové životní situace a upevňovat pracovní a režimové návyky. Utváří se tak jeho prvotní ucelený obraz světa.

Poznávají planetu Zemi, jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Rozlišují rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

Výuka nejčastěji probíhá v běžných vyučovacích hodinách v kmenových třídách. V každém ročníku jsou do výuky zařazovány projekty, vycházky, exkurze či různá praktická cvičení s možností propojení s ostatními předměty.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	1	1	1
2.	2	2	2
3.	2	2	3
4.	0	0	0
5.	0	0	0

Průřezová témata:

- vede k porozumění sobě samému a druhým (OSV)
- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování (OSV)
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni (OSV)
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti (OSV)
- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod (VDO)
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti (MKV)
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí (EV)
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví (EV)
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni (EV)
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí (EV)
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování (EV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

vybírání a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

Žák: vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Kompetence komunikativní

Žák: rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	Ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	PRVOUKA	1.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace	ČJ, M, VV, PČ, HV
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, dopravní síť	
ČJS-3-1-03	rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Naše vlast – domov, krajina	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání	ČJ, M, VV, PČ TV

		chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost	
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace	
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, denní režim, roční období, generace	
Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství	ČJ, VV, PČ, HV, TV
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin	VV, PČ, TV
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky;	

	provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	
--	---	---	--

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	Ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	PRVOUKA	2.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace	ČJ, M, VV, PČ, HV
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, dopravní síť	
ČJS-3-1-03	rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Naše vlast – domov, krajina	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání	ČJ, M, VV, PČ, TV

		chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost	
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace	
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, denní režim, roční období, generace	
Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství	ČJ, VV, PČ, HV, TV
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin	VV, PČ, TV
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v	

	provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	
--	---	---	--

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	Ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	PRVOUKA	3.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace	Čj, M, VV, Pč, HV
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, dopravní síť Naše vlast – domov, krajina, národ, státní symboly	
ČJS-3-1-03	rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, světové strany	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání	ČJ, M, VV, PČ, TV

		chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace	
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, denní režim, roční období, generace	M, ČJ
ČJS-3-3-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky os obě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	

Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	ČJ, M, VV, PČ, HV, TV
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Rostliny, houby, živočichové – znaky života	
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin	VV, PČ, TV
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém	

	bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání	
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 1. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (prvouka - 1. stupeň - 1. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Místo, kde žijeme	
ČJS-3-1-01p	orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
ČJS-3-1-01p	popíše a zvládne cestu do školy
ČJS-3-1-03p	uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy
Lidé kolem nás	
ČJS-3-2-01p	rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
ČJS-3-2-01p	dodržuje základní pravidla společenského chování
ČJS-3-2-01p	při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
ČJS-3-2-01p	projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02p	pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti
Lidé a čas	
ČJS-3-3-01p	pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
ČJS-3-3-01p	zná rozvržení svých denních činností
ČJS-3-3-02p	rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-03p	poznává různé lidské činnosti
Rozmanitost přírody	
ČJS-3-4-01p	pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02p	pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
ČJS-3-4-02p	pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
ČJS-3-4-03p	provede jednoduchý pokus podle návodu
Člověk a jeho zdraví	
ČJS-3-5-01p	uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

ČJS-3-5-01p	pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02p	rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
ČJS-3-5-02p	uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03p	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Přírodověda

Název vzdělávací oblasti: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Název vyučovacího předmětu: PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu PŘÍRODOVĚDA (1. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Přírodověda** se vyučuje jako samostatný předmět ve **čtvrtém a pátém ročníku** a v Rámcově vzdělávacím programu je zařazen do vzdělávací **oblasti Člověk a jeho svět**. V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti v tematických okruzích **Místo, kde žijeme, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví**.

Vzdělávací oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, společnosti, přírody, zdraví a dalších témat. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Na základě poznání přírody a světa kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost a stav přírody jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe a své nejbližší okolí, postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů i přírodních jevů, pozorují je a přemýšlí o nich. Propojení této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky. Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislosti chápou žáci organizaci života v rodině, obci i společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu bydliště i celé naší zemi.

Žáci poznávají, jak se život i věci vyvíjejí, jakým změnám podléhají v čase. Poznávají Zemi jako planetu, kde vznikl a rozvíjí se život, a velkou rozmanitost živé i neživé přírody. Učí se hledat důkazy o proměnách přírody, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

Díky tomuto předmětu žáci poznávají člověka, jako živou bytost a jak se vyvíjí. Seznamují se se zdravím jako stavem bio-psycho-sociální rovnováhy života. Zjišťují, co je pro člověka vhodné a co nevhodné. Získávají základní znalosti o zdraví a nemocech a osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Získávají základní poučení o poskytování první pomoci. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role a řeší modelové situace. Výuka probíhá v kmenových třídách. V každém ročníku jsou zařazovány projekty a skupinové práce, vycházky i exkurze.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	0	0	0
2.	0	0	0
3.	0	0	0
4.	2	2	2
5.	2	2	2

Průřezová témata:

- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci (OSV)
- formuje studijní dovednosti (OSV)
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování (OSV)
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení (VDO)
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (EGS)
- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí (EV)
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí (EV)
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování (EV)
- ukazuje modelové situace žádoucích a nežádoucích jednání z hlediska životního prostředí a udržitelného rozvoje (EV)
- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace (MV)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Žák: samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák: rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

přístupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	Ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	PŘÍRODOVĚDA	4.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí	M, VV, TV, AJ, ČJ
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	
ČJS-5-4-05	hodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy	TV, AJ, VV

	orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života		
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Péče o zdraví – vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí úrazů, první pomoc při drobných poraněních	
ČJS-5-5-04	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	Ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	PŘÍRODOVĚDA	5.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Voda a vzduch – vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam	M, VV, TV, PČ
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období	
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí	
ČJS-5-4-06	stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	

ČJS-5-4-07	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Látky a jejich vlastnosti – vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	TV, AJ, VV, PČ
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině	
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Péče o zdraví – přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), osobní, intimní a duševní hygiena	
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích	

		(bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích	
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	
ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
ČJS-5-5-08	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty vdaném věku	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality	

Vlastivěda

Název vzdělávací oblasti: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Název vyučovacího předmětu: VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmět: VLASTIVĚDA (1. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Vlastivěda** se vyučuje jako samostatný předmět ve čtvrtém a pátém ročníku a v Rámcově vzdělávacím programu je zařazen do **vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět**. V předmětu **Vlastivěda** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v tematických okruzích Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas. Zahrnuje dějepisnou a zeměpisnou část.

Vzdělávací oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, společnosti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Na základě poznání přírody a světa kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost a stav přírody jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají svět nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími a složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů a chránit je. Propojení této oblasti s reálným životem pomáhá žákovi zvládat nové životní situace. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, včetně situací ohrožení, učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Žák také chápe organizaci života v rodině, škole, obci a společnosti právě díky poznávání svého nejbližšího okolí, jeho vztahů a souvislostí. Důraz je kladen i na dopravní výchovu. Různé činnosti

a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu bydliště, naší zemi a Evropě. Žáci se seznamují s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti i na globální úrovni. Poznávají, jak se život a věci vyvíjejí. Seznamují se s historií a současností České republiky i Evropy. Seznamují se se základními právy a povinnostmi i se světem financí.

Výuka probíhá v kmenových třídách. V každém ročníku jsou zařazovány projekty a skupinové práce, vycházky i exkurze.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	0	0	0
2.	0	0	0
3.	0	0	0
4.	2	2	2
5.	2	2	2

Průřezová témata:

- vede k porozumění sobě samému a druhým (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů (OSV)
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti (VDO)
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost (VDO)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (VDO)
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (EGS)
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám (EGS)
- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti (MKV)
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti (MKV)
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožení (EV)
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví (EV)
- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu) (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Žák: vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák: naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

Žák: přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák: přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	Ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	VLASTIVĚDA	4.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme			
ČJS-5-1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Obec (město), místní krajina – její minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť	ČJ, VV, PČ, AJ
ČJS-5-1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany	
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	
Lidé kolem nás			
ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání	ČJ, AJ, VV, PČ, M

ČJS-5-2-02	rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy,	
ČJS-5-2-05	poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	Základní globální problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi	
Lidé a čas			
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet	ČJ, M, AJ, VV, PČ
ČJS-5-3-03	rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	Ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	VLASTIVĚDA	5.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme			
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	ČJ, VV, PČ, AJ
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod	
ČJS-5-1-05	zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování	
ČJS-5-1-06	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Naše vlast – základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, armáda ČR	
Lidé kolem nás			
ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole,	Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje	ČJ, AJ, VV, PČ, M

	mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
ČJS-5-2-02	rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	Soužití lidí – principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ Kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura	
ČJS-5-2-03	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	Základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hod	
ČJS-5-2-04	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu	Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a	

	ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluh	bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
ČJS-5-2-05	poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	Základní globální problémy významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí	
Lidé a čas			
ČJS-5-3-02	využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	ČJ, M, AJ, VV, PČ
ČJS-5-3-03	rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků	Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	
ČJS-5-3-04	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků	Orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet	
ČJS-5-3-05	objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	

Minimální doporučená úroveň Člověk a jeho svět (1. stupeň 2. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (Člověk a jeho svět - 1. stupeň - 2. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Místo, kde žijeme	
ČJS-5-1-01p	popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p	orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
ČJS-5-1-02p	řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03p	má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
ČJS-5-1-04p	uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
ČJS-5-1-05p	sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
ČJS-5-1-06p	pozná státní symboly České republiky
Lidé kolem nás	
ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p	dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
ČJS-5-2-03p	rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
ČJS-5-2-03p	uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
ČJS-5-2-04p	používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
ČJS-5-2-04p	porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
ČJS-5-2-04p	sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů
Lidé a čas	
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p	rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p	uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
ČJS-5-3-03p,	vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ČJS-5-3-04p	
Rozmanitost přírody	
ČJS-5-4-01p	na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
ČJS-5-4-02p	popíše střídání ročních období
ČJS-5-4-03p	zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
ČJS-5-4-05p	zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
ČJS-5-4-05p	chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
ČJS-5-4-05p	popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
ČJS-5-4-06p	reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
ČJS-5-4-07p	provádí jednoduché pokusy se známými látkami
Člověk a jeho zdraví	
ČJS-5-5-01p	uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
ČJS-5-5-02p	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
ČJS-5-5-02p	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
ČJS-5-5-04p	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
ČJS-5-5-04p	uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
ČJS-5-5-05p	odmítá návykové látky
ČJS-5-5-07p	ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
ČJS-5-5-08	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Dějepis

Název vzdělávací oblasti: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Název vyučovacího předmětu: DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu DĚJEPIS (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Dějepis** je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Předmět je vyučován v 6. až 9. ročníku základní školy v dotaci dvě hodiny týdně. Je zařazen do **vzdělávací oblasti Člověk a společnost**. Výuka probíhá v kmenových učebnách. S výjimkou 6. ročníku jsou upřednostněny tematické celky týkající se učiva národních a evropských dějin. Vzdělávání v tomto předmětu využívá termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých předmětů a na základě toho si vytváří žáci ucelený pohled.

Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí sounáležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu. Cílem je zařadit národní dějiny do celku dějin nejen evropských, ale i světových a jasně nastínit obecný dějinný vývoj. Důraz je kladen na schopnost žáka odhalit a definovat příčiny a následky jednotlivých událostí či historických jevů a pochopit dějinnou podmíněnost moderní společnosti.

Žáci se učí osvojovat pravidla chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech s poučením ze situací z dějin.

Nedílnou součástí výuky je práce s historickými prameny, mapou, zvukovými a audiovizuálními pomůckami. Součástí výuky jsou návštěvy kulturních institucí národního a regionálního charakteru, exkurze, výlety aj.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	2	2	2
7.	2	2	2
8.	2	2	2
9.	2	2	2

Průřezová témata:

- vede k porozumění sobě samému a druhým (OSV)
- formuje studijní dovednosti (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů (OSV)

- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování (OSV)
- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod (VDO)
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti (VDO)
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků (VDO)
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení (VDO)
- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě (VDO)
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost (VDO)
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů (VDO)
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze) (VDO)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (VDO)
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (EGS)
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech (EGS)
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech (EGS)

- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu (EGS)
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání (EGS)
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky (EGS)
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života (EGS)
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám (EGS)
- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti (MKV)
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin (MKV)
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie (MKV)
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání (MKV)
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj. (MKV)

- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti (MKV)
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti (EV)
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti (EV)
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví (EV)
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich (MV)
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času (MV)
- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu) (MV)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě) (MV)
- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení (MV)
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Žák: kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák: naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

Žák: přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák: přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	6.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Člověk v dějinách			
D-9-1-01	uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	Lidé, jejich přítomnost a minulost Historický čas a prostor	M, PŘ
D-9-1-02	uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	Historické prameny Instituce, shromažďující historické prameny Archeologie	
D-9-1-03	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách	
Počátky lidské společnosti			
D-9-2-01	charakterizuje způsob pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu jmenuje hlavní teorie o vzniku a vývoji člověka	Člověk a lidská společnost v pravěku Doba kamenná – způsob života lidí v době kamenné, počátky zemědělství a řemesel, projevy duchovního života lidí Doba bronzová – první kovy, rozvoj řemesel a obchodu	ČJ
D-9-2-02	objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Doba železná – nové kovy, zdokonalení řemeslné výroby	

D-9-2-03	uvede příklady archeologických kultur na našem území	Střední Evropa a naše území v pravěku, Keltové	
Nejstarší civilizace, Kořeny evropské kultury			
D-9-3-01	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Starověk: Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	PŘ
D-9-3-02	uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Antické Řecko, Antický Řím	Z
D-9-3-03	demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislosti s judaismem	Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	VV
D-9-3-04	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie		ČJ

vzdělávací oblast		vyučovací předmět	ročník
		DĚJEPIS	7.
Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Křesťanství a středověká Evropa			
D-9-4-01	popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik	Nový etnický obraz Evropy Církev na rozhraní epoch Křesťanství mezi Východem a Západem	PŘ Ov
D-9-4-02	porovnává základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	Franská říše, Byzantská říše Islám a křesťanský svět (Arabové, Turci)	
D-9-4-03	objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Počátky českých dějin – nástup Slovanů a Sámova říše, Velkomoravská říše, zrození přemyslovskeho státu Čechy v knížecí době	
D-9-4-04	vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy	
D-9-4-05	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev Románské a gotické umění, kultura, vzdělanost	
Objevy a dobývání			

D-9-5-01	vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve, včetně reakce na tyto požadavky	Společnost a kultura vrcholného středověku Století velkých krizí	Ov
D-9-5-02	vymezí význam husitské tradice pro český politický i kulturní život	Čechy na prahu husitských válek a jejich doznívání	
D-9-5-03	popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	Objevné plavby, počátky dobývání světa	
D-9-5-04	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	Nástup Habsburků a nové síly na evropském kontinentě	
Počátky nové doby			
D-9-5-05	objasní příčiny vzniku třicetileté války	Habsburkové na Českém trůně v předbělohorském období	PŘ
D-9-5-06	na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie	Obraz života společnosti v českých zemích	Z
D-9-5-07	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	České země ve víru třicetileté války Třicetiletá válka v Evropě Renesance a reformace	OV

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Počátky nové doby			
D-9-5-05	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí jejich důsledky	Závěr a důsledky třicetileté války Západní Evropa po třicetileté válce	OV, Z
D-9-5-06	na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	Barokní kultura, osvícenství (osvícenský absolutismus M. Terezie, Josefínské reformy) J. A. Komenský	ČJ
D-9-5-07	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich příklady		VV
Modernizace společnosti			
D-9-6-01	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Kulturní rozrůzněnost doby	OV
D-9-6-02	objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek	Velká francouzská revoluce Evropa ve víru napoleonských válek	Z

D-9-6-03	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	Národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa	ČJ
D-9-6-05	na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	Politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva	OV
D-9-6-06	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla	Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka	
D-9-6-04	charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů	
D-9-6-06	charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	Vznik USA, Anglie Zrození velmocí, jejich konflikty, kolonialismus	Z
Moderní doba			
D-9-7-01	na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	Století vynálezů Česká kultura na vzestupu	OV

D-9-7-02	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	1. světová válka České země za války – její politické, sociální a kulturní důsledky	Z
-----------------	---	--	---

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Moderní doba			
D-9-7-05	zhodnotí postavení ČSR mezi válkami a po válkách, jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	1. světová válka Počátky nového státu Od druhé republiky k protektorátu 2. světová válka	PŘ, OV
D-9-7-03	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	Fašismus, komunismus, nacismus Cesta ke svobodě Holocaust, situace v našich zemích Domácí a zahraniční odboj	
D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	Důsledky války politické, mocenské a ekonomické	
Rozdělený a integrující svět			
D-9-8-01	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	Uspořádání poválečného světa Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi Vnitřní situace v zemích východního bloku (srovnání se západem)	OV, Z

D-9-8-02	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantské hospodářské a vojenské spolupráce	Československo únor 1948 – až převrat listopad 1989 Vznik ČR	Z
D-9-8-03	posoudí postavení rozvojových zemí	Globální problémy lidstva Věda, technika, kultura	
D-9-8-04	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Utváření nové demokracie	OV

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (dějepis - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Člověk v dějinách	
D-9-1-01p	chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti
Počátky lidské společnosti	
D-9-2-01p	rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
D-9-2-01p	podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty
Nejstarší civilizace, Kořeny evropské kultury	
D-9-3-01p	uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
D-9-3-03p, D-9-3-04p	popíše život v době nejstarších civilizací
Křesťanství a středověká Evropa	
D-9-4-03p	uvede první státní útvary na našem území
D-9-4-03p	uvede základní informace z období počátků českého státu
D-9-4-04p	popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
D-9-4-04p	charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
D-9-4-05p	rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
D-9-4-05p	uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu
Objevy a dobývání, Počátky nové doby	
D-9-5-03p	popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
D-9-5-04p, D-9-5-05p	uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
D-9-5-04p, D-9-5-05p	pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku
Modernizace společnosti	
D-9-6-03p	uvede základní historické události v naší zemi v 19. století

D-9-6-03p	vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století
D-9-6-04p	rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap
Moderní doba	
D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p	uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
D-9-7-01p, D-9-7-05p	uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky
Rozdělený a integrující se svět	
D-9-8-01p, D-9-8-02p	popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
D-9-8-04p	chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Občanská výchova

Název vzdělávací oblasti: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Název vyučovacího předmětu: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu OBČANSKÁ VÝCHOVA (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** vymezuje vzdělávací obsah týkající se především osvojení si znalostí z oblastí společenských a humanitních věd a promítá je do využití v běžném životě. Směřuje také k pozitivnímu ovlivnění hodnotové orientace žáků a snaží se je nasměrovat tak, aby byli ve svém životě slušnými lidmi a informovanými aktivními občany svého demokratického státu, respektovali svou komunitu i komunity odlišné a chovali se zodpovědně. V rámci výuky se žáci seznamují s fungováním jednotlivých institucí nebo jednotlivých ekonomických subjektů a jejich vzájemné provázání.

V návaznosti předmět **Občanská výchova** přináší žákům znalosti o fungování státních orgánů, státní moci nebo základních právních normách, které propojují stát jako demokratický celek, jenž by měli respektovat. Získávají také přehled o základních lidských právech a svobodě názoru.

Výuka napomáhá prohlubovat vztah žáka k vlasti a přijímat kulturní bohatství, které nám stát nebo region nabízí.

Žáci si osvojují základní požadavky na vzájemnou solidaritu, učí se, jak zaujmout aktivní postoj ke všem projevům nesnášenlivosti a jiných společenských úskalí.

V Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je vyučovací předmět **Občanská výchova** uveden pod názvem **Výchova k občanství** a společně s vyučovacím předmětem **Dějepis** je začleněn do **vzdělávací oblasti Člověk a společnost**.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	1	1	1
7.	1	1	1
8.	1	1	1
9.	0	1	1

Průřezová témata:

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti (OSV)
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci (OSV)
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů (OSV)
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování (OSV)

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým (OSV)
- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod (VDO)
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti (VDO)
- vychovává k úctě k zákonu (VDO)
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost (VDO)
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze) (VDO)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (VDO)
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku (VDO)
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (EGS)
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv (EGS)
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání (EGS)
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky (EGS)

- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru (EGS)
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost (EGS)
- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti (MKV)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je (MKV)
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování (EV)
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí (EV)
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí (EV)
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska (EV)
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času (MV)
- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu) (MV)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)

- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci (MV)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák: vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák: využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	6.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Člověk ve společnosti			
VO-9-1-01	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Státní symboly, státní svátky, zajímavá a památná místa, naši slavní předkové a pověsti o počátcích českého národa, významné osobnosti naši prezidenti	OV
VO-9-1-02	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví, život v regionech vlasti, jazyk jako důležitý znak národa	Z
VO-9-1-04	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	Domov, obec, region, kraj – domov, místo, kde žijeme, důležité instituce, obec jako základní jednotka samosprávy, státní správa, obecní zřízení, zastupitelstvo, rada, formy participace občanů, druhy obcí, zajímavá a památná místa, místní tradice, životní prostředí, stověžatá Praha	PŘ
VO-9-1-10	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů ve škole, v obci	Život ve škole – naše škola, práva a povinnosti, systém našeho školství, umění učit se, organizace práce, pracovní metody, soustředění, duševní příprava, odpočinek	D

Člověk jako jedinec			
VO-9-1-06	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	Osobní bezpečí – rozvoj osobnosti, způsoby chování v krizových situacích	
VO-9-1-07	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Rodinný život - rodiče, sourozenci, partneři, komunikace v rodině, komunikace mezi vrstevníky	RV
Člověk, stát a právo			
VO-9-4-02	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	právní základy demokratického státu, lidská práva (Všeobecná deklarace lidských práv), práva dětí (Úmluva o právech dítěte), soužití s minoritami (diskriminace, rasismus, xenofobie), práva a povinnosti	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Člověk ve společnosti			
VO-9-1-03	zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	Osobní bezpečí - nebezpečné situace, skupina vrstevníků a násilí, bezpečnost sportování, bezpečnost na silnici	
VO-9-1-05	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lid	Život a vztahy mezi: lidmi, vrstevníky, ve škole, v rodině, média	
VO-9-1-08	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Kultura, umění, víra a náboženství, pravidla slušného chování Přírodní a kulturní bohatství krásy naší země ochrana přírodního a kulturního bohatství	VV, D
Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	Hospodářství - majetek a vlastnictví Svět kolem nás	Z, D

		spolupráce mezi zeměmi Evropy, tolerance k národnostním menšinám, nadnárodní společenství, ochrana obyvatel za mimořádných událostí	
Mezinárodní vztahy, globální svět			
VO-9-5-01	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatnění	Hospodářství -majetek a vlastnictví Svět kolem nás - spolupráce mezi zeměmi Evropy, tolerance k národnostním menšinám, nadnárodní společenství, ochrana obyvatel za mimořádných událostí	
Člověk, stát a právo			
VO-9-4-01	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky	Řízení společnosti - Stát, cesta k demokracii	
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	Volby, začlenění do veřejného života Lidská práva - lidská práva v dokumentech Všeobecná deklarace lidských práv	
VO-9-4-011	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	Morálka a mravnost, rovnost a nerovnost	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Člověk jako jedinec			
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života		
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Osobní bezpečí - škola a násilí, domácí násilí	
VO-9-2-03	rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	Člověk jako jedinec – Osobnost podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, člověk v sociálních vztazích	D
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru		
Člověk ve společnosti			
VO-9-1-09	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Člověk jako jedinec -Osobnost podobnost a odlišnost lidí Osobní bezpečí - škola a násilí, domácí násilí	

VO-9-1-07	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Prevence zneužívání návykových látek	
Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-06	na příkladech chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	Hospodaření - potřeby, statky, efektivita výroby, tržní hospodářství	Z
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi		M
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení		

VO-9-3-05	uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		
Člověk, stát a právo			
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	Člověk a právo - právní základy státu, morální a právní normy, člověk jako subjekt právních vztahů	Dě
VO-9-4-09	rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	Ústava - moc zákonodárná, moc výkonná · moc soudní	
VO-9-4-10	rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přešůpek a trestný čin, uvede jejich příklady	Základní práva a svobody - 5 základních okruhů práv	
VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život	Politika - politické spektrum	Z
Mezinárodní vztahy, globální svět			
VO-9-5-02	uvede některé významné mezinárodní organice a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	Mezinárodní vztahy, globální svět - právo v Evropě, strategie rozhodování, legislativa a řízení	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	Majetek a vlastnictví - formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana	M
VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využit	Peníze - funkce a podoby peněz, formy placení, rozpočet rodiny, státu, význam daní	M
VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	Peníze - rozpočet státu, význam daní Principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání	Z
VO-9-3-08	rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	Výroba, obchod, služby - jejich funkce a návaznost	
Člověk, stát a právo			
VO-9-4-01	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky	Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu, státní občanství	

		ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce	
VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly Principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Právní řád České republiky - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma	ZE
VO-9-4-07	provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	Právo v každodenním životě - význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, styk s úřady	
VO-9-4-10	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přešůpek a trestný čin, uvede jejich příklad	Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání	
VO-9-4-08	dodrřuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, uvědomuje si rizika jejich porušování	Trestní postiřitelnost, porušování práv k duševnímu vlastnictví	
Mezinárodní vztahy, globální svět			
VO-9-5-01	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady	Evropská integrace, podstata, význam - EU a ČR	

	práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	Mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, RE, NATO, OSN, ES, WHO	
VO-9-5-02	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy		
VO-9-5-03	uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	Významné globální problémy, způsoby jejich řešení	
VO-9-5-04	uvede některé globální problémy současnosti a vyjádří svůj názor, popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva		
VO-9-5-05	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu		
VO-9-5-06	uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru		

Člověk jako jedinec			
VO-9-2-03	rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	adaptace na životní změny, životní cíle a plány	
Svět práce			
ČSP-9-8-01	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Volba profesní orientace – základní principy, sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	PČ
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby podnikání, drobné a soukromé podnikání	
ČSP-9-8-03	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a	

		zaměstnavatelů, podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy	
ČSP-9-8-04	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	

doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (občanská výchova - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Člověk ve společnosti	
VO-9-1-03p	přístupuje kriticky k projevům vandalismu
VO-9-1-06p	v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
VO-9-1-07p	respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
VO-9-1-07p	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
VO-9-1-08p	rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
VO-9-1-09p	je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
VO-9-1-08p	respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti
Člověk jako jedinec	
VO-9-2-01p	chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
VO-9-2-04p	formuluje své nejbližší plány
Člověk, stát a hospodářství	
VO-9-3-02p	stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
VO-9-3-02p	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
VO-9-3-03p	ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
VO-9-3-04p	uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům
VO-9-3-07p	uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

Člověk, stát a právo	
VO-9-4-02p	uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
VO-9-4-02p	chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
VO-9-4-02p	uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
VO-9-4-04p	vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
VO-9-4-05p	na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
VO-9-4-05p	uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
VO-9-4-08p	uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
VO-9-4-09p	uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
VO-9-4-09p	vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu
VO-9-4-10p	rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
VO-9-4-10p	v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací
Mezinárodní vztahy, globální svět	
VO-9-5-01p	uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování
VO-9-5-01p	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách
VO-9-5-02p	spolupráce mezi státy
VO-9-5-06p	uvede příklady mezinárodního terorismu
ČSP-9-8-01p	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
ČSP-9-8-02p	posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlednutím k potřebám běžného života
ČSP-9-8-03p	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
ČSP-9-8-04p	prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
-	byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
-	byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

5.5 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Fyzika

Název vzdělávací oblasti: **ČLOVĚK A PŘÍRODA**

Název vyučovacího předmětu: **FYZIKA**

Charakteristika vyučovacího předmětu FYZIKA (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vzdělávací **předmět Fyzika** se vyučuje jako samostatný povinný předmět v 6. až 9. ročníku. Je zařazen do **vzdělávací oblasti Člověk a příroda** společně s Chemií, Přírodopisem a Zeměpisem, úzce navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. V předmětu Fyzika si žáci osvojují základní fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům, které se vyskytují v přírodě, v běžném životě i v technické praxi. Tyto důležité poznatky žáci získávají z různých fyzikálních pozorování, měření a experimentování. Tento předmět učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Žáci jsou vedeni k vytváření a ověřování hypotéz.

Výuka probíhá v odborné učebně a nejčastější formou realizace **předmětu Fyzika** je vyučovací hodina. Ve vzdělávání se prolíná i skupinová práce s využitím fyzikálních pomůcek, přístrojů a měřidel. Spolu s ostatními přírodovědnými předměty směřuje výuka Fyziky k tomu, aby si žáci uvědomovali hodnotu vědeckého poznání i potřebu jeho využívání ku prospěchu jedince i lidské společnosti.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	2	2	2
7.	2	2	2
8.	1	1	1
9.	1	1	1

Průřezová témata:

- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů (OSV)
- formuje studijní dovednosti (OSV)
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení (VDO)
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů (VDO)
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí (EV)

- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti (EV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

vyhledá a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Žák: vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; využívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

přístupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	Ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	FYZIKA	6.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Látky a tělesa			
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	Měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	M, D, CH, Z, PŘ
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze	
F-9-1-03	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty		
F-9-1-04	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů		
Člověk a svět práce			
ČSP-9-6-01	vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	Základní laboratorní postupy a metody, základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	
ČSP-9-6-04	dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci		
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	Ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	FYZIKA	7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Pohyb těles; síly			
F-9-2-01	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	Pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	M, CH, Z, PŘ
F-9-2-02	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	Gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi	
F-9-2-03	změří velikost působící síly	Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	
F-9-2-04	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici		
F-9-2-05	využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu	Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí	

	těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	Rovnováha na páce a pevné kladce	
F-9-2-06	aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů		
Mechanické vlastnosti tekutin			
F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Pascalův zákon – hydraulická zařízení Hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	M, CH, Z, PŘ
F-9-3-02	předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	
Elektromagnetické a světelné děje			
F-9-6-07	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	Vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce	M, CH, Z, PŘ
F-9-6-08	rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	

Vesmír			
F-9-7-01	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze	M, Z, PŘ
F-9-7-02	odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	Hvězdy – jejich složení	CH
Člověk a svět práce – práce s laboratorní technikou			
ČSP-9-6-01	vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	Základní laboratorní postupy a metody, základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	
ČSP-9-6-04	dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci		
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	Ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	FYZIKA	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Energie			
F-9-4-01	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	Formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením	M, CH, PŘ, OV, RV
F-9-4-02	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění	
F-9-4-03	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh		
F-9-4-04	určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	Hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	
F-9-4-05	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
Zvukové děje			
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých odraz	M, CH, Z

F-9-5-02	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	prostředích; zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu	
Elektromagnetické a světelné děje			
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač	M, CH, Z
F-9-6-02	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	Elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor	
F-9-6-03	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností		
F-9-6-04	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů		
F-9-6-05	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní		
F-9-6-06	zapojí správně polovodičovou diodu	Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	FYZIKA	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Elektromagnetické a světelné děje			
F-9-6-07	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	Vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce	Z, M, PŘ, VV
F-9-6-08	rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	
Vesmír			
F-9-7-01	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze	Z, D, PŘ, CH, VV
F-9-7-02	odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	Hvězdy – jejich složení	

Minimální doporučená úroveň - 2. stupeň

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (fyzika - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Látky a tělesa	
F-9-1-01p	změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas
Pohyb těles; síly	
F-9-2-01p	rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu
F-9-2-02p	zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
F-9-2-04p	rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
F-9-2-05p	předvídá změnu pohybu těles při působení síly
F-9-2-06p	aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů
Mechanické vlastnosti tekutin	
F-9-3-01p	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů
Energie	
F-9-4-02p	uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)
F-9-4-03p	rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití

F-9-4-04p	rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem
F-9-4-05p	pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
Zvukové děje	
F-9-5-01p	rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
F-9-5-02p	posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
Elektromagnetické a světelné děje	
F-9-6-01p	sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
F-9-6-02p	sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
F-9-6-02p	vyjmenuje zdroje elektrického proudu
F-9-6-03p	rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
F-9-6-07p	zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití
Vesmír	
F-9-7-01p	objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země
F-9-7-02	odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností
-	zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci
-	osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Člověk a svět práce – práce s laboratorní technikou	
ČSP-9-6-01p	vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu
ČSP-9-6-04p	dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Úvod do chemie

Název vzdělávací oblasti: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Název vyučovacího předmětu: ÚVOD DO CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu ÚVOD DO CHEMIE (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Výuka směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích. Žáci si vytvářejí potřeby objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů, získávají a upevňují si dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávání v předmětu **Úvod do chemie** směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor a k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů. Učí žáky řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy. Díky ní se učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi. Dále se naučí poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	0	0	0
7.	0	0	1
8.	0	0	0
9.	0	0	0

Vzdělávací obor Úvod do chemie realizujeme na II. stupni a vyučujeme ho jako samostatný předmět v odborné učebně.

Formy a metody práce:

Klasická frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními, ožívujeme nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů, prací ve skupinách a demonstračními pokusy. Na některá témata rozdělujeme žáky do skupin a komponujeme je jako projektovou výuku s vyšší časovou náročností. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Průřezová témata

- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci (OSV)
- formuje studijní dovednosti (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci (OSV)
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti (VDO)
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování (VDO)
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje (EV)
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti (EV)
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů (EV)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovně a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák: samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává

vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

Žák: samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní

Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

Žák: podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
přístupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	ÚVOD DO CHEMIE	7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek nebezpečné látky a přípravky – význam H- (dříve R-věty) a P- (dříve S-věty) vět, piktogramy, varovné značky a jejich význam	FY, M, Z
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými a běžně dostupnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě	
CH-9-1-03	objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek	Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	
Směsi			
CH-9-2-01	rozlišuje směsi a chemické látky	Směsi – různorodé, stejnorodé	FY, Z

CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	Roztoky - hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	M
CH-9-2-03	vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	Vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	FY
CH-9-2-04	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	
CH-9-2-05	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	Voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody	Z
CH-9-2-06	uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne operativní opatření a způsoby likvidace znečištění	Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva	
Částicové složení látek a chemické prvky			
CH-9-3-01	používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	Částicové složení látek – molekuly, atomy, protony, neutrony, atomové jádro, elektrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích	FY
CH-9-3-02	rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy používá ve správných souvislostech	Chemické sloučeniny – chemická vazba prvky – názvy chemických prvků	

CH-9-3-03	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Prvky – skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo	
Chemické reakce			
CH-9-4-01	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí,	Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, jednoduché chemické rovnice a jejich úprava	
CH-9-4-02	přečte chemické rovnice		M
Svět práce – Práce s laboratorní technikou			
ČSP-9-6-01	vybere a prakticky používá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování měření a experimentů	Základní laboratorní postupy a metody si procvičí na vybraných laboratorních pracích - např. měření objemu kapalin, měření hmotnosti, oddělování složek směsí (filtrace, destilace, krystalizace), zjišťování rozpustnosti látek, příprava roztoků, příprava plynů a jejich jímání nad vodou, sestavování jednoduchých chemických aparatur a přístrojů, zpracování protokolu (ručně nebo na počítači dle pokynů učitele), sestrojení grafů a formulace závěrů	FY, PŘ
ČSP-9-6-02	zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje závěry, ke kterým dospěl	Základní laboratorní přístroje a pomůcky – seznámí se s pomůckami a přístroji na měření objemu, teploty,	ČJ

		hmotnosti, času, učí se používat jednoduché pomůcky, nástroje a aparatury v chemii (lihové a plynové kahany, chemické nádobí a sklo, filtrační a destilační aparatury, váhy, teploměry, stojany)	
ČSP-9-6-03	vyhledá v informačních zdrojích (literatura, internet) podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci		ČJ
ČSP-9-6-04	dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	BOZ - šetrné zacházení s chemikáliemi, používání ochranných pomůcek (plášť či jiné odpovídající oblečení)	
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři		

Chemie

Název vzdělávací oblasti: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Název vyučovacího předmětu: CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu CHEMIE (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vzdělávací předmět **Chemie** směřuje svojí výukou k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích. Žáci si vytvářejí potřeby objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů, získávají a upevňují si dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Chemie zahrnuje část tematických okruhů průřezových témat, a to především environmentální výchovy, mediální výchovy a výchovy demokratického občana. Využívá metod a forem práce založených na praktickém předvedení jednoduchých chemických dějů, řešení problémových úloh a tvorby projektů.

Vyučovací **předmět Chemie** je vyučována v 8. a 9. ročníku, kde **navazuje na předmět Úvod do chemie**. V předmětu jsou rozvíjena následující témata tohoto vzdělávacího oboru: pozorování, pokus a bezpečnost práce, směsi, částicové složení látek a chemické prvky, chemické reakce, anorganické sloučeniny, organické sloučeniny, chemie a společnost.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Frontální výuka je obohacována demonstračními pokusy a spojována s praktickými cvičeními. Návky jednoduchých laboratorních metod a postupů. Některá témata probíhají jako skupinové práce.

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou. Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře. Dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Vzdělávací předmět Chemie je realizován v odborné učebně v budově I. stupně jako samostatný předmět. Předmět Chemie je úzce spjat s ostatními předměty **vzdělávací oblasti Člověk a příroda** a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	0	0	0
7.	0	0	0
8.	2	2	2
9.	2	2	2

Průřezová témata:

- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci (OSV)

- formuje studijní dovednosti (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci (OSV)
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti (VDO)
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování (VDO)
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje (EV)
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti (EV)
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů (EV)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává

vybírání a využívání pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

Žák: samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní

Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

Žák: podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
přístupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	CHEMIE	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Chemické reakce			
CH-9-4-01	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	Chemické reakce Klasifikace chemických reakcí – slučování, chemický rozklad, exotermická a endotermická reakce, neutralizace	
CH-9-4-02	přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	Zákon zachování hmotnosti a jeho používání Chemické rovnice – zápisy, úpravy a opravy Látkové množství – výpočty Molární hmotnost – výpočty, hledání v tabulkách	FY, M
CH-9-4-03	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
Anorganické sloučeniny			
CH-9-5-01	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí	Úvod do názvosloví anorganických sloučenin Oxidy a sulfidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných	M, PŘ, Z

	vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	prakticky významných oxidů a sulfidů Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	
CH-9-5-02	vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	Kyselinotvorné a zásadotvorné oxidy	PŘ
CH-9-5-03	orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Kyselost a zásaditost vodných roztoků, pH Neutralizace Využití neutralizace v praktickém životě	PŘ
Chemie a společnost			
CH-9-7-02	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti	PŘ
Svět práce – Práce s laboratorní technikou			
ČSP-9-6-01	vybere a prakticky používá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a	Základní laboratorní postupy a metody si procvičí na vybraných laboratorních pracích - např. měření	FY, PŘ

	pomůcky pro konání konkrétních pozorování měření a experimentů	objemu kapalin, měření hmotnosti, oddělování složek směsí (filtrace, destilace, krystalizace), zjišťování rozpustnosti látek, příprava roztoků, příprava plynů a jejich jímání nad vodou, sestavování jednoduchých chemických aparatur a přístrojů, zpracování protokolu (ručně nebo na počítači dle pokynů učitele), sestrojení grafů a formulace závěrů	
ČSP-9-6-02	zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje závěry, ke kterým dospěl	Základní laboratorní přístroje a pomůcky – seznámí se s pomůckami a přístroji na měření objemu, teploty, hmotnosti, času, učí se používat jednoduché pomůcky, nástroje a aparatury v chemii (lihové a plynové kahany, chemické nádobí a sklo, filtrační a destilační aparatury, váhy, teploměry, stojany), šetrné zacházení s chemikáliemi, používání ochranných pomůcek (plášť či jiné odpovídající oblečení)	
ČSP-9-6-03	vyhledá v informačních zdrojích (literatura, internet) podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	Základní laboratorní postupy a metody si procvičí na vybraných laboratorních pracích - např. měření objemu kapalin, měření hmotnosti, oddělování složek směsí (filtrace, destilace, krystalizace), zjišťování	

		rozpuštěnosti látek, příprava roztoků, příprava plynů a jejich jímání nad vodou, sestavování jednoduchých chemických aparatur a přístrojů, zpracování protokolu (ručně nebo na počítači dle pokynů učitele), sestavení grafů a formulace závěrů	
ČSP-9-6-04	dozrívá pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	Základní laboratorní přístroje a pomůcky – seznámí se s pomůckami a přístroji na měření objemu, teploty, hmotnosti, času, učí se používat jednoduché pomůcky, nástroje a aparatury v chemii (lihové a plynové kahany, chemické nádobí a sklo, filtrační a destilační aparatury, váhy, teploměry, stojany), šetrné zacházení s chemikáliemi, používání ochranných pomůcek (plášť či jiné odpovídající oblečení)	
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Základní laboratorní postupy a metody si procvičí na vybraných laboratorních pracích - např. měření objemu kapalin, měření hmotnosti, oddělování složek směsí (filtrace, destilace, krystalizace), zjišťování rozpustnosti látek, příprava roztoků, příprava plynů a jejich jímání nad vodou, sestavování jednoduchých	

		chemických aparatur a přístrojů, zpracování protokolu (ručně nebo na počítači dle pokynů učitele), sestrojení grafů a formulace závěrů	
--	--	---	--

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	CHEMIE	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
CH-9-1-03	objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	OV
Chemické reakce			
CH-9-4-01	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	Klasifikace chemických reakcí – reakce exotermní a endotermní chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou	FY, M
Organické sloučeniny			
CH-9-6-01	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	
CH-9-6-02	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	

CH-9-6-03	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje vlastnosti a použití	Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
CH-9-6-04	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	PŘ, PČ
CH-9-6-05	určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	Fotosyntéza Dýchání	PŘ
CH-9-6-06	uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	Zdroje bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	PŘ, PČ
Chemie a společnost			
CH-9-7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze	Z
CH-9-7-02	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti Hašení požáru Význam tříd nebezpečnosti hořlavin	PŘ, OV
CH-9-7-03	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Automobilismus Průmyslová hnojiva Tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika Detergenty a pesticidy, insekticidy	PŘ

		Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace Léčiva a návykové látky Chemie a životní prostředí	
--	--	---	--

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (chemie - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Pozorování, pokus a bezpečnost práce	
CH-9-1-01p	rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek
CH-9-1-02p	pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami
CH-9-1-03p	reaguje na případy úniku nebezpečných látek
-	rozpozná přeměny skupenství látek
Směsi	
CH-9-2-01p	pozná směsi a chemické látky
CH-9-2-02p	rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě
CH-9-2-05p	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití
CH-9-2-06p	uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí
Částicové složení látek a chemické prvky	
CH-9-3-02p	uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky
CH-9-3-03p	rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti
Chemické reakce	
CH-9-4-01p	pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí
Anorganické sloučeniny	
CH-9-5-01p	popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
CH-9-5-03p	orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
-	poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem
Organické sloučeniny	
CH-9-6-02p	zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
CH-9-6-02p	vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
CH-9-6-06p	uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy

Chemie a společnost	
CH-9-7-01p	uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin
CH-9-7-03p	zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka
Svět práce – Práce s laboratorní technikou	
ČSP-9-6-01p	vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu
ČSP-9-6-04p	dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Přírodopis

Název vzdělávací oblasti: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Název vyučovacího předmětu: PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu PŘÍRODOPIS (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vzdělávací předmět **Přírodopis** je oborem pro 6. - 9. ročník. Žákům poskytuje přehled o rozmanitostech české i cizokrajné přírody, jejích živých i neživých složek, seznamuje je s jednotlivými přístupy a metodami k jejímu poznávání a ochraně. Učí chápat přírodu celistvě, v souvislostech a porozumět přírodním zákonitostem. Člověka představuje jako součást přírody. Posiluje pozitivní postoje k sobě samému, svému tělu a zdraví, jakož i k okolnímu životnímu prostředí. Přírodopis zahrnuje část tematických okruhů průřezových témat, a to především environmentální výchovy, osobnostní a sociální výchovy a mediální výchovy.

Získají základní poznatky o stavbě těl vybraných organismů a jejich fyziologii, o nerostech a o horninách. V předmětu jsou rozvíjena následující témata tohoto vzdělávacího oboru: biologie živočichů, biologie rostlin, biologie hub, obecná biologie a genetika, neživá příroda, základy ekologie, praktické poznávání přírody, biologie člověka.

Vzdělávací předmět **Přírodopis** se realizuje v odborné učebně v budově I. stupně a vyučuje se jako samostatný předmět. Je zařazen do **vzdělávací oblasti Člověk a příroda.**

Klasickou vyučovací hodinu se snažíme nahrazovat skupinovými pracemi, praktickými pracemi, laboratorními pracemi, exkurzemi. Některá témata komponujeme jako projekty s vyšší časovou náročností.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	2	2	2
7.	2	2	2
8.	2	2	2
9.	1	1	1

Průřezová témata:

- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci (OSV)
- formuje studijní dovednosti (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci (OSV)
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti (VDO)

- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování (VDO)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (VDO)
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu (EGS)
- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti (MKV)
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie (MKV)
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin (MKV)
- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí (EV)
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování (EV)
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí (EV)
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí (EV)
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty (EV)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

Žák: samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní

Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně využívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Žák: podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

přístupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	PŘÍRODOPIS	6.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Obecná biologie a genetika			
P-9-1-02	popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života	
P-9-1-03	rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	Základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	
P-9-1-04	třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	Význam a zásady třídění organismů	
P-9-1-07	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	Viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití	
Biologie hub			
P-9-2-01	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	Houby bez plodnic – základní charakteristika pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy	VV, OV

		Houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam; zásady sběru; konzumace a první pomoc při otravě houbami	
P-9-2-02	vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích		
P-9-2-03	objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	Lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam	
Biologie živočichů			
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	Z
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Projevy chování živočichů	ČJ
P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy; živočišná společenstva	OV
P-9-4-02	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje do hlavních taxonomických skupin	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	VV, PČ

Praktické poznávání přírody			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem); zjednodušené určovací klíče a atlasy; ukázky odchyty některých živočichů; jednoduché rozčleňování živočichů	Z
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Významní biologové a jejich objevy	
Základy ekologie			
P-9-7-01	rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	ČJ
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	PŘÍRODOPIS	7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Obecná biologie a genetika			
P-9-1-01	rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty	
P-9-1-03	rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	Názory na vznik života	
Biologie rostlin			
P-9-3-01	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům.	Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin	ČJ
P-9-3-02	porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku.	Kořen, stonek, list, květ, semeno, plod	VV, M
P-9-3-03	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.	Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování Význam rostlin a jejich ochrana	PČ

P-9-3-04	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	System rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců	ČJ, PČ
P-9-3-05	odvodí na základě pozorování přírody závislosti a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	Význam rostlin a jejich ochrana	
Práce s laboratorní technikou			
ČSP-9-6-01	vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	Základní laboratorní postupy a metody.	M, FY
ČSP-9-6-02	zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky.	M, FY
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři		
Biologie živočichů			

P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)	Z, D, ČJ
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Projevy chování živočichů	
P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy; živočišná společenstva	
Praktické poznávání přírody			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem)	VV
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Zjednodušené určovací klíče a atlasy; založení herbáře a sbírek; ukázky odchytu některých živočichů; jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	PŘÍRODOPIS	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Obecná biologie a genetika			
P-9-1-06	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací	M
P-9-1-05	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Gen, křížení	D
Biologie člověka			
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí); vyšší nervová činnost; hygiena duševní činnosti	VV
P-9-5-02	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Fylogeneze člověka	
P-9-5-03	objasní vznik a vývin jedince od početí až do stáří	Fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka	
P-9-5-04	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich	Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy	OV

	prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	při léčení běžných nemocí, při úrazech, otravách, popáleninách; stresové situace, závažná poranění a život ohrožující stavy; význam prevence Epidemie – původci, zásady chování zabráňující přenosu nemocí Životní styl – zásady zdravé životosprávy a péče o vnitřní a vnější prostředí; pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	
P-9-5-05	aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	Zásady první pomoci (resuscitace, zástava dechu a krevního oběhu, krvácení, zlomeniny, bezvědomí, úrazy hlavy, páteře, srdeční příhody, epileptické záchvaty, alergické reakce)	
Základy ekologie			
P-9-7-04	uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva	
Biologie živočichů			
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (savci).	Z, D, ČJ

P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Projevy chování živočichů	
P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočich	Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy; živočišná společenstva; péče o vybrané domácí živočichy; chov domestikovaných živočichů	D
P-9-4-02	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje do hlavních taxonomických skupin	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – tkáně, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování	VV

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	PŘÍRODOPIS	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Neživá příroda			
P-9-6-01	objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Země – vznik a stavba Země.	Z, CH, FY, VV
P-9-6-02	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie.	
P-9-6-03	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky.	
P-9-6-04	porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace.	
P-9-6-05	rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí.	

		Geologický vývoj a stavba území v ČR – Český masiv, Karpaty.	
P-9-6-06	uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka. Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi.	
Základy ekologie			
P-9-7-01	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím	
P-9-7-02	rozlišuje a uvede příklady systému organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní principy existence živých a neživých složek ekosystému	Přirozené a umělé ekosystémy, rovnováha v ekosystému	

P-9-7-04	uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území.	
Praktické poznávání přírody			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou; zjednodušené určovací klíče a atlas.	Ze
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody		
Práce s laboratorní technikou			
ČSP-9-6-01	vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	Základní laboratorní postupy a metody. Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky.	Fy
ČSP-9-6-03	vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci		I
ČSP-9-6-04	dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci		
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři		

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (Přírodopis - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Obecná biologie a genetika	
P-9-1-01p	orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
P-9-1-03p	zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů
P-9-1-04p	rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy
P-9-1-07p	uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka
-	má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
-	pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka
Biologie hub	
P-9-2-01p	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků
P-9-2-03p	pozná lišejníky
Biologie rostlin	
P-9-3-02p	porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin
P-9-3-03p	rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
P-9-3-03p	uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
P-9-3-04p	rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
P-9-3-05p	popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí
Biologie živočichů	
P-9-4-01p	porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
P-9-4-02p	rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

P-9-4-03p	odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
P-9-4-04p	ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb
Biologie člověka	
P-9-5-01p	popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
P-9-5-02p	charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
P-9-5-03p	popíše vznik a vývin jedince
P-9-5-04p	rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
P-9-5-05p	zná zásady poskytování první pomoci při poranění
Neživá příroda	
P-9-6-01p	popíše jednotlivé vrstvy Země
P-9-6-02p	pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
P-9-6-03p	rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
P-9-6-04p	rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik
P-9-6-06p	na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi
Základy ekologie	
P-9-7-01	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
P-9-7-02p	rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému
P-9-7-03p	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
P-9-7-04p	popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
P-9-7-04p	pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí
Praktické poznávání přírody	
P-9-8-01p	využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu
P-9-8-02p	dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
Práce s laboratorní technikou	

ČSP-9-6-01p	vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu
ČSP-9-6-04p	dodrží hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Zeměpis

Název vzdělávací oblasti: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Název vyučovacího předmětu: ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu ZEMĚPIS (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vzdělávací předmět **Zeměpis** se vyučuje jako samostatný povinný předmět v 6. až 9. ročníku. Je zařazen do **vzdělávací oblasti Člověk a příroda** společně s Chemií, Přírodopisem a Fyzikou, úzce navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Předmět **Zeměpis** má přírodovědný i společenský charakter. Žáci poznají zákonitosti přírodních procesů, závislost člověka na přírodním prostředí a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí. Získají všeobecný přehled o světě, o různých formách přírodních krajin a života lidí v různých regionech světa. Zeměpis seznamuje žáky s postavením naší Země ve vesmíru, s jeho zákonitostmi i důsledky postavení naší Země a jejích pohybů s významem pro život člověka.

Žáci se naučí pracovat s různými druhy map, užívat základní geografickou i kartografickou terminologii. Seznámí se s různými zdroji geografických informací a naučí se je využívat a hodnotit.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	2	2	2
7.	2	2	2
8.	2	1	2
9.	1	1	1

Průřezová témata:

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti (OSV)
- respekt ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem (VDO)
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (EGS)
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin (MKV)
- přispívá k poznání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa (EV)
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí (EV)
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni (EV)

- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů (EV)
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Žák: vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák: rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

Žák: přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	ZEMĚPIS	6.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Geografická kartografie a topografie – glóbus a mapa, měřítko, seznámení s různými druhy glóbusů, mapový atlas, znázornění světadílů a oceánů, vysvětlivky a značky	D, M, FY
Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Zeměpisná síť – poledníky, rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, měřítko a obsah plánů a map, druhy map podle měřítka, turistické mapy a plány (značky), praktické využití map v tištěné i elektronické podobě	
Z-9-1-03	přiměřeně podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	Komunikační geografický a kartografický jazyk – obecně používané pojmy, základní topografické útvary: důležité body, čárové útvary, plošné útvary a jejich kombinace, jazyk, symboly, smluvené značky, vysvětlivky, statistická data, grafy, tabulky, zdroje informací a dat	

Z-9-1-04	vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu		
Přírodní obraz Země			
Z- 9-2-01	zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	Krajinná sféra Země – přírodní sféra, litosféra, tvary zemského povrchu na základě známých útvarů u nás či v Evropě,	PŘ, FY
Z-9-2-02	prokáže na konkrétních příkladech tvar Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Země a vesmír, atmosféra (podnebné pásy), hydrosféra (konkretizace na vodstvu ČR), biosféra (využití tematických map), pedosféra (ekologické aspekty)	
Z-9-2-03	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	Systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, šířková pásma a výškové stupně	
Z-9-2-04	porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti	
Regiony světa			

Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa		PŘ, D
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světa světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Afrika – aplikace poznatků o povrchu, podnebí, vodstvu a vegetaci	
Z-9-3-03	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů a vybraných (modelových) států	Antarktida, Austrálie a Oceánie – přírodní poměry, poloha, historie, socioekonomické poměry – lidé, suroviny, hospodářský význam	
Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	obyvatelstvo se zaměřením na regionální rozdíly i problémy, zvláštnosti a význam kontinentu, politická mapa Afriky, státy významné pro Evropu, globální problémy (chudoba, porodnost, nemoci)	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	ZEMĚPIS	7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Regiony světa			
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	Světadíly, oceány, makroregiony světa - modelové regiony světa	D
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světa světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Amerika - charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů, přírodní, společenské politické, hospodářské a environmentální problémy a možnosti jejich řešení, USA a Kanada – význam pro světové hospodářství i globalizační procesy, Střední a Jižní Amerika – struktura obyvatel a hospodářství, přehled států, vybrané státy (Mexiko, Brazílie, Argentina, Chile, Venezuela)	
Z-9-3-03	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů,	Asie - charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů, přírodní, společenské politické, hospodářské a environmentální problémy a	

	vybraných makroregionů a vybraných (modelových) států	<p>možnosti jejich řešení, Jihozápadní Asie (Izrael, Irák, Saúdská Arábie, Turecko), Střední Asie (Kazachstán, Kavkazské země, Afghánistán)</p> <p>Jižní Asie (Indie), Jihovýchodní Asie (Indonésie, Singapur, Malajsie, Vietnam), Východní Asie (Japonsko, Čína, Korea)</p>	
Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	ZEMĚPIS	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Regiony světa			
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa	Světadíly, oceány, makroregiony světa, modelové regiony světa	D
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světa světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Evropa - charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů, přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy a možnosti jejich řešení	
Z-9-3-03	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů a vybraných (modelových) států	Regiony Evropy – Rusko, Balkán a Ukrajina, Severní Evropa, Jižní Evropa, Střední Evropa, Západní Evropa	
Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		

Česká republika			
Z-9-6-01	vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy		VV
Z-9-6-02	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	Místní region - zeměpisná poloha, vymezení místního regionu, vztah k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomická charakteristika regionu, specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj	
Z-9-6-03	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu	Regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy	
Z-9-6-04	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Místní region - krajské členění	PŘ
Z-9-6-05	uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Místní region - přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			

Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické	CH
Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Exkurze - práce s buzolou, pohyb podle azimutu a mapy, jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, pozorování přírodních jevů v krajině	TV
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - chování při živelných pohromách, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	OV

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A PŘÍRODA	ZEMĚPIS	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Společenské a hospodářské prostředí			
Z-9-4-01	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	Obyvatelstvo světa - pohyb obyvatel, národnostní struktura obyvatel, náboženská struktura obyvatel, věková struktura obyvatel, rozmístění obyvatel	OV
Z-9-4-02	posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy – město a venkov, urbanizace a suburbanizace	
Z-9-4-03	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Světové hospodářství - sektorová struktura hospodářství, národní bohatství, hospodářská úroveň států světa a životní úroveň, hlavní světové průmyslové oblasti, faktory ovlivňující zemědělskou výrobu, zemědělství ve vyspělých státech a v málo rozvinutých zemích, mezinárodní obchod,	

		mezinárodní hospodářská integrace globalizace	
Z-9-4-05	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	Regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria, typy státu podle hlavy států, způsobu vlády a správního členění, národní a multikulturní stát	
Z-9-4-06	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	Vývoj politické mapy světa, ozbrojené konflikty a zóny napětí, ohniska konfliktů, politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení	
Životní prostředí			
Z-9-5-01	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	Krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajín	Z
Z-9-5-02	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, globální změny klimatu, skleníkový efekt, ozónová vrstva, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	PŘ

Z-9-5-03	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	přírodní katastrofy, opatření při živelných pohromách, chování v nebezpečných situacích	CH, OV
-----------------	--	---	--------

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (zeměpis - 2. stupeň)

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	
Z-9-1-02p	rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
Z-9-1-04p	získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí
Přírodní obraz země	
Z-9-2-02p	objasní důsledky pohybů Země
Z-9-2-04p	uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
Z-9-2-04p	uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu
Regiony světa	
Z-9-3-02p	vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
Z-9-3-03p	rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
Z-9-3-03p	charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států
Společenské a hospodářské prostředí	
Z-9-4-02p	uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel
-	vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace
Životní prostředí	
Z-9-5-01p	umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
Z-9-5-02p	uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
Z-9-5-03	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
Česká republika	
Z-9-6-01p	vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
Z-9-6-02p	charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Z-9-6-03p	určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
Z-9-6-03p	rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
Z-9-6-03p	uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
Z-9-6-04p	vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	
Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
Z-9-7-03p	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

5.6 UMĚNÍ A KULTURA

Hudební výchova

Název vzdělávací oblasti: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Název vyučovacího předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA (1. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Hudební výchova** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a v Rámcově vzdělávacím programu je zařazen do **vzdělávací oblasti Umění a kultura** společně s předmětem Výtvarná výchova. Jeho vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí a je realizován ve specializované učebně s využitím dostupné audiovizuální techniky, vyučovacích pomůcek a hudebních nástrojů.

Tento vyučovací předmět vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebního umění a hudby, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako prostředku komunikace. Hudební činnosti rozvíjí osobnost žáka, především vedou k rozvoji jeho hudebnosti.

Při hodnocení žáka se vychází z individuality každého jedince, sleduje se zvládnutí teorie, rytmu, znalost slov písní a samostatné či sborové zpívání písní. Přihlíží se k aktivitě jednotlivého žáka (vystoupení a chování na společenských akcích školy).

Obvyklou formou výuky je vyučovací hodina. Do výuky se také zařazuje příprava na různá kulturní vystoupení žáků.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	1	1	1
2.	1	1	1
3.	1	1	1
4.	1	1	1
5.	1	1	1

Průřezová témata:

- vede k porozumění sobě samému a druhým (OSV)
- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování (OSV)
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni (OSV)
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu (MV)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)

- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Žák: kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů
zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák: naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

Žák: přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák: respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák: využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
HV-3-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	<p>Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu</p> <p>Pohybový doprovod – znějící hudby taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</p> <p>Kvality tónů – délka, síla, barva, výška</p> <p>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná)</p>	ČV, VV, TV
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<p>Hra na hudební nástroje jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře</p> <p>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, dynamické změny</p>	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	HUDEBNÍ VÝCHOVA	2.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
HV-3-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	<p>Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu</p> <p>Pohybový doprovod znějící hudby taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</p> <p>Kvality tónů – délka, síla, barva, výška</p> <p>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná)</p>	ČJ, VV, VV
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<p>Hra na hudební nástroje jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře</p> <p>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, dynamické změny</p>	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	HUDEBNÍ VÝCHOVA	3.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	<p>Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</p> <p>Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových tóninách, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.)</p> <p>Záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón</p> <p>Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p> <p>Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</p>	ČJ, VV, TV

		<p>Kvality tónů – délka, síla, barva, výška</p> <p>Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord</p> <p>Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.</p>	
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<p>Hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</p> <p>Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p> <p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</p>	TV, M
HV-3-1-05	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	<p>Hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</p> <p>Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p>	

		<p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance</p> <p>Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</p> <p>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu</p>	
HV-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<p>Dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.</p> <p>Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.</p> <p>hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj</p>	

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 1. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (hudební výchova - 1. stupeň - 1. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
HV-3-1-01p	zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
HV-3-1-02p	správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
HV-3-1-04p	reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
HV-3-1-05p	rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	HUDEBNÍ VÝCHOVA	4.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	
HV-5-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<p>Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.)</p> <p>Záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně</p> <p>Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)</p> <p>Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus,</p>	

		<p>melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu</p> <p>hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj</p> <p>hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.</p>	
HV-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	<p>Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.)</p> <p>Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p> <p>Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj</p> <p>Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.</p>	TV
HV-5-1-03	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k	<p>Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova</p>	

	<p>doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p>	<p>instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p> <p>Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)</p> <p>Kvality tónů – délka, síla, barva, výška</p> <p>Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord</p> <p>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu</p> <p>Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj</p> <p>Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.</p>	
--	---	--	--

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	HUDEBNÍ VÝCHOVA	5.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	
HV-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	<p>Záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů</p> <p>Hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace</p> <p>Interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)</p>	
HV-5-1-05	vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	<p>Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</p> <p>Záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně</p> <p>Záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů</p>	

		<p>Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)</p> <p>Hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace</p> <p>Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.</p>	
HV-5-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	<p>Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</p> <p>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu</p>	
HV-5-1-07	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a	

	individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 2. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (hudební výchova - 1. stupeň - 2. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
HV-5-1-01p	zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
HV-5-1-02p, HV-5-1-07p	propojí vlastní pohyb s hudbou
HV-5-1-03p	doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
HV-5-1-06p	odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování

Název vzdělávací oblasti: UMĚNÍ A KULTURA

Název vyučovacího předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Hudební výchova** je součástí **vzdělávací oblasti Umění a kultura**. Hudební výchova vede žáka k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu vnímání a využívání jako prostředku komunikace, prostřednictvím vokálních, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností. Hudba jako přirozená potřeba člověka je v tomto předmětu řádně rozvíjena. Předmět v žácích uvolňuje napětí, a podněcuje v nich radost, tvořivost a rozvíjí jejich citové vnímání. Žáci se učí používat svůj hlas nejen ke zpěvu, nýbrž také k recitaci a správnému používání hlasu při komunikaci. Žáci se také učí odbourávat strach a napětí při vystupování. Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka a vedou k rozvoji jeho hudebnosti, hudebních schopností, které se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi (sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé a poslechové). Předmět hudební výchova využívá mezipředmětových vztahů a učí žáky vnímat hudbu v souvislosti s ostatními předměty. Předmět učí žáky skrze hudbu a umění vnímat svět jako celek, se kterým žijeme v harmonii. Hudební činnosti umožňují žákovi uplatnit jeho individuální pěvecký potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, jeho individuální instrumentální dovednosti a jeho pohybové dovednosti i podle jeho zájmu a zaměření.

Tento vyučovací předmět umožňuje žákům poznávání světa estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa žáci rozvíjí specifické cítění, tvořivost a vnímání. V tvořivých činnostech rozvíjí nonverbální vyjadřování a dorozumívání.

Vyučovací předmět **Hudební výchova** využívá mezipředmětové vztahy a prvky této oblasti jsou zařazovány do ostatních předmětů. Písňe a jejich pohybové ztvárnění jsou součástí relaxačních technik.

Hudební výchova vede žáka k porozumění hudbě a hudebního umění prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Činnosti se vzájemně propojují, ovlivňují a vedou žáka k rozvoji hudebnosti. Ty se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, tvořivými a poslechovými.

Učitel dbá na rozmanitost výběru písní. Těžištěm práce je zpěv a poslech hudby. Je nutné dbát na individuální zvláštnosti dětského hlasu. Zpěv by se měl stát přirozenou potřebou dětí pro vyjádření radosti a pohody.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	1	1	1
7.	1	1	1
8.	1	1	1
9.	1	1	1

Průřezová témata:

- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich (MV)

- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu (MV)
- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení (MV)
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění (MV)
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci (MV)
- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti (MKV)
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých (MKV)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné (MKV)
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí (MKV)
- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (EGS)
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech (EGS)
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky (EGS)

- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života (EGS)
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti (EGS)
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám (EGS)
- vede k porozumění sobě samému a druhým (OSV)
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni (OSV)
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny (OSV)
- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů (OSV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Žák: kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů
zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák: rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních
prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák: vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování
tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých
mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje
zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé
zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák: přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	HUDEBNÍ VÝCHOVA	6. - 9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<p>Hra na hudební nástroj – nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)</p> <p>Pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění</p> <p>Pohybové ztvárnění hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace</p> <p>Záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby</p> <p>Orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější</p>	TV

		vokální nebo vokálně instrumentální skladby	
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	<p>Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách</p> <p>Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu</p> <p>Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)</p>	
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché	Intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem	

	<p>doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p>	<p>Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písňě pomocí grafického (notového) záznamu</p> <p>Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální</p>	
<p>HV-9-1-04</p>	<p>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písňě a skladby různých stylů a žánrů</p>	<p>Hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)</p> <p>Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p> <p>Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</p>	<p>D</p>

<p>HV-9-1-05</p>	<p>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p>	<p>Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p> <p>Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické</p> <p>Orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p>	<p>M</p>
<p>HV-9-1-06</p>	<p>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p>	<p>Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky použité ve skladbě (zvukomalba, dušomalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla</p> <p>Hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství,</p>	<p>D</p>

		<p>kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)</p> <p>Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p> <p>Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí</p>	
HV-9-1-07	<p>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p>	<p>Hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)</p> <p>Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p> <p>Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba,</p>	

		<p>dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla</p> <p>Orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby</p> <p>Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)</p>	
HV-9-1-08	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými durhy umění	<p>Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí</p> <p>Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p>	

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (hudební výchova - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
HV-9-1-01p	doprovází písně pomocí ostinata
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p	interpretuje vybrané lidové a umělé písně
HV-9-1-04p	rozeznává různé hudební žánry - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Výtvarná výchova

Název vzdělávací oblasti: UMĚNÍ A KULTURA

Název vyučovacího předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA (1. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a v Rámcově vzdělávacím programu je zařazen do vzdělávací **oblasti Umění a kultura** společně s předmětem Hudební výchova.

Vzdělávací náplň vyučovacího předmětu směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění, učí používat různé výtvarné techniky, učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace umožňující vyjádřit své vlastní vnímání a cítění. Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** je postaven na tvůrčích činnostech, a to na tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Tvůrčími činnostmi jsou žáci vedeni k odvaze a chuti uplatnit pocity a prožitky a zapojit se do procesu tvorby a komunikace.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, občas v terénu. Nejčastější formou výuky je vyučovací hodina. Součástí výuky jsou návštěvy výstav, aktivní účast na tvorbě výstav, výzdobě školy a také poznávání regionálních památek.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	1	1	1
2.	1	1	1
3.	1	1	1
4.	2	2	2
5.	2	2	2

Průřezová témata:

- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů (OSV)
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování (VDO)
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu (MKV)
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví (EV)
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

Žák: ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák: rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žák: respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

přístupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	1.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Rozvíjení smyslové citlivosti			
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	PČ, M
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	M, ČJ

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	2.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Rozvíjení smyslové citlivosti			
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	PČ, M,
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	M, ČJ
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	ČJ, PČ

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	3.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Rozvíjení smyslové citlivosti			
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	PČ, M, PRV
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	M, PČ
VV-3-1-03	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	ČJ, PRV, PČ
Uplatňování subjektivity			
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	PRV, PČ, ČJ

		typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama	
--	--	---	--

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 1. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (výtvarná výchova - 1. stupeň - 1. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
VV-3-1-01 až VV-5-1-05p	zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
VV-3-1-01p	rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
VV-3-1-02p, VV-3-1-04p	uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	4.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Rozvíjení smyslové citlivosti			
VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	
Uplatňování subjektivity			
VV-5-1-02	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	
Rozvíjení smyslové citlivosti			
VV-5-1-03	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly –	

		vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	
--	--	---	--

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	5.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Uplatňování subjektivity			
VV-5-1-04	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	M, ČJ, PČ
VV-5-1-06	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama	I, M, ČJ, PČ
Ověřování komunikačních účinků			
VV-5-1-05	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	PČ

VV-5-1-07	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	ČJ
------------------	---	---	----

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 2. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (výtvarná výchova - 1. stupeň - 2. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
VV-5-1-01p až VV-5-1-07p	uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
VV-5-1-01p, VV-5-1-02p	rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
VV-5-1-03p, VV-5-1-04p	při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
VV-5-1-06p	vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Název vzdělávací oblasti: UMĚNÍ A KULTURA

Název vyučovacího předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** je součástí **vzdělávací oblasti Umění a kultura**. Vede žáky k porozumění výtvarného umění a estetickému vnímání světa. Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, fantazii a představivost.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, ty jsou jedinečným nástrojem poznávání a prožívání existence, prostředkem utváření lidské mysli. Tvůrčími činnostmi je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. K jejich realizaci nabízí vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích.

Výuka probíhá ve třídách, v odborné učebně výtvarné výchovy či počítačové učebně, při zvláštních úkolech i na školním pozemku. Žáci si mají možnost vyzkoušet různé formy práce s různými druhy materiálů. Učivo je nedílnou součástí projektů. Dále využíváme mezipředmětové vztahy a prvky této oblasti zařazujeme dle možností do jiných předmětů.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	2	2	2
7.	2	2	2
8.	1	1	1
9.	1	1	1

Průřezová témata:

- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny (OSV)
- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci (OSV)
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti (VDO)
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování (VDO)
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu (MKV)

- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví (EV)
- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace (MV)
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu (MV)
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

Žák: ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák: naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Žák: respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

přístupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	6., 7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Rozvíjení smyslové citlivosti			
VV-9-1-01	vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	PČ, M
VV-9-1-02	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podmětů z představ a fantazie	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření	PČ, HV
VV-9-1-03	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních mediích - počítačová grafika, fotografie, video, animace	Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)	PČ, D, I

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Uplatnění subjektivity			
VV-9-1-04	vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	<p>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn, výběr, uplatnění a interpretace</p> <p>Typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textu, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizovaný dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p>	OV, ČJ, D, HV
VV- 9-1-05	rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku,	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace	OV, PČ, HV

	v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného symbolického obsahu	(fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	
--	---	---	--

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
UMĚNÍ A KULTURA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Ověření komunikačních účinků			
VV- 9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí, historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Osobní postoj v komunikaci - jeho vytváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	OV, ČJ, D, HV
VV-9-1-07	porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; presentace ve veřejném prostoru, mediální presentace	D, HV
VV-9-1-08	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich presentaci	Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	OV, ČJ, D, I

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (výtvarná výchova - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
VV-9-1-01 až VV-9-1-08p	uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
VV-9-1-01p, VV-9-1-03p	uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
VV-9-1-02p	při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
VV-9-1-06p	vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

5.7 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Rodinná výchova

Název vzdělávací oblasti: **ČLOVĚK A ZDRAVÍ**

Název vyučovacího předmětu: **RODINNÁ VÝCHOVA**

Charakteristika vyučovacího předmětu RODINNÁ VÝCHOVA (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Rodinná výchova** je součástí **vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví**. Vzdělávací oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se především sociálních vztahů mezi lidmi a celou společností. Přípravuje žáky na budoucí život, nejen rodinný, ale i profesní. Zabývá se efektivním řešením problémů nebo změnami v životě jedince. Žáci se učí formovat své postoje a hodnoty k důležitým oblastem lidského života, a především rozvíjí odpovědnost za vlastní život. Studium tohoto předmětu vede žáky k pochopení zdravého způsobu života a k pochopení hodnoty zdraví v lidském životě. Zaměřuje se také na lidské jednání ohrožující zdraví. Výstupem je orientace ve významných okolnostech společenského života. Žáci mají prostor k sebepoznání a utváření vztahu sami k sobě i svému okolí.

Výuka je realizována v odborné učebně, kmenových třídách nebo na pozemku školy. Pravidelně jsou zařazovány projekty, exkurze nebo vycházky, které pomáhají žákům s orientací ve společnosti.

V Rámcově vzdělávacím programu je tento předmět uveden pod názvem **Výchova ke zdraví**.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	0	0	0
7.	0	0	1
8.	0	1	0
9.	1	1	1

Průřezová témata:

- vede k porozumění sobě samému a druhým (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupu k řešení problémů (OSV)
- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování (OSV)
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni (OSV)
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny (OSV)

- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů) (OSV)
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování celku (VDO)
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost (VDO)
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším (VDO)
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti (VDO)
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a koordinovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv (EGS)
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi (EGS)
- učí přijmout druhého jako jedincem se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné (MKV)
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí, stimuluje, ovlivňuje a koordinuje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu (MKV)
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu (MKV)
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu (MKV)

- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám (MKV)
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jeho ohrožování; přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty (EV)
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí (EV)
- učí využívat potencial medií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času (MV)
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace (MV)
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.

samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

Žák: vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

Kompetence komunikativní

Žák: naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Žák: využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech, v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	RODINNÁ VÝCHOVA	7. - 9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Vztahy mezi lidmi a formy soužití			
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	OV, VV
VZ-9-1-02	vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	
Změny v životě člověka a jejich reflexe			
VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	PŘ, VV
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	

Zdravý způsob života a péče o zdraví			
VZ-9-1-05	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	OV, TV, PŘ, CH, FY, Z
VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, náказы respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	

VZ-9-1-07	dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy	
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti	
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu	
VZ-9-1-14	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže;	

		<p>komunikace se službami odborné pomoci</p> <p>bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení</p> <p>manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt</p>	
VZ-9-1-15	<p>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p>	<p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)</p>	
VZ-9-1-16	<p>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<p>Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</p>	

Hodnota a podpora zdraví			
VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	
VZ-9-1-04	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	
VZ-9-1-05	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví		
VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí		
Osobnostní a sociální rozvoj			
VZ-9-1-09	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity	

		mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	
VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (rodinná výchova - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
VZ-9-1-01p	chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
VZ-9-1-03p	uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p	respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
VZ-9-1-05p	projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
VZ-9-1-07p	dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
VZ-9-1-08p	svěří se se zdravotním problémem
VZ-9-1-13p	dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
VZ-9-1-13p	uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
VZ-9-1-14p	zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
VZ-9-1-15p	uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
VZ-9-1-16p	chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Tělesná výchova

Název vzdělávací oblasti: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Název vyučovacího předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA (1. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a v Rámcově vzdělávacím programu je zařazen do **vzdělávací oblasti Člověk a zdraví**, vzdělávací obor **Tělesná výchova**.

Vzdělávací náplň vyučovacího předmětu směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové aktivity pro optimální rozvoj těla, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.

Výuka probíhá převážně v tělocvičně, ve sportovních zařízeních města Náchoda, ve volné přírodě nebo ve volném terénu. Nejčastější formou výuky je vyučovací hodina. Při blokové výuce (plavání, bruslení apod.) dochází ke spojení hodin tělesné výchovy do dvouhodinového bloku.

Časové vymezení předmětu:

Předmět tělesná výchova se vyučuje na prvním stupni s dvouhodinovou týdenní dotací. V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	4	2	2
2.	4	2	2
3.	4	2	2
4.	4	2	2
5.	4	2	2

Průřezová témata:

- vede k porozumění sobě samému a druhým (OSV)
- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování (OSV)
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni (OSV)
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci (OSV)
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci (OSV)
- vede k pochopení významu řádu, pravidel, zákonů pro fungování společnosti (VDO)
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování (VDO)
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku (VDO)
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti (VDO)

- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (VDO)
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky (EGS)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí (MKV)
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí (EV)
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty (EV)
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských) (MV)
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: Vybírá a využívá pro efektivní učební způsoby, metoda strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

Žák: kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen se obhájit, uvědomuje si odpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů
zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák: využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situace ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se fyzickému a psychickému násilí

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA	1. – 3.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení	
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA	4. – 5.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
TV 5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičtým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem	
TV 5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky Plavání (<i>základní plavecká výuka</i>) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (tento výstup je realizován v ŠVP v 1. období)	

TV 5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	<p>Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</p> <p>Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</p>	
TV 5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	
TV 5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů spolužáků	
TV 5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly	
TV 5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	

TV 5-1-08	zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí	
TV 5-1-09	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy	
TV 5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody	
TV 5-1-11	adapтуje se na vodní prostředí, dodrží hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	Plavání (<i>základní plavecká výuka</i>) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (tento výstup je realizován v ŠVP v 1. období),	
TV 5-1-12	zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	prvky sebezáchrany a bezpečnosti	

Název vzdělávací oblasti: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Název vyučovacího předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA (2. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících a v Rámcově vzdělávacím programu je zařazen do vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**, vzdělávací obor **Tělesná výchova**.

Vzdělávací náplň vyučovacího předmětu směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové aktivity pro optimální rozvoj těla, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.

Výuka probíhá převážně v tělocvičně, ve sportovních zařízeních města Náchoda, ve volné přírodě nebo ve volném terénu. Nejčastější formou výuky je vyučovací hodina. Při blokové výuce (plavání, bruslení apod.) dochází ke spojení hodin tělesné výchovy do dvouhodinového bloku.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (6. - 9.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – se všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
6.	4	2	2
7.	4	2	2
8.	4	2	2
9.	4	2	2

Průřezová témata:

- vede k porozumění sobě samému a druhým (OSV)
- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování (OSV)
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni (OSV)
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci (OSV)
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (OSV)
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci (OSV)
- vede k pochopení významu řádu, pravidel, zákonů pro fungování společnosti (VDO)
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování (VDO)
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku (VDO)
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti (VDO)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (VDO)

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky (EGS)
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých (MKV)
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí (MKV)
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí (EV)
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty (EV)
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských) (MV)
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace (MV)
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vybírá a využívá pro efektivní učební způsoby, metoda strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

Žák: kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen se obhájit, uvědomuje si odpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů
zhodnotí

Kompetence komunikativní

Žák: využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel v týmu

podílí se na vytváření pozitivní atmosféry v týmu

vytváří si pozitivní představu o sobě samém, které podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Žák: respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situace ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se fyzickému a psychickému násilí

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA	6. - 7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně s konkrétním účelem	Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport; sport dívek a chlapců	
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	Zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením	
TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační	
TV-9-1-05	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách; improvizované ošetření poranění a odsun raněného	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			

<p>TV-9-2-01</p>	<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>Pohybové hry - hry s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity</p> <p>Sportovní hry - základní herní činnosti jednotlivce; základní herní kombinace, judo</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě - adaptační kurz; lyžařský kurz</p>	
<p>TV-9-2-02</p>	<p>posoudí provedení pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>Gymnastika – přeskoky, akrobacie, kotoul vpřed, kotoul vzad, cvičení s náčiním a na náradí, šplh na tyči</p> <p>Estetické a kondiční formy – kondiční formy cvičení pro daný věk, kruhový trénink</p> <p>Základy rytmické gymnastiky, úpoly, základy sebeobrany</p> <p>Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí, atletická abeceda</p> <p>rychlý běh 50m – nízký start</p> <p>vytrvalost – 2km chůze, 1000m běh</p>	

		<p>skok daleký – nácvik rozběhu, odrazu a dopadu</p> <p>skok vysoký – seznámení, rozběh, odraz</p> <p>hod míčkem</p>	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Historie a současnost sportu	
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	Komunikace v TV - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojených pohybových činnostech; tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	
TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	<p>Organizace prostoru a pohybových činností - zvládá základní údržbu náčiní a úpravu hrací plochy i své výstroje a výzbroje</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností - ovládá základní pravidla sportovních her, atletických</p>	
TV-9-3-05	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA	8. - 9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně s konkrétním účelem	Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport; sport dívek a chlapců	
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti	Zdravotně orientovaná zdatnost - kondiční programy – školní program na rozvoj pohybové gramotnosti, manipulace se zatížením	
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační	
TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Prevence Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při TV a sportu	
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá		

	možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<p>Pohybové hry - hry s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity (rozvojový charakter se zaměřením na přípravu svalového aparátu a fyziologických funkcí, průprava ke sportovním hrám a odvětvím. Motivace k pohybové činnosti -pohyb celoživotní záležitost)</p> <p>Sportovní hry - rozšířená pravidla; herní činnosti jednotlivce; herní kombinace; házená, florbal, basketbal, fotbal, modifikované sportovní hry, judo</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě - lyžařský kurz; bruslení,</p>	
TV-9-2-02	posoudí provedení pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<p>Gymnastika, akrobacie – kotoul vpřed, kotoul vzad ve vazbách gymnastická sestava II. – přemet stranou, stoj na ruce šplh na laně základní cvičení na hrazdě a kruzích Úpoly - základy sebeobrany</p>	

		Atletika - rychlý běh 60m; vytrvalostní běh 1000m; skok do dálky; skok do výšky; hod na cíl; vrh koulí; další netradiční pohybové činnosti	
Činnosti podporující pohybové učení			
TV-9-3-01	užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího	Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky a základy grafického zápisu pohybu,	
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci olympismus – olympijská charta	D
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	Komunikace v TV, organizace prostoru a pohybových činností -	
TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech Pravidla osvojovaných pohybových činností - ovládá základní pravidla sportovních her, atletických a gymnastických soutěží	

TV-9-3-05	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování	
TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (tělesná výchova - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Činnosti ovlivňující zdraví	
TV-9-1-02p	usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
TV-9-1-03p	cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
TV-9-1-04p	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
TV-9-1-04p	vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
TV-9-1-05p	uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
TV-9-1-05p	uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
TV-9-2-02p	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků
Činnosti podporující pohybové učení	
TV-9-3-01p	užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
TV-9-3-04p	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
TV-9-3-05p	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
TV-9-3-06p	spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

5.8 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Pracovní činnosti

Název vzdělávací oblasti: Člověk a svět práce

Název vyučovacího předmětu: Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu PRACOVNÍ ČINNOSTI (1. stupeň)

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Pracovní činnosti** se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku, v Rámcově vzdělávacím programu je zařazen do **vzdělávací oblasti Člověk a svět práce**.

Vzdělávací náplň vyučovacího předmětu směřuje k používání různých technik a materiálů, učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace umožňující vyjádřit své vlastní vnímání a citění. Vyučovací předmět **Pracovní činnosti** je postaven na tvůrčích činnostech, a to na tvorbě, vnímání a interpretaci. Tvůrčími činnostmi jsou žáci vedeni k odvaze a chuti uplatnit pocity a prožitky a zapojit se do procesu tvorby a komunikace. **Pracovní činnosti** se zaměřují na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky. Žáci se učí zvládat jednoduché pracovní postupy, plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, občas v terénu, v dílnách (keramika). Součástí výuky jsou aktivní účasti na výzdobě školy.

Časové vymezení předmětu:

V tabulce jsou zapsány počty hodin podle platného učebního plánu pro jednotlivé ročníky (1. - 5.) s ohledem na zaměření třídy (sportovní – s rozšířenou výukou tělesné výchovy, jazykové – s rozšířenou výukou cizích jazyků, všeobecné – s všeobecnou výukou).

	sportovní	jazyková	všeobecná
1.	1	1	1
2.	1	1	1
3.	1	1	1
4.	1	1	1
5.	1	1	1

Průřezová témata:

- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny (OSV)
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti (VDO)
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším (VDO)
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory (EGS)
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu (MKV)
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska (EV)

- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví (EV)
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu (MV)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Společné postupy uplatňované na úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

Žák: vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

Žák: ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák: využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žák: účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské

Žák: respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Žák: používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

přístupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	1.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj. pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	VV, PRV
Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	M
Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	PRV
Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	PRV

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	2.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	PRV, VV
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	PRV, M, ČJ
Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	M, ČJ
Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Pěstování pokojových rostlin	PRV
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny	Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	PRV
Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	PRV, ČJ
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	Základní vybavení kuchyně	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	3.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	M, ČJ, VV
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	ČJ, M, VV
Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	ČJ
Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	PRV, VV
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	ČJ

Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	PRV, VV
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	Základní vybavení kuchyně	

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 1. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (Pracovní činnosti 1. stupeň, 1. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Práce s drobným materiálem	
ČSP-3-1-01p	zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy
Konstruktivní činnosti	
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
Pěstivelské práce	
ČSP-3-3-01p	provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny
Příprava pokrmů	
ČSP-3-4-01p	upraví stůl pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	4.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	PŘ, M, ČJ, VV
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	ČJ, PŘ, VV
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	VV, ČJ
Konstrukční činnosti			
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	M, ČJ
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	M, ČJ
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	M, VV, ČJ

Pěstitelské práce			
ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	PŘ, VV, ČJ
ČSP-5-3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	PŘ, VV
Příprava pokrmů			
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	Výběr, nákup a skladování potravin	VV, ČJ, M
ČSP-5-4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Technika v kuchyni – historie a význam	ČJ

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI	5.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	PŘ, VV
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Lidové zvyky, tradice, řemesla	ČJ
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	ČJ, M
ČSP-5-1-04	udrží pořádek na pracovním místě a dodrží zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	ČJ, PŘ
Konstrukční činnosti			
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	M
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	M, VV

ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	ČJ, PŘ
Pěstivelské práce			
ČSP-5-3-03	volí podle druhu pěstivelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	PŘ
ČSP-5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	PŘ
Příprava pokrmů			
ČSP-5-4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně	Základní vybavení kuchyně	
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	Výběr, nákup a skladování potravin	
ČSP-5-4-03	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni – historie a význam	
ČSP-5-4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni		

Minimální doporučená úroveň (1. stupeň 2. období)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (pracovní činnosti - 1. stupeň - 2. období):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Práce s drobným materiálem	
ČSP-5-1-01p	vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
ČSP-5-1-02p	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
ČSP-5-1-04p	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
ČSP-5-2-03p	udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky
Pěstitelské práce	
ČSP-5-3-01p	dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
ČSP-5-3-02p	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
ČSP-5-3-03	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04p	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě
Příprava pokrmů	
ČSP-5-4-01p	uveče základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm
ČSP-5-4-03p	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI – PĚSTITELSKÉ PRÁCE A CHOVATELSTVÍ	6., 7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Pěstitelské práce a chovatelství			
ČSP-9-3-05	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	OV, PŘ
ČSP-9-3-01	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez,	PŘ CH
ČSP-9-3-02	pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	Jednoduchá vazba, úprava květin léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin,	

		rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie	
ČSP-9-3-03	používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu		
ČSP-9-3-04	prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	PŘ

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI - DÍLNY	6., 7.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Práce s technickými materiály			
ČSP-9-1-01	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)	FY, PŘ
ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí	Jednoduché pracovní operace a postupy, pracovní pomůcky, náradí a nástroje pro ruční opracování	M
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Organizace práce, důležité technologické postupy technické náčrty a výkresy, technické informace, návody	
ČSP-9-1-04	užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	OV
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne první pomoc při úrazu		

Design a konstruování			
ČSP-9-2-01	sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	Stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů	M
ČSP-9-2-02	navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	Tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž	FY
ČSP-9-2-03	provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	Návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	
ČSP-9-2-04	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu		

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI – PŘÍPRAVA POKRMŮ	8.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-01	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu	FY
ČSP-9-5-02	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	Potravin – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	OV, RV
ČSP-9-5-03	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	OV, RV
ČSP-9-5-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Seznámení s pracovním řádem cvičné kuchyně, dodržování čistoty a pořádku, správný postup při mytí nádobí a úklidu kuchyně	
Provoz a údržba domácnosti			
ČSP-9-4-01	provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	Finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby,	M, OV

		Elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti	
ČSP-9-4-02	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce	FY
ČSP-9-4-03	správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu	Ovládání a užití, ochrana, údržba	
ČSP-9-4-04	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	PRACOVNÍ ČINNOSTI – SVĚT PRÁCE	9.

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP	Učivo	Mezipředmětové vztahy
ČSP-9-8-01	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	M, ČJ, AJ, OV, D, FY, CH, Z, PŘ, RV, HV
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace □ informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	

<p>ČSP-9-8-03</p>	<p>využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p>	<p>Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby</p>	
<p>ČSP-9-8-04</p>	<p>prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<p>Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání</p>	

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (pracovní činnosti - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
Práce s technickými materiály	
ČSP-9-1-01p	získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
ČSP-9-1-03p	organizuje svoji pracovní činnost
ČSP-9-1-04p	pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
-	zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
-	správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
-	dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
-	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu
Design a konstruování	
ČSP-9-2-01p	sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model
ČSP-9-2-03p	ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
ČSP-9-2-04	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu
Provoz a údržba domácnosti	
ČSP-9-4-01p	provádí jednoduché operace platebního styku
ČSP-9-4-02	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

ČSP-9-4-03p	správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti
ČSP-9-4-04p	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií
Příprava pokrmů	
ČSP-9-5-01	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
ČSP-9-5-02p	připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
ČSP-9-5-03p	dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
ČSP-9-5-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni
Pěstitelské práce	
ČSP-5-3-01p	dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
ČSP-5-3-02p	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
ČSP-5-3-03p	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04p	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Minimální doporučená úroveň (2. stupeň)

pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (Svět práce - 2. stupeň):

Kód výstupu	Očekávané výstupy RVP
ČSP-9-8-01p	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
ČSP-9-8-02p	posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlednutím k potřebám běžného života
ČSP-9-8-03p	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
ČSP-9-8-04p	-prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Přílohy

Příloha č.1 - Vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními, žáků nadaných i žáků se sociálním znevýhodněním

Příloha č. 2 - Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Příloha č. 3 - Volitelné předměty

Příloha č. 4 - Distanční výuka

Příloha č. 1 - Vzdělávání žáků s podpůrnými opatřeními, žáků nadaných i žáků se sociálním znevýhodněním

Identifikace

Za žáky s podpůrnými opatřeními považujeme žáky, kteří z důvodů svých speciálních vzdělávacích potřeb (SVP) nemohou dosahovat srovnatelných výsledků ve vzdělávání a kteří potřebují úpravu metod výuky, didaktických postupů a kritérií hodnocení, úpravu obsahu vzdělávání, případně změnu organizace učení a vhodné pomůcky.

Formou realizace podpůrných opatření je zřízení předmětů speciálně pedagogické péče, hodin speciální péče a intervence, které mohou zajistit kompenzaci obtíží žáka, přispět ke kvalitnímu vzdělání žáka s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám.

Podpůrná opatření

Podpůrná opatření definována školským zákonem jasně definují organizaci vzdělávání, hovoří o speciálních učebnicích, pomůckách, kompenzačních pomůckách a podle rozsahu a obsahu se člení **do I. - V. stupně.**

Podpůrná opatření specifikují vybrané druhy podpůrných opatření, která mohou uplatnit ve výuce pedagogové s cílem podpořit vzdělávání žáka zejména změnou pedagogických postupů, jedná se především o úpravy metod výuky, úpravu obsahu vzdělávání, organizace samotné výuky a úpravy kritérií hodnocení žáka. Podpůrná opatření různých stupňů lze kombinovat.

I. stupeň podpůrných opatření vždy navrhuje a poskytuje škola bez nutnosti obdržet doporučení školského poradenského zařízení včetně písemného informativního souhlasu zákonného zástupce žáka. Drží se svého PLPP.

II. - V. stupeň podpůrných opatření navrhuje a metodicky provádí v jeho naplňování školské poradenské zařízení včetně písemného informativního souhlasu zákonného zástupce žáka. Škola realizuje podporu formou pedagogické intervence – **předmět speciálně pedagogické péče v rámci max. počtu hodin, hodina speciálně pedagogické péče nad rámec max. počtu hodin nebo intervencí.**

První stupeň podpůrného opatření (základní škola), žák s mírnými obtížemi

V první fázi je žákovi poskytována zvýšená individualizace při vzdělávání, na které se dohodnou všichni vyučující. Tato individualizace je zpracována do **stručného Plánu pedagogické podpory**, který stručně popisuje, v čem má žák problémy, co se v postupech práce změní a jak se vše promítne do metod práce, organizace vzdělávání žáka i jeho hodnocení. **Vždy se jedná o minimální zásah do vzdělávání.**

Popis je stručný a obsahuje pravidelné záznamy všech pedagogů, jak se s žákem pracuje a jakých výsledků bylo dosaženo. Pokud zvolené úpravy v práci s žákem nepovedou ani po 3 měsících k očekávané změně, obtíže žáka budou pokračovat nebo se budou ještě zhoršovat,

informuje základní škola zákonného zástupce o dané situaci a doporučuje zákonným zástupcům žáka návštěvu školského poradenského zařízení (PPP nebo SPC)

Druhý - pátý stupeň podpůrného opatření (poradenské zařízení)

Školské poradenské zařízení vydává škole Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, které obsahuje závěry z vyšetření žáka a doporučovaná podpůrná opatření.

Podpůrná opatření škola poskytne bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka s jejich poskytováním. Zároveň je v nejbližší možné době zpracován individuální vzdělávací plán, **je-li součástí doporučení**. IVP je definováno jako samostatný druh podpůrného opatření, o který musí IVP písemně požádat.

Není-li ze závažných důvodů možné zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného PO, poskytuje škola po projednání se školským poradenským zařízením po dobu nezbytně nutnou k zajištění doporučeného podpůrného opatření jiné podpůrné opatření stejného stupně, které v nejvyšší možné míře zajistí naplnění vzdělávacích možností žáka vzhledem k jeho speciálním vzdělávacím potřebám.

III. stupeň - podpůrných opatření zahrnuje skupinu žáků s **lehkým mentálním postižením** s definovanými úpravami vzdělávání i výstupů ze vzdělávání žáků, navyšuje počet hodin speciálně pedagogické péče na 3/hod týdně (zaměření na ČJ, cizí jazyk).

Asistent pedagoga (AP)

V případech vyššího počtu žáků s III. – V. stupněm podpůrných opatření bude posílena práce pedagoga asistentem pedagoga nebo dalším pedagogickým pracovníkem v rozsahu od 0,5 do 0,75 úvazku, a to podle charakteru vzdělávacích specifik žáků, kteří budou vzdělávání s využíváním podpůrných opatření.

Úvazek 0,5 = 20 hodin / týdně 18 hodin přímé činnosti asistenta pedagoga + 2 hodiny nepřímé činnosti

Úvazek 0,638 = 25,5 hodiny /týdně 23 hodin přímé činnosti asistenta pedagoga + 2,5 hodiny nepřímé činnosti

Úvazek 0,75 = 30 hodin/ týdně 27 hodin přímé činnosti asistenta pedagoga + 3 hodiny nepřímé činnosti

IV. stupeň - podpůrných opatření zahrnuje žáka s mentálním postižením, který vyžaduje významné úpravy průběhu vzdělávání na úrovni obsahu i výstupů. Jedná se také o žáky s vadami zraku a sluchu a dalšími zdravotními postiženími definovanými v §16 odst. 9 školského zákona.

Pro tento stupeň podpůrných opatření jsou zahrnuta podpůrná opatření umožňující využívání škol SPC (speciálně pedagogických center). Práce pedagoga se žáky s charakterem obtíží, který odpovídá čtvrtému stupni podpůrných opatření, pak často vyžaduje podporu asistenta pedagoga na 1 žáka.

V. stupeň - podpůrná opatření pátého stupně jsou ve stejné struktuře jako opatření nižších stupňů. Pracuje se s podporou žáků, jejichž vzdělávání vyžaduje maximální podporu v organizaci, průběhu vzdělávání.

Podmínkou je vzdělávání žáků s podporou speciálních pedagogů a snížení počtu hodin.

Zabezpečení výuky žáků se SVP“- tzv. „intervence“

Pedagogická intervence může být realizovaná v rámci disponibilních hodin či jako hodina nad rámec maximálního počtu povinných vyučovacích hodin týdně. Za intervenci považujeme Předmět speciálně pedagogické péče, hodiny speciálně pedagogické práce a hodiny intervence. Volba druhu intervence závisí na Doporučení ŠPZ.

Předměty speciálně pedagogické péče jsou realizované v rámci disponibilních hodin, pokud počet odučených hodin pro daného žáka v daném ročníku nepřesáhne zákonem stanovený týdenní limit. V opačném případě je daná podpora realizována jako hodina „navíc“.

Předměty speciální péče se poskytují všem žákům na základě Doporučení poradenského pracoviště a v požadovaném rozsahu jako další forma podpory.

Základní vzdělávání stanovuje limit počtu odučených hodin týdně pro jednotlivé ročníky:

1. – 2. ročník   **nejvýše 22 povinných vyučovacích hodin týdně**

3. ročník   **nejvýše 26 povinných vyučovacích hodin týdně**

4. – 5. ročník   **nejvýše 26 povinných vyučovacích hodin týdně**

6. a 7. ročník   **nejvýše 30 povinných vyučovacích hodin týdně**

8. a 9. ročník   **nejvýše 32 povinných vyučovacích hodin týdně**

Předmět je zařazen jako forma **intervence** a je možné poskytovat ho již od **2. stupně PO**.

1) PŘEDMĚT SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ PÉČE JAKO VYUČOVACÍ PŘEDMĚT

Předmět speciálně pedagogické péče (PSPP) je zajišťován pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky, speciálními pedagogy školy nebo učiteli, kteří získali kvalifikaci učitele žáků se SVP.

Výuku PSPP zajišťují:

- Na 1. st. ZŠ – učitel, který získal kvalifikaci podle § 7 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Na 2. st. ZŠ – učitel, který získal kvalifikaci podle § 8 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb.

Na druhém stupni podpory je PSPP zaměřen na nápravy v oblasti specifických poruch učení, rozvoj grafomotorických dovedností, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, nácvik sociální komunikace.

Ve třetím stupni podpory zahrnuje HSPP uvedené ve druhém stupni podpůrných opatření, doplněné např. o zrakovou stimulaci, bazální stimulaci u žáků s mentálním postižením, práci s optickými pomůckami, dále se věnuje prostorové orientaci, případně dalším oblastem speciálně pedagogické péče.

Ve čtvrtém stupni podpory je HSPP zaměřena na oblasti předmětů SPP ve druhém i třetím stupni podpůrných opatření a na prostorovou orientaci, na Braillovo písmo, na bazální stimulaci u žáků s kombinovanými vadami, případně vychází z dalších obtíží žáků, které vyplývají z charakteru jejich zdravotních obtíží.

V pátém stupni podpory vychází HSPP ze specifik obtíží žáka, je stanoven SPC.

PSPP je realizována formou individuální nebo skupinové práce, skupiny zahrnují max. 4 žáky. Vždy se vychází z doporučení školského poradenského zařízení.

K předmětům speciálně pedagogické péče poskytovaných školou patří:

- **rozvoj grafo -motorických dovedností,**
- **rozvoj vizuálně percepčních dovedností,**
- **nácvik sociální komunikace,**
- **zraková stimulace,**
- **bazální stimulace u žáků s mentálním postižením,**
- **práce s optickými pomůckami,**

- rozvíjení sluchového vnímání,
- prostorová orientace,
- prostředky alternativní a augmentativní komunikace,
- samostatný pohyb zrakově postižených,
- práce s optickými pomůckami,
- Braillovo písmo,
- bazální stimulace u žáků s kombinovanými vadami,
- rozvoj zbytkového sluchového a zrakového vnímání,
- další oblasti případně vycházejí z konkrétních obtíží žáka.

Hodina speciálně pedagogické práce jako forma další péče o žáka ve škole je druhem intervence, která má přispět ke zlepšení aktuálních obtíží žáka, zaměřené na rozvoj grafomotorických dovedností žáka, na podporu při reedukaci specifických poruch učení a je realizovaná jako hodina „navíc“.

Předmět je směřován k rozvoji percepčně-motorických funkcí, rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, k rozvoji prostorové orientace a orientaci v čase, pozornosti, paměti atd., což zajišťuje speciální pedagog nebo školní psycholog. V takovém **případě nemá předmět speciálně-pedagogické péče povahu povinné vyučovací hodiny ve smyslu § 26 odst. 2 školského zákona a nezapočítává se do maximálního týdenního počtu povinných vyučovacích hodin stanoveného pro jednotlivé ročníky příslušným rámcovým vzdělávacím programem.**

Výuku HSPP **jako další péče o žáka**, může ředitel školy pověřit:

- učitele, který získal kvalifikaci učitele žáků se SVP
- speciálního pedagoga, který získal kvalifikaci podle § 18 zákona č. 563/2004 Sb.
- psychologa, který získal kvalifikaci podle § 19 zákona č. 563/2004 Sb.

2) PEDAGOGICKÁ INTERVENCE

Pedagogická intervence je určena žákům se SVP, často žákům s jinými životními podmínkami nebo žákům vyrůstajícím v odlišném kulturním prostředí. Slouží k podpoře jejich přípravy na vzdělávání, k podpoře vzdělávání předmětů, ve kterých selhávají. **Kompenzují nedostatečnou domácí přípravu**, rozvíjí jejich vědomosti a znalosti, jazykové kompetence a sociální dovednosti.

Obsah předmětu Pedagogická intervence musí být v Doporučení popsán v organizaci vzdělávání žáka.

Pedagogická intervence má 3 varianty využití:

- Přípravu na výuku, včetně domácích úkolů – zajišťuje pedagog, případně asistent pedagoga, je to PO i pro družinu.
- Podporu rozvoje kompetencí žáka, které jsou ovlivněny jeho speciální vzdělávací potřebou – pedagog s příslušnou kvalifikací pro daný předmět.
- Podporu školy při řešení rizikového chování ve třídě, práce se třídou a její vztahovou sítí – subjekt, který se zabývá řešením obdobných problémů ve škole – psycholog, SVP, školní pedagog.

Maximální počet žáků ve skupině je **šest**.

Příklady pedagogicko-organizačních úprav

individuální vzdělávací plány vypracované podle zprávy ŠPZ

pomoc asistenta pedagoga (od III. stupně podpůrných opatření)

odpovídající metody a formy práce, specifické učebnice a pomůcky

spolupráce s psychologem, speciálním pedagogem či sociálním pracovníkem

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Identifikace

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají žáci, pocházející z majoritní populace. Jsou to žáci z různých u nás již žijících menšin nebo žáci přicházející k nám v rámci migrace (především azylantů a účastníci řízení o udělení azylu).

Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy. Proto je nezbytné i všem těmto žákům věnovat specifickou péči v rozsahu, který potřebují.

Hlavním problémem při vzdělávání žáků z kulturně odlišného prostředí již od vstupu do školy je ve většině případů jejich nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka, což je příznačné pro většinu příslušníků menšin a etnik, u nichž vzdělávání neprobíhá v jejich mateřském jazyce. U těchto žáků bude proto nutné nejen věnovat pozornost osvojení českého jazyka, ale i seznámení s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi a tradicemi

Příklady pedagogicko-organizačních úprav

individuální péče, speciálně pedagogická péče 1 hod týdně

odpovídající metody a formy práce

specifické učebnice a pomůcky

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Identifikace nadání

Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces. Především u žáků do 9 - ti let je náročné jednoznačně stanovit, zda se jedná o mimořádné nadání, nebo o nerovnoměrný (zrychlený) vývoj.

Pomoc při identifikaci a při následné péči o mimořádně nadaného žáka poskytují školská poradenská zařízení zařazená do rejstříku škol a školských zařízení, vše na základě písemného souhlasu rodičů či zákonného zástupce.

Specifika mimořádně nadaných žáků

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky

- problematický přístup k pravidlům školní práce
- tendence k vytváření vlastních pravidel
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní
- vlastní pracovní tempo
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- rychlá orientace v učebních postupech
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí

Příklady pedagogicko-organizačních úprav

- individuální vzdělávací plány
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky

1) Charakteristika ŠVP

Základní škola poskytuje podporu žákům se SVP - *Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami*

2) Učební plán

V učebním plánu ŠVP je vhodné uvést stabilně vyučované PSPP. Tedy v případě, že je výuka PSPP poskytována jako podpůrné opatření více žákům školy v PSPP stejné oblasti.

Pokud škola poskytuje PSPP dané oblasti jen jednotlivým žákům, není uvádění PSPP v učebním plánu vhodné. Stejně tak tehdy, když se PSPP poskytují více žákům, avšak každému PSPP jiné oblasti. V těchto případech jsou PSPP uvedeny v individuálním vzdělávacím plánu žáka (IVP).

Časová dotace k realizaci PSPP je čerpána z disponibilní časové dotace RUP RVP. Pokud bude škola realizovat výuku PSPP nad rámec minimální časové dotace RUP RVP ZV, je vhodné tuto skutečnost uvést jako poznámku k Učebnímu plánu školy.

3) Učební osnovy

Do učebních osnov ŠVP je případně možné zahrnout také učební osnovy PSPP, zejména když je jejich rozpracování důležité k zajištění kvalitní výuky těchto předmětů – například aby byly PSPP vyučovány ve vhodné struktuře, návaznosti apod. V tom případě je vhodné uvést alespoň charakteristiku PSPP. Konkrétní vzdělávací obsah PSPP se vymezí v učebních osnovách tehdy, když je jejich obsah možné rozpracovat do ročníků. PSPP může škola zapracovat do učebních osnov, až když jsou vyučovány.

Tím, že škola uvede PSPP v učebních osnovách, poskytuje informaci o zabezpečení PSPP i zákonným zástupcům ostatních žáků, aby byli informováni o tom, jaká podpůrná opatření škola poskytuje.

Současně v ŠVP mohou být uvedeny PSPP, které vždy zabezpečuje SPC (například Orientace v prostoru pro nevidomé žáky).

Dodatek č. 1

ze dne 22. 5. 2019

Předměty speciálně pedagogické péče

1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny tyto předměty speciálně pedagogické péče:

- ~~logopedická intervence pro žáky poruchami řeči~~
- reedukace specifických poruch učení a chování
- práce na PC - výuka psaní všemi deseti
- reedukace LMP

Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s priznanými podpůrnými opatřeními. Vzdělávací obsah předmětu není určen, protože se jedná o předmět, který je přizpůsoben individuálním potřebám konkrétního žáka. Je zpracován dle potřeb konkrétního žáka v IVP včetně hodnocení.

Pedagog při tvorbě vzdělávacího obsahu vychází z doporučení školského poradenského pracoviště, konkrétních potřeb žáka, míry podpůrných opatření. Obecné oblasti nápravy, cíle reedukace, zásady, metody, techniky a pomůcky jsou uvedeny v této kapitole u jednotlivých oblastí reedukace.

Oblasti SPP: Péče je zaměřena dle doporučení školského poradenského pracoviště na reedukaci (nápravu) jednotlivých specifických poruch učení, poruch chování (a jejich kombinací), narušené komunikační schopnosti (např. dysfázie) u žáků s dílčím oslabením na rozvoj nevyvinutých funkcí (např. zrakové, sluchové vnímání) a ostatních postižení (např. zrakové postižení – slabozrakost) dle aktuálního stavu (platná doporučení v aktuálním školním roce). Je zaměřena i na podporu vzdělávání žáků s LMP.

Jednotlivé předměty SPP, jejich charakteristika, zaměření na oblasti i obecné cíle jsou součástí této kapitoly.

Časové a organizační vymezení

Předměty speciálně pedagogické péče jsou vyučovány na 1. a 2. stupni základní školy po dobu celého školního roku se základní časovou dotací 1- 2 hodina týdně. Časová dotace může být upravena dle doporučení školských poradenských zařízení pro jednotlivého žáka. Žáci jsou vzděláváni

individuálně nebo v malých skupinkách. Výuka je zaměřena na oblasti reedukace či kompenzace dle platných doporučení školských poradenských pracovišť. Tento předmět vyučuje proškolený pedagog.

Organizační formy: individuální výuka, skupinová výuka, výuka podporovaná PC.

Metody, přístupy obecně

Individuální záležitost: vychází z individuality dítěte, aktuálního stavu a konkrétních projevů poruchy.

Nejedná se o doučování: napravujeme specifické obtíže, zaměřujeme se na rozvoj percepčně motorických funkcí, pouze výuku podporujeme, nenahrazujeme.

Začínáme na úrovni, kterou dítě s jistotou zvládá, postupně zvyšujeme obtížnost.

Respektujeme aktuální dosaženou úroveň, a to i během výuky a při hodnocení.

Začínáme nácvikem percepčně motorických funkcí.

Postupujeme od manipulace s konkrétními předměty k jejich zobrazení, poté k abstraktním obrazcům.

Využíváme multisenzoriální přístup, tedy využíváme smysly v kombinaci se slovem, pohybem, rytmizací.

Připravíme individuální vzdělávací plán postupu intervence.

Na intervenci se připravujeme (záznam, na které obtíže se zaměříme, které metody a pomůcky použijeme).

Při realizaci skupinové intervence nepřekračujeme počet 4 žáků. Intervence je dlouhodobou záležitostí, je nutná týmová spolupráce.

Průběžně hodnotíme efekt intervence, použité metody, postupy. Při neefektivnosti aktualizujeme.

Průběžně sledujeme a kontrolujeme v případě, že je intervence ukončena.

Důležitý je kromě odborných znalostí osobní přístup, pochopení situace dítěte zvnitřnění se s problémy dítěte, pozorné naslouchání, citlivý přístup k dítěti i rodičům.

Konkrétní speciálně-pedagogické metody, přístupy a techniky jsou uvedeny u jednotlivých předmětů SPP.

Reedukace specifických poruch učení a chování

Předmět speciálně pedagogické péče je vyučován v rozsahu jedné - dvou hodin týdně po celou dobu školního roku na prvním i druhém stupni základní školy. Ve vyučovacích hodinách kvalifikovaný pedagog pracuje s žákem jednotlivě nebo se skupinou žáků. Vzdělávací obsah předmětu není určen, protože se jedná o předmět, který je přizpůsoben individuálním potřebám konkrétního žáka. Časová dotace předmětu je jedna hodina týdně, může být navýšena dle doporučení školského poradenského pracoviště.

Specifické poruchy učení: Neschopnost naučit se číst, psát a počítat pomocí běžných výukových metod za průměrné inteligence a přiměřené sociokulturní příležitosti. Poruchy nejsou způsobené sníženými intelektovými schopnostmi. Bývají porušeny funkce kognitivní, percepční a motorické, které jsou potřebné pro učení se psaní, čtení a počítání. Na vzniku poruch se podílí i porucha motorické koordinace (souhry pohybů) a rytmicity, též porucha intersenzorických a senzomotorických funkcí. Mohou se vyskytnout v kombinaci s jinými formami postižení nebo souběžně s jinými vlivy prostředí.

Základní typy

- Dyslexie – porucha čtení
- Dysortografie – porucha pravopisu
- Dysgrafie – porucha grafického projevu
- Dyskalkulie – porucha počítání, matematických schopností
- Dyspraxie – porucha schopnosti vykonávat manuální, složité úkony
- Dyspinxie – porucha výtvarných schopností
- Dymúzie – porucha hudebních schopností

Oblasti nápravy obecně u SPU

- sluchová diferenciacie řeči: sluchová analýza a syntéza, rozlišování měkkých slabik di-ti-ni/dy, ty, ny, sluchová diferenciacie délky samohlásky
- zraková percepce tvarů: rozlišování pozadí a figury, rozlišování inverzních obrazců
- prostorová orientace
- nácvik sekvencí, posloupnosti
- koncentrace pozornosti
- paměť
- rozvoj pohotovosti mluvidel
- rozvoj slovní zásoby
- nácvik efektivních strategií učení (2. stupeň)
- využívání kompenzačních pomůcek

(konkrétní oblasti jednotlivých specifických poruch učení uvedeny v učebních osnovách předmětu reedukace).

Specifické poruchy chování: ADD – porucha pozornosti bez hyperaktivity, ADHD – porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou. U dětí často s průměrnou až nadprůměrnou inteligencí, často s poruchami učení spojené s odchylkami funkce centrální nervové soustavy. Porucha CNS způsobuje určité odlišnosti v chování a jednání dítěte, jedná se většinou o projevy vrozené, které dítě neumí ovlivnit. Vhodnými postupy je lze ovlivnit a korigovat. Jsou spojeny s oslabením ve funkcích a schopnostech, které zodpovídají za řízení, regulaci a integraci chování (pozornost, reaktivita, úroveň aktivace, cílesměrnost, sebekontrola, řeč ad.

Mezi typické projevy dětí školního věku patří poruchy motoriky a aktivity, emoční poruchy a poruchy chování, poruchy koncentrace pozornosti a paměti, poruchy řeči, vnímání a myšlení.

Hlavní zásady

- Vytvoření klidného, citově protepleného prostředí
- Stanovení jasných pravidel, hranic v chování dítěte
- Důslednost

- Sjednocení přístupu k dítěti

26. Předměty speciální pedagogické péče

- Soustředění na kladné stránky dítěte
- Usměrnování aktivity dítěte, přiměřené podněty
- Při výrazných formách poruchy –medikace (odborníci)
- Zásady správné výživy, pitný režim
- Využívání terapií (muzikoterapie, arteterapie, dramaterapie)
- Využívání relaxací

Průběžně hodnotíme efekt intervence, použité metody, postupy. Při neefektivnosti aktualizujeme.

Průběžně sledujeme a kontrolujeme v případě, že je intervence ukončena. Při dekompenzaci opět intervenci zahájíme.

Důležitý je kromě odborných znalostí osobní přístup, pochopení situace dítěte zvnitřnění se s problémy dítěte, pozorné naslouchání, citlivý přístup k dítěti i rodičům.

Konkrétní speciálně-pedagogické metody, přístupy a techniky jsou uvedeny u jednotlivých předmětů SPP.
k dítěti

Specifika 2. stupeň

Při reedukaci na 2. stupni ZŠ je nutné brát kromě samotné reedukace SPU zřetel na odraz SPU ve výuce.

Reedukace by měla být zaměřena i na nácvik praktického zvládnání potíží v jednotlivých předmětech, osvojení strategií efektivního učení. Důležitá je volba další vzdělávací dráhy dítěte – zvýšená pozornost, poradenství, reálný náhled na schopnosti a studijní předpoklady.

Český jazyk

Pravopis – správná aplikace gramatických pravidel, používání gramatických přehledů, tabulek, nácvik orientace v nich, nácvik ústního zdůvodňování, práce s chybou – vyhledání, oprava. Sloh – příprava slohových prací, využití kompenzačních mechanismů. Čtení – rozvoj efektivního způsobu čtení pro vlastní učení. Četba – rozvoj slovní zásoby, porozumění textu, orientace v textu, reprodukce textu (problémy se čtením odborného textu). Mluvnice – tvarosloví, aplikace gramatických pravidel do písemné podoby, větný rozbor.

Matematika

Pochopení vztahu mezi čísly a konkrétním množstvím, pochopení smyslu slovní úlohy, zadání, formulace odpovědi

prostorové a plošné vztahy v geometrii, analogie, časové souvislosti, číselné řady sestupné, vzestupné, pamětné počítání včetně násobilky, dělení, matematické vzorce, jejich vštípení, výbavnost, použití.

Cizí jazyk

Čtení – rozvoj efektivního způsobu čtení pro vlastní učení, porozumění textu, zapamatování si nových tvarů písmen (azbuka), zamapování si slov – rozvoj slovní zásoby, akustická a grafická podoba slova při stejném obsahové významu, neobvyklá výslovnost, neobvyklý pravopis.

Naukové předměty

Získávání informací čtením, samostatná práce s textem, psaní výpisků z textu, správný zápis informací do sešitu pro další učení, odborné termíny.

Přírodovědné předměty

Osvojování si definic, vzorců, aplikace naučených definic, vzorců, symbolika písmen a číslic, odborné termíny.

Hudební výchova

Dodržování a pochopení rytmu, zapamatování si melodie a její reprodukce, zvládnutí not v notové osnově, osvojení znalostí z dějin hudební výchovy, nesprávné zápisy.

Pracovní, tělesná výchova

Ojedinele, celková menší obratnost.

Logopedická intervence

Předmět speciálně pedagogické péče logopedická intervence je vyučován v rozsahu jedné hodiny týdně po celý školní rok na 1. stupni ZŠ. Ve vyučovacích hodinách logopedické intervence proškolený pedagog pracuje s žákem jednotlivě či s malou skupinou žáků a věnuje se individuální nápravě řeči žáka. Vzdělávací obsah předmětu není určen, protože se jedná o předmět, který je přizpůsoben individuálním potřebám konkrétního žáka. Časová dotace předmětu je jedna hodina týdně, může být navýšena dle doporučení školského poradenského pracoviště.

Narušená komunikační schopnost – vývojová dysfázie: Jedná se o poruchu postihující vývoj řeči, která je způsobena omezenou (nekoordinovanou, limitovanou, dysfunkční) činností mozku, zejména těch částí, které pomáhají koordinovat a řídit řečové dovednosti. Jde o ztíženou schopnost naučit se verbálně komunikovat, i když dítě dobře slyší, žije v sociálně podnětném prostředí a jeho rozumové schopnosti jsou přiměřené věku. Závažnost dysfázie spočívá v tom, že ve velmi důležitém období vývoje dítěte ovlivňuje vývoj myšlení a oslabuje či jinak opoždí jiné oblasti (pohybové dovednosti, kreslení, prostorovou orientaci, paměť aj.). Dysfatický vývoj ovlivňuje i vývoj osobnosti dítěte, jeho citovou, motivační a zájmovou sféru, postavení v rodině, širší psychosociální začlenění i budoucí profesní orientaci.

26. Předměty speciální pedagogické péče

Hlavní zásady

- Trpělivost
- Využití alternativních způsobů komunikace
- Prokázání vědomostí a dovedností jinými způsoby než verbálně
- Globální metoda výuky čtení
- Kontrola porozumění textu
- Využívání vhodných pomůcek

- Cvičení koncentrace pozornosti
- Rozvoj schopnosti psát psacím písmem, ale i začlenění PC do vzdělávacího procesu
- Cvičení paměti
- Posilování slovní zásoby
- Rozvoj motoriky, rytmizace
- Zvýrazňování klíčových slov
- Respektování individuálního tempa při nábviku oslabených dovedností
- Využívání nápodoby, opakování, procvičování oromotoriky, dechových cvičení.

Další vady a poruchy řeči

Afázie: opožděný vývoj řeči s výrazně narušenou schopností sluchového rozlišování, vnímání a chápání řeči, stavby vět a výraznými agramatismy.

Breptavost: enormně rychlá, artikulačně nedbalá, špatně srozumitelná řeč (porucha tempa řeči), bývá spojena s drobných organickým poškozením mozku.

Koktavost: porucha plynulosti řeči, patrná především v dialogu, projevuje se křečemi svalstva mluvních orgánů, může být doprovázena projevy v chování – tiky, záškuby.

Mutismus: oněmění, příčinou bývá například psychické trauma.

Elektivní mutismus: výběrová nemluvnost vůči konkrétní osobě, v určité situaci, prostředí.

Surdomutismus: neurotická ztráta řeči spojená s útlumem slyšené řeči, s projevy nápadně živé schopnosti odezírat řeč podle mimiky a úst mluvicího a to na bázi nevědomého slyšení.

Huhňavost: patologicky snížená rezonance hlasité řeči buď vlivem překážky v nose, nosohltanu.

Palatolalie: poruchy výslovnosti při rozštěpu patra

Dyslalie: patologická forma výslovnosti některých hlásek, jejich nahrazování jinými hláskami nebo vynechávání hlásek.

Dysartrie: celková porucha artikulace, postiženy jsou řečové funkce.

Intervence LMP

Předmět speciálně pedagogické péče reedukace LMP je vyučován v rozsahu jedné hodiny týdně po celou dobu školního roku na prvním stupni ZŠ. Ve vyučovacích hodinách intervence LMP pedagog pracuje s jedním žákem. Vzdělávací obsah předmětu není určen, protože se jedná o předmět, který je přizpůsoben individuálním potřebám konkrétního žáka. Časová dotace předmětu je jedna hodina týdně, může být navýšena dle doporučení školského poradenského pracoviště.

Lehké mentální postižení:

Jedná se o vývojovou poruchu integrace psychických funkcí postihující jedince ve všech složkách jeho osobnosti – duševní, tělesné, sociální. Výraznějším rysem je trvale porušená poznávací schopnost, která se projevuje nejnápadněji především v procesu učení. Možnosti výchovy a vzdělávání jsou omezeny

v závislosti na stupni postižení. Je to stav charakterizovaný celkovým snížením intelektových schopností, k němuž dochází v průběhu vývoje jedince. Jde o stav trvalý, který je buď vrozený, nebo časně získaný (do dvou let dítěte).

Hlavní zásady

Respektování osobnosti žáka

Empatičnost a trpělivost

Respektování pomalejšího tempa

Kratší rozhovory, aktuálnost témat

Jasně, srozumitelně, jednoduché pokyny, bez abstraktních pojmů, cizích slov, zkratk

Používání mimiky a řeči těla

Využívání prostředků alternativní a augmentativní komunikace v případě potřeby

Ověřování porozumění

Poskytování dostatečného času na odpověď 26. Předměty speciální pedagogické péče

Rozvoj procesu vnímání, myšlení, paměti, řeči.

1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel pomáhá žákům nalézt vhodné způsoby a metody pro efektivní učení.

Kompetence k řešení problémů

Učitel pomáhá žákům přistupovat k řešení problému tvořivě. Vede žáky k osvojení si dovednosti vyhledávat vhodné informace, třídít je, zpracovávat a využívat při řešení daného úkolu.

Kompetence komunikativní

Rozvíjí komunikační dovednosti žáků – dovednost formulovat a vyjadřovat myšlenky a názory Poskytuje žákům možnost využívat ke komunikaci vhodných technologií, osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků, tvořivě je využívat jako nástroj poznání.

Kompetence sociální a personální

Učitel rozvíjí individuální a sociální kooperativní dovednosti. Nabízí činnosti, aktivity pro rozvoj sebedůvěry, vlastního sebepojetí, zvyšování sebevědomí

Kompetence občanské

Rozvíjí dovednost respektovat názory ostatních a optimálním způsobem prosazovat své. Pomáhá volbou vhodných metod formovat volní a charakterové rysy žáků.

Kompetence pracovní

Rozvíjí dovednost efektivně organizovat vlastní práci, Pomáhá nalézat způsoby, jak využívat pracovních dovedností, vědomostí získaných ve škole i mimo ni pro další rozvoj. Žáci jsou vedeni ke zvyšování efektivity při organizování vlastní práce. Vede žáky ke správnému a bezpečnému způsobu používání techniky a vybavení při činnostech.

1.3 Průřezová témata

Do předmětů speciálně pedagogické péče nejsou průřezová témata začleněna.

1.4 Mezipředmětové souvislosti

Do předmětů speciálně pedagogické péče nejsou mezipředmětové vztahy povinně začleněny

1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel pomáhá žákům nalézt vhodné způsoby a metody pro efektivní učení.

Kompetence k řešení problémů

Učitel pomáhá žákům přistupovat k řešení problému tvořivě. Vede žáky k osvojení si dovednosti vyhledávat vhodné informace, třídít je, zpracovávat a využívat při řešení daného úkolu.

Kompetence komunikativní

Rozvíjí komunikační dovednosti žáků – dovednost formulovat a vyjadřovat myšlenky a názory Poskytuje žákům možnost využívat ke komunikaci vhodných technologií, osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků, tvořivě je využívat jako nástroj poznání.

Kompetence sociální a personální

Učitel rozvíjí individuální a sociální kooperativní dovednosti. Nabízí činnosti, aktivity pro rozvoj sebedůvěry, vlastního sebepojetí, zvyšování sebevědomí

Kompetence občanské

Rozvíjí dovednost respektovat názory ostatních a optimálním způsobem prosazovat své. Pomáhá volbou vhodných metod formovat volní a charakterové rysy žáků.

Kompetence pracovní

Rozvíjí dovednost efektivně organizovat vlastní práci, Pomáhá nalézat způsoby, jak využívat pracovních dovedností, vědomostí získaných ve škole i mimo ni pro další rozvoj. Žáci jsou vedeni ke zvyšování efektivity při organizování vlastní práce. Vede žáky ke správnému a bezpečnému způsobu používání techniky a vybavení při činnostech.

1.3 Průřezová témata

Do předmětů speciálně pedagogické péče nejsou průřezová témata začleněna.

1.4 Mezipředmětové souvislosti

Do předmětů speciálně pedagogické péče nejsou mezipředmětové vztahy povinně začleněnyProjevy pomalého tempa, těžkopádnosti, utlumení až apatie

Rychlá a snadná unavitelnost

Soustředění

Poruchy motoriky – jemné i hrubé a z toho plynoucí neobratnost, nešikovnost, koordinace pohybů, zvýšené svalové napětí, problémy v sebeobsluze, při hře, problémy s písmem, rýsováním, kreslením

Poruchy vnímání, poruchy pravolevé orientace a orientace v prostoru, čase

Poruchy koncentrace pozornosti a paměti

Porucha motoriky mluvidel – artikulační neobratnost, problémy s řečí, vyslovování obtížných, delších slov, specifické asimilace řeči (sykavky, měkké a tvrdé slabiky)

Očekávané výstupy

Očekávané výstupy jsou zpracovány v individuálním vzdělávacím plánu konkrétního žáka tak, aby co nejvíce odpovídaly doporučením ŠPP a konkrétním potřebám žáka.

Metody, techniky, přístupy, pomůcky

Stanovení jasných pravidel, důslednost při jejich dodržování, relaxace, pohybové uvolnění, střídání činností, pochvala, povzbuzení, oční kontakt, dotyk, strategie řešení konfliktů, metody odbourávání agrese, metody efektivní komunikace (jasnost, zřetelnost, efektivnost, pozitivnost, účelnost), rozhovor, úkolníček, rozvržení činností, koberec, hrací koutek, stavebnice, drobné manuální činnosti, úkoly, metody a techniky osobnostní a sociální výchovy ad.

Reedukace LMP

Definice, projevy

Jedná se o vývojovou poruchu integrace psychických funkcí postihující jedince ve všech složkách jeho osobnosti – duševní, tělesné, sociální. Výraznějším rysem je trvale porušená poznávací schopnost, která se projevuje nejnápadněji především v procesu učení. Možnosti výchovy a vzdělávání jsou omezeny v závislosti na stupni postižení.

Je to stav charakterizovaný celkovým snížením intelektových schopností, k němuž dochází v průběhu vývoje jedince. Jde o stav trvalý, který je buď vrozený, nebo časně získaný (do dvou let dítěte).

Zaměření na oblasti

Zraková percepce

Sluchová percepce

Prostorová a pravolevá orientace

Jemná a hrubá motorika

Pozornost a její koncentrace

Správné návyky při čtení a psaní

Volní vlastnosti

Sebehodnocení

Emotivita

Efektivní strategie učení

Cíl reedukace

Rozvíjení zrakové percepce.

Rozvíjení sluchové percepce.

Rozvíjení prostorové a pravolevé orientace.

Rozvíjení jemné i hrubé motoriky.

Rozvíjení koncentrace pozornosti, paměti

Upevňování správných návyků při čtení a psaní

Uvolňování paže a ruky – uvolňovací cviky

Práce s emotivitou dítěte – dynamika, intenzita, afekty, poruchy nálad, svědomí, smysl pro povinnost

Posilování volních vlastností, motivace k dosažení cíle

Rozvoj zdravého sebevědomí – odhadnutí reálných možností, chování (sebepojetí, sebehodnocení).

Výběr a praktické používání efektivních strategií učení

Očekávané výstupy

Očekávané výstupy jsou zpracovány v individuálním vzdělávacím plánu konkrétního žáka tak, aby co nejvíce odpovídaly doporučením ŠPP a konkrétním potřebám žáka.

Metody, techniky, přístupy, pomůcky

Pozitivní zpětná vazba, motivace, individuální přístup, kontrola pochopení zadání, znovu vysvětlení, střídání činností oceňování snahy a zájmu dítěte pochvala rozhovor relaxace názorně – demonstrační metoda jasná komunikace práce s AP pracovní listy, stolní hry, PC programy, dětské časopisy, kostky, puzzle, obrázky, šablony, grafomotorické listy, čtecí okénka, geometrické tvary, razítka, molitanové kostky, dětské knihy, drobný materiál, magnetické obrázky ad. 26. Předměty speciální pedagogické péče

13

Logopedická intervence (reedukace vývojové dysfázie)

Definice, projevy

Jedná se o poruchu postihující vývoj řeči, která je způsobena omezenou (nekoordinovanou, limitovanou, dysfunkční) činností mozku, zejména těch částí, které pomáhají koordinovat a řídit řečové dovednosti. Jde o ztíženou schopnost naučit se verbálně komunikovat, i když dítě dobře slyší, žije v sociálně podnětném prostředí a jeho rozumové schopnosti jsou přiměřené věku. Závažnost dysfázie spočívá v tom, že ve velmi důležitém období vývoje dítěte ovlivňuje vývoj myšlení a oslabuje či jinak opoždí jiné oblasti (pohybové dovednosti, kreslení, prostorovou orientaci, paměť aj.). Dysfatický vývoj ovlivňuje i vývoj osobnosti dítěte, jeho citovou, motivační a zájmovou sféru, postavení v rodině, širší psychosociální začlenění i budoucí profesní orientaci.

Dysfázie není poruchou intelektu, není příznakem snížených mentálních schopností. Reedukace je složitá a zdlouhavá, je třeba spolupráce rodičů, školy, klinického logopeda.

Typy dysfázie:

Expresivní dysfázie: Snížená schopnost užívat řeč pod hranici mentální (rozumové) úrovně jedince. Vždy je přítomen opožděný vývoj řeči a rovněž bývá narušena schopnost sluchového rozlišování.

Porucha schopnosti samostatného vyjadřování (dítě nevysloví hlásku nebo slovo) - aktivní slovník je výrazně nižší než úroveň porozumění slovům a větám, porozumění je relativně lépe zachováno oproti dysfázii receptivního typu. Velké obtíže s sebou nese rozšiřování aktivního slovníku (dítě si nedovede motoricko-kinetický vzorec slova zapamatovat a později vybavit).

Receptivní dysfázie: specifická vývojová porucha, kdy chápání řeči dítětem je pod úrovní jeho mentálního věku. Téměř ve všech případech je také výrazně porušena expresivní řeč a jsou časté též poruchy tvorby slova a zvuku. Vrozená neschopnost vnímat sluchem. Porucha vnímání, paměti a rozumění řeči (znamená to, že dítě slyší, ale nedokáže zvuky diferencovat, takže zvuk nepřináší informaci), obtíže jsou zejména v dekodování řeči. Dítě s receptivní dysfázií je v situaci člověka, který se ocitl sám v cizí zemi, kde nerozumí jazyku, kultuře ani smyslu gest a mimice. Dítě nerozumí, a proto se bojí změn. Z toho důvodu lpí na rituálech a uchyluje se k chování, které může vykazovat znaky autismu.

Smišená: Nejčastěji se vyskytující porucha. Všichni lidé s „expresivní“ poruchou řeči mají totiž do určité míry rovněž obtíže s porozuměním mluvenému – přinejmenším na úrovni složitějších gramatických struktur - stejně jako všichni s „percepční“ poruchou zákonitě v jejím důsledku produkují obsahově nepřesná sdělení, která mohou působit jako obtíže s "expresí".

Příznaky: řeč - malá slovní zásoba, časté záměny slabik nebo vynechání částí slov, věty stereotypní, obsahově chudé, stavba věty chudá – chaotická, dlouhotrvající absence zvrtných zájmen, pomocných tvarů slovesa býti, časté obsahové nepřesnosti. Mluva – může vykazovat příznaky tumulu nebo koktavosti na bázi neurologického nálezu. Artikulace – neschopnost odlišit sluchem hlásky a napodobit je – měkké \ tvrdé, dvojice sykavek, znělé a neznělé, neschopnost odlišit sluchem fonémy. Další možné obtíže: poruchy pozornosti a soustředění, paměti, dysrytmie, kresba vykazuje znaky nezralosti v oblasti obsahové, formální nebo obou, poruchy vnímání barev a jejich rozlišování, obtíže s orientací v čase a prostoru.

Cíl reedukace

Nácvik pozornosti a soustředění obecně.

Rozvoj paměti obecně.

Systematický rozvoj smyslového vnímání obecně, později i systematický rozvoj motoriky obecné a jemné a pohybové koordinace.

Nácvik rytmizace dechu, hospodaření s dechem

Podpora rozvoje tělesného schématu, lateralizace a pravolevé orientace .

Rozvoj motoriky, koordinace.

Rozvoj kresby a grafomotoriky

Zaměření na oblasti

Rozvoj orientace v čase, dějová posloupnost (skládání dějových obrázků, příčina, následek, posloupnost ad.)

Rozvoj sluchové diference:

Rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek

Rozlišování dy-di, ty-ti, ny-ni

Rozlišování znělých a neznělých souhlásek

Rozvoj paměti a pozornosti, myšlení

Rozvoj grafomotoriky – nácvik správného sezení, úchopu, uvolňování ruky

Rozvoj komunikačních dovedností, slovní zásoby: vyprávění podle obrázků, reprodukce slyšeného

1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Reedukace dyslexie

Definice dyslexie, typické projevy

Projevuje se obtížemi ve čtení, kdy je porušeno čtení jako vlastní akt. Čtení je pomalé, namáhavé, neplynulé s menším výskytem chyb nebo naopak rychlé, překotné, se zvýšenou chybovostí. Též se vyskytují problémy s intonací a melodií věty, nesprávné hospodaření s dechem, opakování začátků slov, neudržení pozornosti na jednom řádku, přeskakování řádků, horší orientace v textu. Objevují se chyby při čtení, např. záměny písmen tvarově podobných, přesmykování slabik, vynechávání písmen, slabik, slov, vět, přidávání písmen, vynechávání diakritických znamének, domýšlení koncovek slov. Problémy se objevují v reprodukci textu – dítě si nezapamatuje, co četlo, reprodukce je nesprávná, útržkovitá, nesamostatná (nutné pomoci návodnými otázkami). Vyskytuje se vliv nedostatečné krátkodobé paměti, kdy dítě zapomíná většinou střed textu, též se vyskytuje chaotická reprodukce bez logické a časové posloupnosti (děti s ADD, ADHD). Problémy se čtením jsou často ovlivňovány poruchami řeči.

Problémy se objevují všude, kde je dítě závislé na výkonu čtení. Především jde o jazyky (opis, přepis, kontrola diktátů ad.), naukové předměty, matematiku.

Cíl reedukace

Odstranění dyslektických obtíží, osvojení dovednosti číst.

Optimální rychlost čtení a bezchybné čtení, porozumění čtenému textu – schopnost reprodukovat čtený text.

Čtení plynulé, s přednesem, s dodržováním správné větné melodie, správné hospodaření s dechem.

Dovednost uvědomit si chybu a opravit ji.

Důležitější než maximální rychlost čtení a dokonalá technika čtení je schopnost porozumět čtenému, pracovat s textem a dovednost čerpat z něj informace k dalšímu využití.

Neméně důležité je dovednost pracovat s chybou, uvědomit si ji a opravit.

Zaměření na oblasti

Osvojování písmen (vyvozování a fixace)

Rozlišování a fixaci tvarově podobných písmen

Spojování hlásek a písmen do slabik

Spojování slabik do slov, čtení slov

Čtení textu

Porozumění čtenému

Tempo čtení

Rozvoj percepčně-kognitivních funkcí

Očekávané výstupy

Očekávané výstupy jsou zpracovány v individuálním vzdělávacím plánu konkrétního žáka tak, aby co nejvíce odpovídaly doporučením ŠPP a konkrétním potřebám žáka.

Metody, techniky, přístupy, pomůcky

Zaměřujeme se na čtení s porozuměním od začátku, upřednostnění kvality před kvantitou, dostatek času, multisenzorický přístup, názornost. cvičení na rozvíjení problémových oblastí zrakového vnímání – zařazení obrázků, tvarů, cvičení pravolevé orientace, speciální záložka s výřezem, postřehovadlo, počítačový program, texty, skládací abeceda, karty s písmeny, kostky, písmenková pexesa, kreslené tvary písmen a jejich obtahování, dokreslování, reliéfní písmena, skládání písmen, textilní písmena, navlékací korálky, razítka, formičky, tabulky písmen, říkanky, básničky, skládání, dokreslování, , vyškrtávání, kroužkování, modelování, obtahování, propojení s pohybem ad. 26. Předměty speciální pedagogické péče

8

Reedukace dysortografie

Definice dysortografie, typické projevy

Specifická porucha pravopisu. Porušeno je sluchové vnímání, zejména schopnost sluchové diferenciaci, sluchové rozlišování (rozlišování zvuků, výšky, délky a hloubky tónů, jednotlivých hlásek, slabik, slov i vět. Porušena je schopnost sluchové analýzy a syntézy, sluchová orientace a sluchová paměť, dále pak vnímání a schopnost reprodukce rytmu. Deficity se vyskytují i ve zrakovém vnímání – zraková analýza a syntéza, zraková diferenciaci, zraková paměť, v propojení jednotlivých smyslových vjemů (intermodalita). Problémy se vyskytují zejména při psaní diktátu (specifická chybovost), ale i při opisech, prepisech. Jedná se především o vynechávky písmen, slabik, slov i vět. Dále pak přidávání písmen, přesmykování slabik, vynechávky, přidávání nebo nesprávné umístění diakritických znamének, záměny slabik zvukově podobných, nedodržování hranic slov v písmu, komolení slov, výskyt gramatických chyb.

Další problémy způsobují: pomalé pracovní tempo, nedostatky ve zrakovém vnímání, často i dysgrafie – pomalé psaní, nečitelnost, poruchy řeči, snížený jazykový cit, obtíže ve vnímání a reprodukci rytmu

Cíl reedukace

Zmírnění projevů poruchy

Vedení k používání kompenzačních mechanismů

Rozvoj sluchového, zrakového vnímání

Správná výslovnost (ve spolupráci s logopedem)

Práce s chybou

Očekávané výstupy

Zaměření na oblasti

Vynechávky písmen

Vynechávky slabik, slov a vět

Vynechávky, přidávání nebo nesprávné umístění diakritických znamének

Rozlišování znělých a neznělých hlásek

Rozlišování měkkých a tvrdých slabik di-ti-ni/dy-ty-ny

Rozlišování slabik bě, pě, vě, mě

Rozlišování hranic slov v písmu

Rozvoj slovní zásoby

Osvojování a fixace gramatických pravidel

Rozvoj oslabených percepčně-kognitivních funkcí – sluchové, zrakové vnímání

Nácvik správné výslovnosti

Očekávané výstupy

Očekávané výstupy jsou zpracovány v individuálním vzdělávacím plánu konkrétního žáka tak, aby co nejvíce odpovídaly doporučením ŠPP a konkrétním potřebám žáka.

Metody, techniky, přístupy, pomůcky

Cvičení zaměřená na rozvoj sluchového vnímání, hry se slovy, slabikami, hláskami, na analýzu a syntézu slov, autodiktát, zraková opora, bzučák, vytleskávání, vyťukávání, karty se znázorněním tečky a čárky, krátkými, dlouhými samohláskami, stavebnice, korálky, kuličky, pružná guma, natahovací pružina, pracovní listy, kartičky se slovy, doplňovací cvičení, specificky zaměřené diktáty, přehnaná výslovnost, zapojení celého těla, hmatu, sluchu, zraku a pohybu, plastové, dřevěné či textilní abecedy, mačkadla, karty s i/y barevně odlišenými, barevné označování, vyškrtávání, kroužkování, barevná pravidla, říkanky, vizualizace – přehled spojený s obrázkem a uvedením příkladu, grafické znázorňování, ústní zdůvodňování, dostatek času, multisenzoriální přístup, vlastní vizualizace gramatických pravidel např.

Školní vzdělávací program – Škola pro život – ZŠ T. G. Masaryka Náchod, Bartoňova 1005

pomocí obrázků, pravidelné průběžné procvičování, efektivní výukové strategie (zapojení dětí, vyvozování souvislostí, znázorňování, vymýšlení říkanek, projekt, rozmanité druhy činností ad.), motivace, pozitivní zpětná vazba, pravidelnost, konkrétnost a dále dle aktuálních potřeb žáka a doporučení ŠPZ. 26. Předměty speciální pedagogické péče

9

Reedukace dysgrafie

Definice dysgrafie, typické projevy

Specifická porucha grafického projevu, zejména psaní. Podkladem této poruchy bývá nejčastěji porucha motoriky, dále porucha automatizace pohybů, motorické a senzomotorické koordinace, nedostatky ve zrakovém vnímání a prostorové orientaci, paměti, představivosti, pozornosti, smyslu pro rytmus, nedostatky v procesu převodu sluchových nebo zrakových vjemů do grafické podoby, též zkrácená laterality

Cíl reedukace

Zvládnutí jednotlivých písmen

Snížení chybovosti

Osvojení dovednosti opsat, přepsat a zapsat diktovaný text

včas zapsat vše potřebné – přiměřené tempo psaní

zlepšení čitelnosti písma – zlepšení kvality a úpravy grafického projevu

využívání vhodné formy písma z důvodu čitelnosti pro dítě i ostatní

psychické uvolnění, klid

Zaměření na oblasti

Rozvíjení motorických funkcí – rozvoj hrubé a jemné motoriky, motorické a senzomotorické koordinace

Rytmizace

Grafomotorický nácvik

Osvojování a zapamatování písmen

Písemný projev – opis, přepis, diktát

Záměny písmen

Rozlišování tvarově podobných písmen

Vynechávání písmen

Chybné umístění diakritických znamének

Nedodržování hranic slov v písmu

Práce s chybou – nácvik vyhledávání chyb v písemném projevu

Čitelnost psaného projevu

Vhodná forma písma

Očekávané výstupy

Konkrétní očekávané výstupy jsou zpracovány v individuálním vzdělávacím plánu žáka tak, aby co nejvíce odpovídaly doporučením ŠPP a specifickým potřebám žáka. Očekávané výstupy (obecně) jsou součástí přílohy ŠVP.

Metody, techniky, přístupy, pomůcky

Rozvoj hrubé motoriky, motorické a senzomotorické koordinace: pohybové aktivity, fyzické činnosti, sportovní činnosti, rovnováha, chůze, poskoky, přeskakování, kutálení, houpání, manipulace s míčem ad.

Rozvoj jemné motoriky: drobné ruční práce, prstová cvičení, provlékání, lepení, malování, obkreslování, třídění, hnětení, tvarování, modelování, vytrhávání, skládání, stříhání, vázání, hry se stavebnicemi ad.

Rozvoj rytmizace: vyjádření rytmu pohybem, graficky, rappování, využívání bzučáku, cvičení na vytleskávání rytmu, opakování rytmu – vytleskávání, vyťukávání, vydupávání, rytmická cvičení, tance ad.

Grafomotorický nácvik: motivace hrou, postup od hrubších pohybů k jemnějším, automatizace pohybu, dodržování směru pohybu, obtahování, dostatek času, pozitivní přístup, uvolňovací cviky

Osvojování a zapamatování písmen: obrázkové abecedy, karty s písmeny, písmenková pexesa, kreslení tvarů písmen, obtahování, dokreslování, vytváření obrázků z písmen, skládání, formičky písmen, tabulky písmen, pracovní listy ad. 26. Předměty speciální pedagogické péče

10

Reedukace specifických poruch chování

Definice ADD, ADHD, typické projevy

ADD – porucha pozornosti bez hyperaktivity

ADHD – porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou

U dětí často s průměrnou až nadprůměrnou inteligencí, často s poruchami učení spojené s odchylkami funkce centrální nervové soustavy. Porucha CNS způsobuje určité odlišnosti v chování a jednání dítěte, jedná se většinou o projevy vrozené, které dítě neumí ovlivnit. Vhodnými postupy je lze ovlivnit a korigovat.

Mezi typické projevy dětí školního věku patří poruchy motoriky a aktivity, emoční poruchy a poruchy chování, poruchy koncentrace pozornosti a paměti, poruchy řeči, vnímání a myšlení.

Specifika

Reedukace SPUCH neprobíhá izolovaně v předmětu SPP, hlavní těžiště práce je orientováno do výuky, o přestávkách, při volnočasových aktivitách, důležitá je spolupráce a společný postup s rodinou žáka. Zpracováno v IVP žáka.

Projevy, problémy v učení: jednotliví vyučující v předmětech

Konfliktní situace: všichni pracovníci školy

Výchovné problémy: vedení školy, třídní učitel, ŠMP, VP, rodiče

Kariérové poradenství: VP

Žáci navštěvující SPP mají kromě SPUCH i SPU, část reedukační péče je zaměřena na rozhovory, rozbor situací, vztahů se spolužáky – reflexe, sebereflexe, posilování sebedůvěry, sebehodnocení, nácvik technik (relaxace, zvládání zátěžových situací, nácvik sebeovládání, zpevňování vhodného chování pochvalou, oceněním, vyhodnocování dodržování stanovených pravidel apod.)

Důležitá je volba další vzdělávací dráhy dítěte – zvýšená pozornost, poradenství, reálný náhled na schopnosti a studijní předpoklady.

Cíl reedukace

Efektivní využití pohybovému uvolnění

Usměrňování chování a reakcí vhodným způsobem

Vedení k dokončení započaté a přerušené činnosti

Vedení k cílené relaxaci v případě potřeby (nácvik relaxačních činností)

Usměrňování pracovního tempa

Vedení k dodržování stanovených pravidel, řádu

Zvyšování úrovně frustrační tolerance

Kontrola, zvládání impulzivních reakcí, výkyv nálad, neadekvátních reakcí, zvýšené potřeby bránit se (afektivní, agresivní chování)

Snižování emočního napětí, afektivity, úzkosti

Nácvik technik pozitivních způsobů řešení konfliktů

Rozlišování vhodného, nevhodného chování z hlediska dodržování společenských norem

Pozitivní rozvoj vztahů se spolužáky

Rozvoj komunikace, kooperativních dovedností

Nácvik přiměřené asertivity

Nácvik přijímání pozitivní i negativní zpětné vazby

Zaměření na oblasti

Projevy hyperaktivity

Projevy pomalého tempa, těžkopádnosti, utlumení až apatie

Rychlá a snadná unavitelnost

Soustředění

Poruchy motoriky – jemné i hrubé a z toho plynoucí neobratnost, nešikovnost, koordinace pohybů, zvýšené svalové napětí, problémy v sebeobsluze, při hře, problémy s písmem, rýsováním, kreslením

Poruchy vnímání, poruchy pravolevé orientace a orientace v prostoru, čase

Poruchy koncentrace pozornosti a paměti

Porucha motoriky mluvidel – artikulační neobratnost, problémy s řečí, vyslovování obtížných, delších slov, specifické asimilace řeči (sykavky, měkké a tvrdé slabiky)

Očekávané výstupy

Očekávané výstupy jsou zpracovány v individuálním vzdělávacím plánu konkrétního žáka tak, aby co nejvíce odpovídaly doporučením ŠPP a konkrétním potřebám žáka.

Metody, techniky, přístupy, pomůcky

Stanovení jasných pravidel, důslednost při jejich dodržování, relaxace, pohybové uvolnění, střídání činností, pochvala, povzbuzení, oční kontakt, dotyk, strategie řešení konfliktů, metody odbourávání agrese, metody efektivní komunikace (jasnost, zřetelnost, efektivnost, pozitivnost, účelnost), rozhovor, úkolníček, rozvržení činností, koberec, hrací koutek, stavebnice, drobné manuální činnosti, úkoly, metody a techniky osobnostní a sociální výchovy ad.

Logopedická intervence (reedukace vývojové dysfázie)

Definice, projevy

Jedná se o poruchu postihující vývoj řeči, která je způsobena omezenou (nekoordinovanou, limitovanou, dysfunkční) činností mozku, zejména těch částí, které pomáhají koordinovat a řídit řečové dovednosti. Jde o ztíženou schopnost naučit se verbálně komunikovat, i když dítě dobře slyší, žije v sociálně podnětném prostředí a jeho rozumové schopnosti jsou přiměřené věku. Závažnost dysfázie spočívá v tom, že ve velmi důležitém období vývoje dítěte ovlivňuje vývoj myšlení a oslabuje či jinak opožděje jiné oblasti (pohybové dovednosti, kreslení, prostorovou orientaci, paměť aj.). Dysfatický vývoj ovlivňuje i vývoj osobnosti dítěte, jeho citovou, motivační a zájmovou sféru, postavení v rodině, širší psychosociální začlenění i budoucí profesní orientaci.

Dysfázie není poruchou intelektu, není příznakem snížených mentálních schopností. Reedukace je složitá a zdlouhavá, je třeba spolupráce rodičů, školy, klinického logopeda.

Typy dysfázie:

Expresivní dysfázie: Snížená schopnost užívat řeč pod hranici mentální (rozumové) úrovně jedince. Vždy je přítomen opožděný vývoj řeči a rovněž bývá narušena schopnost sluchového rozlišování.

Porucha schopnosti samostatného vyjadřování (dítě nevysloví hlásku nebo slovo) - aktivní slovník je výrazně nižší než úroveň porozumění slovům a větám, porozumění je relativně lépe zachováno oproti dysfázii receptivního typu. Velké obtíže s sebou nese rozšiřování aktivního slovníku (dítě si nedovede motoricko-kinetický vzorec slova zapamatovat a později vybavit).

Receptivní dysfázie: specifická vývojová porucha, kdy chápání řeči dítětem je pod úrovní jeho mentálního věku. Téměř ve všech případech je také výrazně porušena expresivní řeč a jsou časté též poruchy tvorby slova a zvuku. Vrozená neschopnost vnímat sluchem. Porucha vnímání, paměti a rozumění řeči (znamená to, že dítě slyší, ale nedokáže zvuky diferencovat, takže zvuk nepřináší informaci), obtíže jsou zejména v dekodování řeči. Dítě s receptivní dysfázií je v situaci člověka, který se ocitl sám v cizí zemi, kde nerozumí jazyku, kultuře ani smyslu gest a mimice. Dítě nerozumí, a proto se bojí změn. Z toho důvodu lpí na rituálech a uchyluje se k chování, které může vykazovat znaky autismu.

Smíšená: Nejčastěji se vyskytující porucha. Všichni lidé s „expresivní“ poruchou řeči mají totiž do určité míry rovněž obtíže s porozuměním mluvenému – přinejmenším na úrovni složitějších gramatických struktur - stejně jako všichni s „percepční“ poruchou zákonitě v jejím důsledku produkují obsahově nepřesná sdělení, která mohou působit jako obtíže s "expresí".

Příznaky: řeč - malá slovní zásoba, časté záměny slabik nebo vynechání částí slov, věty stereotypní, obsahově chudé, stavba věty chudá – chaotická, dlouhotrvající absence zvrtných zájmen, pomocných tvarů slovesa býti, časté obsahové nepřesnosti. Mluva – může vykazovat příznaky tumulu nebo koktavosti na bázi neurologického nálezu. Artikulace – neschopnost odlišit sluchem hlásky a napodobit je – měkké \ tvrdé, dvojice sykavek, znělé a neznělé, neschopnost odlišit sluchem fonémy. Další možné obtíže: poruchy pozornosti a soustředění, paměti, dysrytmie, kresba vykazuje znaky nezralosti v oblasti obsahové, formální nebo obou, poruchy vnímání barev a jejich rozlišování, obtíže s orientací v čase a prostoru.

Cíl reedukace

Nácvik pozornosti a soustředění obecně.

Rozvoj paměti obecně.

Systematický rozvoj smyslového vnímání obecně, později i systematický rozvoj motoriky obecné a jemné a pohybové koordinace.

Nácvik rytmizace dechu, hospodaření s dechem

Podpora rozvoje tělesného schématu, lateralizace a pravolevé orientace .

Rozvoj motoriky, koordinace.

Rozvoj kresby a grafomotoriky

Zaměření na oblasti

Rozvoj orientace v čase, dějová posloupnost (skládání dějových obrázků, příčina, následek, posloupnost ad.)

Rozvoj sluchové diference:

Rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek

Rozlišování dy-di, ty-ti, ny-ni

Rozlišování znělých a neznělých souhlásek

Rozvoj paměti a pozornosti, myšlení

Rozvoj grafomotoriky – nácvik správného sezení, úchopu, uvolňování ruky

Rozvoj komunikačních dovedností, slovní zásoby: vyprávění podle obrázků, reprodukce slyšeného 26. Předměty speciální pedagogické péče

Rozvoj zrakového vnímání – rozlišování tvarů, detailů, figura – pozadí, rozvoj optické paměti

Osvojení správné výslovnosti hlásek

Očekávané výstupy

Očekávané výstupy jsou zpracovány v individuálním vzdělávacím plánu konkrétního žáka tak, aby co nejvíce odpovídaly doporučením ŠPP a konkrétním potřebám žáka.

Metody, techniky, přístupy, pomůcky

Respektování stupně vývoje řeči a zájmů dítěte., Pochvala jako motivace a biologický princip učení. Napodobovací reflex a jeho využití v běžné řeči. Podpora mluvního apetitu bez ohledu na výslovnost Tři etapy osvojení nového výrazu. Metoda malých kroků. Využití výrazné mimiky a gestikulace. Stereotypy – nacvičování nové položky pomocí modelových situací – stejná struktura, stejný pracovní postup. Motivace. Individuální přístup. Sledování celkové kondice dítěte pro úspěšný průběh reedukace.

Obrázkový komunikační slovníček, logopedické zrcadlo, kostky měkké a tvrdé, spojovačky zábavná logopedie, maňásek Buba – Huba, doplňovačky, hlavolamy, kartičky pro nápravu hlásek, grafomotorické listy, pexesa, pracovní listy pro rozvoj koncentrace pozornosti.

Hodiny speciální reedukační péče povede Mgr. Lada Kučerová, která bude jednat s PPP a SPC Náchod jménem školy společně s ředitelkou školy.

Příloha č. 2 - Hodnocení vzdělávání žáků a evaluace

Úvodní ustanovení

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v ZŠ T. G. Masaryka Náchod, Bartoňova 1005 se řídí podle § 14 ,15 , 16 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

Tradiční zkoušení u tabule může být nahrazeno jinými, efektivnějšími způsoby zjišťování vědomostí a dovedností. Má-li žák o ústní zkoušení zájem, vyučující mu toto umožní.

Způsoby hodnocení v distanční výuce:

Vyučující žákům zadávají úkoly povinné a dobrovolné a dle kritérií, která žákům dopředu oznámí, je hodnotí. Žáci jsou povinni odevzdávat dle pravidel stanovených vyučujícím pouze úkoly označené jako povinné. Během zadávání a hodnocení úkolů vyučující používají zpětnou vazbu a slovní hodnocení, a to především pomocí aplikace Teams. Po návratu žáků zpět k prezenční výuce budou vědomosti individuálně ověřovány v jednotlivých předmětech a poté bude slovní hodnocení převedeno na známky dle kritérií jednotlivých vyučujících a v souladu se školním řádem.

Pravidla hodnocení žáků

1. Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných u jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.
2. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

3. Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
4. Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.
5. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Výjimku tvoří komisionální zkoušky.
6. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
7. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají na pedagogických radách.
8. Třídní učitel odpovídá za to, že veškeré údaje o celkové klasifikaci, o hodnocení chování a výchovných opatřeních se zapisují mimo povinnou dokumentaci také do programu Bakaláři. 9. Hodnocení prospěchu a chování žáka na konci 1. a 3. čtvrtletí zapíše třídní učitel se žáky do žákovských knížek.
10. Hodnocení chování žáka ve škole i při akcích školy je součástí celkového hodnocení žáka. Všechny projevy porušování norem chování, agresivity (včetně verbálních forem), netolerance či xenofobie je povinen řešit okamžitě ten pedagogický pracovník, který je projevu přítomen (popř. vykonává dozor). V co nejkratší době informuje třídního učitele a v případě závažnějších přestupků ředitele školy.
11. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů výsledky celkové klasifikace do karet žáka v programu Bakaláři a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
12. Informace o prospěchu a chování jsou rodičům předávány průběžně:
  - prostřednictvím žákovské knížky
  - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
  - kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka

- při osobním jednání na třídních schůzkách, na které jsou rodiče písemně zváni prostřednictvím žákovských knížek. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o prospěchu a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zákonným zástupcům žáka, nikoli veřejně.

13. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují

14. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

15. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

16. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

17. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

18. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Výstupní klasifikace

1. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí se místo vysvědčení vydá žákovi výpis z vysvědčení.
2. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně, nebo kombinací obou způsobů.
3. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

Získávání podkladů pro hodnocení

1. Soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy analýzou různých činností žáka, konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s pracovníky PPP, rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka).
2. Žák musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň dvakrát za každé pololetí.
3. Při hodnocení využívá učitel rovněž sebehodnocení žáka.

4. Písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce, tematické práce) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem (nejméně jeden týden - zároveň žáky seznámí s rámcovým obsahem) a ostatní vyučující informuje zápisem termínu do třídní knihy (tužkou). Termín není závazný a lze jej posunout na později.
5. Kontrolní a písemné práce a další druhy zkoušek se doporučují zadávat častěji a v kratším rozsahu (do 15 minut a za krátké časové období). Počet takovýchto zkoušek v jednom dni není omezen.
6. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a praktických činností oznámí žákovi co nejdříve, nejpozději však do 14 dnů.
7. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka.
8. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech vzhledem k určité indispozici (dlouhodobá nemoc, změny v rodinných poměrech apod.); dále je potřeba při klasifikaci zohlednit případné specifické vzdělávací potřeby a výsledky vyšetření PPP i jiných odborných pracovišť v návaznosti na inkluzi.
9. V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo ukončení pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá učitel klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
10. Pokud je klasifikace žáka stanovena mj. na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat – tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům žáka.

11. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nemoci delší než jeden týden.
12. Účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo.
13. Před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva - prověřování znalostí provádí učitel až po dostatečném procvičení učiva.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Hodnotí se:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností, vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim;
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu, kvalita výsledků činností
- osvojení účinných metod samostatného studia. Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií

Stupeň 1 (výborný)

- žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi

- pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti
- samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí
- myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost
- jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný
- grafický projev je přesný a estetický
- výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky
- je schopen samostatně studovat vhodné texty

Stupeň 2 (chvalitebný)

- žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně
- pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti
- samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí
- myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost
- ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků
- grafický projev je estetický, bez větších nepřesností
- je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty

Stupeň 3 (dobrý)

- žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery

- při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat
- v uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb
- uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele
- jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby
- v ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- v kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky
- je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

- žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky
- v uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby
- při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný
- v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé
- Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- v kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický
- závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit
- při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

- žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery

- jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky
- v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby
- při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele
- neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky
- v ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky.
- závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní činnosti.

Hodnotí se:

- vztah k práci, k pracovnímu týmu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel

Stupeň 1 (výborný)

- žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu týmu a k praktickým činnostem
- pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti
- praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky
- bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků
- účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku
- uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí
- hospodárně využívá suroviny, materiál, energii
- vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla.
- aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

- žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu týmu a k praktickým činnostem
- samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti
- praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby
- výsledky jeho práce mají drobné nedostatky
- účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku
- uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí
- Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb
- laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky
- překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele

Stupeň 3 (dobrý)

- žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu týmu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy
- za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti
- v praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele
- výsledky práce mají nedostatky
- vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku
- dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí
- na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii
- k údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován
- překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

- žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu týmu a praktickým činnostem
- získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele
- v praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb
- při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele
- ve výsledcích práce má závažné nedostatky
- práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti
- méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí
- porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie
- v obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků
- překážky v práci překonává jen s pomocí učitele

Stupeň 5 (nedostatečný)

- žák neprojevuje zájem o práci a vztah k pracovnímu týmu a k praktickým činnostem
- nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti
- v praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky
- nedokáže správně postupovat při práci ani s pomocí učitele
- výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují požadované ukazatele
- práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti
- neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí
- nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie
- v obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a tělesná výchova.

Hodnotí se:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Stupeň 1 (výborný)

- žák je v činnostech velmi aktivní
- pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech
- jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný
- osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě
- má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah
- úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost

Stupeň 2 (chvalitebný)

- žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu
- jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov
- žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech
- má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost
- rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost

Stupeň 3 (dobrý)

- žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový.
- nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu.
- jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb.
- jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele.

- nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.
- nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

- žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý.
- rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé.
- úkoly řeší s častými chybami.
- vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele.
- projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

- žák je v činnostech převážně pasivní.
- rozvoj jeho schopností je neuspokojivý.
- jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu.
- minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat.
- neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlídně k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení odborných vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

2. Žákům, u nichž je diagnostikována specifická vývojová porucha učení a chování, se po celou dobu docházky do školy věnuje speciální pozornost a péče.
3. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka, na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tito žáci po předchozí přípravě. Pokud to není nutné, není žák s vývojovou poruchou vystavován úkolům, na kterých vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
4. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale počtu jevů, které žák zvládl.
5. Žáka s jakoukoli poruchou učení lze hodnotit slovně na základě písemné žádosti rodičů, případně na doporučení odborníka prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Písemná žádost musí být škole doručena nejpozději do 15. 10. a má platnost na celý školní rok. V případě, že k odbornému určení poruchy učení dojde během školního roku, musí být žádost o slovní hodnocení podána nejpozději dva týdny před klasifikační pedagogickou radou za příslušné pololetí. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci. Klasifikovat lze i známkou s tím, že se specifická porucha žáka vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce o jeden stupeň, nebo o několik stupňů. O způsobu klasifikace žáka rozhoduje ředitel školy. Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření a ve spolupráci se zákonnými zástupci.
6. Pro žáka se specifickými poruchami učení, pokud splňuje podmínky příslušných podpůrných opatření, bude vypracován vyučujícími individuální vzdělávací plán, který má charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícími a zákonnými zástupci žáka.
7. Všechna pedagogická podpůrná opatření se zásadně projednávají se zákonnými zástupci žáka a jejich názor je respektován.

Způsob hodnocení žáků vzdělávaných v Individuálním vzdělávání žáka

Žáci vzdělávání v individuálním vzdělávání (§41 školského zákona) jsou hodnoceni na základě přineseného portfolia, které obsahuje práce z jednotlivých předmětů – učebnice, pracovní sešity, pracovní listy, sešity, PC prezentace, krátká videa, fotografie, návštěvy muzeí, výukové programy pro školní skupiny a jiné materiály vztahující se k probírané látce.

Vlastní hodnocení je provedeno formou pohovoru nad přinesenými materiály v portfoliu, a sebehodnocením. Hodnocení nemá režim běžného komisionálního zkoušení. Je prostředkem pro zpětnou vazbu žáka, vzdělávajícího a školy.

Hodnocení se účastní učitelé školy, které určí ředitel školy, vzdělavatel a žák. Výstupem je vysvědčení formou známek nebo slovní hodnocení.

Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí.

Pokud má zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení žáka, může do 8 dnů od konání zkoušek písemně požádat ředitele školy o přezkoušení žáka; byl-li zkoušejícím žáka ředitel školy, rozhoduje krajský úřad. Pokud ředitel školy nebo krajský úřad žádosti vyhoví, nařídí komisionální přezkoušení žáka.

Portfolio = nástroj pro dlouhodobé shromažďování informací o výsledcích, postupu učení a dalších charakteristikách souvisejících se vzděláváním konkrétního žáka.

Portfoliového hodnocení = zjišťování charakteristik, výsledků a postupu učení konkrétního žáka v dlouhém časovém období a ve snaze o maximální komplexnost.

Zákonní zástupci

Informování zákonných zástupců o prospěchu žáka

- prostřednictvím žákovské knížky
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
- kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka
- při osobním jednání na třídních schůzkách, na které jsou rodiče písemně zváni prostřednictvím žákovských knížek. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o prospěchu a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zákonným zástupcům žáka, nikoli veřejně.

Sebehodnocení

1. Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost a příležitost se sebehodnotit. Škola jim pro sebehodnocení vytváří odpovídající podmínky. Škola může nabídnout vedle možnosti srovnávacích objektivizovaných testů (SCIO, CERMAT,...), které jsou jednoznačně formami vnější srovnávací evaluace, také možnost využívání softwarových produktů, které umožní bez jakéhokoli zásahu pedagoga ověření stupně dosažených znalostí, dovedností.
2. Ústní sebehodnocení žáků probíhá v jednotlivých předmětech průběžně v celém školním roce. Sebehodnocení je přirozenou součástí procesu hodnocení, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
3. Žáci jsou připravováni na situace, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno.
4. Sebehodnocení žáka s argumentací zpravidla předchází hodnocení pedagogem s argumentací. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími způsobem přiměřeným věku žáků.
5. Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě s žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozborem chyb žáka.

6. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit: co se mu daří, co mu ještě nejde, jaké má rezervy, jak může dosáhnout zlepšení.

7. Vždy ve čtvrtletí zhodnotí děti svou školní práci písemně při třídnické hodině, zaznamenají do svých ŽK. S jejich sebehodnocením mají možnost seznámit se rodiče v žákovských knížkách či na třídních schůzkách.

Autoevaluace školy

Autoevaluace (vnitřní hodnocení školy) napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví dle § 11 a § 12 zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení škol

Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- organizace školy a vzájemné vztahy s rodiči a s veřejností
- výchovně vzdělávací proces, jeho realizace a výsledky vzdělávání
- propojenost vyučovacích předmětů

Cíle a kritéria autoevaluace

- zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje

Nástroje autoevaluace a časové údaje

- zprávy od zástupců ředitele a vedoucích organizačních složek
- rozhovory s učiteli, rodiči

- hospitace (v průběhu celého školního roku)
- dotazníková šetření (pro učitele, žáky, rodiče)
- srovnávací práce
- sledování odborného růstu učitelů

Kritéria hodnocení základní školy jsou zpracovány jako samostatný dokument a jsou přílohou školního vzdělávacího programu.

Příloha č. 3 - Volitelné předměty

Cvičení z českého jazyka

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Cvičení z českého jazyka** se vyučuje na 2. stupni ZŠ a je určen pro žáky 9. ročníku jako povinně volitelný. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. Tento vyučovací předmět je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a klade důraz na přípravu žáků k přijímacím zkouškám. Umožňuje slabším žákům upevnit si základní učivo.

V hodinách vyučovacího předmětu **Cvičení z českého jazyka** žáci pracují ve skupinách, pracují se Scio testy a prohlubují znalosti českého jazyka pomocí počítačových programů.

Časové vymezení předmětu: 1 hodina týdně

Cvičení z matematiky

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Cvičení z matematiky** se vyučuje na 2. stupni ZŠ a je určen pro žáky 9. ročníku jako povinně volitelný. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, popř. v učebně informatiky.

Vzdělávací náplň vyučovacího předmětu **Cvičení z matematiky** se zaměřuje na procvičování, prohlubování a upevňování znalostí ve všech čtyřech základních oblastech (čísla a početní operace, čísla a proměnná, závislosti a vztahy, geometrie) a věnuje se upevnění učiva. Procvičuje a připomíná již dříve probrané látky z minulých ročníků, pomocí které by si měli žáci lépe osvojit zejména základní početní operace s desetinnými, celými a racionálními čísly.

Předmět **Cvičení z matematiky** se zaměřuje i na řešení slovních úloh spojených s běžným životem člověka, zejména na využití trojčlenky při výpočtech přímé, nepřímé úměrnosti a na procenta. Upevňuje také základní poznatky z geometrie – vlastnosti, konstrukce a výpočty obvodů a obsahů rovinných obrazců. Neopomíná převody jednotky základních fyzikálních veličin (délky, obsahu, objemu, hmotnosti). Zařazuje učivo podle aktuálních potřeb žáků a prohlubuje a rozvíjí matematických znalostí a dovedností při řešení složitějších a nestandardních úloh. Rozvíjí logické úvahy a úsudky žáků, zrychluje pamětní počítání, zlepšuje představivost čísla, orientaci v rovině a prostoru. Rozšiřuje zájem o matematiku, rozšiřuje základní učiva a připravuje na přijímací zkoušky.

Při realizaci tohoto vyučovacího předmětu žáci pracují s testy k přijímacím zkouškám (SCIO, CERMAT), pracovními listy, sbírkami učebnic, odbornou literaturou a mediálními informacemi.

Předmět **Cvičení z matematiky** úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda a zejména s Matematikou a jejími aplikacemi.

Časové vymezení předmětu: 1 hodina týdně

Seminář z přírodopisu

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vzdělávací předmět **Seminář z přírodopisu** patří do skupiny volitelných předmětů na II. Stupni ZŠ, lze jej volit v **7. ročníku**. Vyučuje se jako samostatný předmět v odborné učebně přírodopisu.

Žákům umožňuje přehled o rozličnostech české i cizokrajné přírody, jejích živých i neživých součástí, seznamuje je s jednotlivými pojetími a metodami k jejímu poznávání a ochraně. Učí chápat přírodu jako celek v spojitostech a pochopit přírodním zákonitostem.

Volitelný předmět **Seminář z přírodopisu** je zaměřen na teoretické znalosti, ale hlavně na praktické prohlubování dovedností vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Cílem je rozvíjet v nich pozitivní vztah k přírodě jako celku.

Základem jsou laboratorní práce a práce s mikroskopickým materiálem, při kterém získávají základní znalosti o stavbě těl vybraných mikroskopických organismů a jejich fyziologii. Další jsou skupinové práce, vycházky do přírody a sběr rostlinného a živočišného materiálu, které se dále zpracovávají ve specializované učebně přírodopisu. Během těchto prací si žáci osvojují správné návyky při pobytu v přírodě, jak se při pohybu v přírodě chovat a jak postupovat při pozorování živočichů a při sběru rostlin.

Klasickou vyučovací hodinu se snažíme nahrazovat mikroskopováním, skupinovými pracemi, praktickými pracemi, laboratorními pracemi, exkurzemi. Některá témata komponujeme jako projekty s vyšší časovou náročností.

Časové vymezení předmětu: 1 hodina týdně

Výtvarné dílny

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Výtvarné dílny** patří do skupiny volitelných předmětů na II. Stupni ZŠ, lze jej volit v **6. a 7. ročníku**.

Volitelný předmět **Výtvarné dílny** navazuje na výstupy z předmětu Výtvarná výchova. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa s aktivní účastí žáka. Dochází zde k rozvoji osobitého vnímání, citění, tvořivosti jedince k sobě samému, k uměleckému dílu i k okolnímu světu. Při Výtvarných dílnách rozvíjíme schopnost neverbálního vyjadřování prostřednictvím barvy, tvaru a bodu. Práce v menší skupince umožňuje experimentovat ve všech oblastech tvoření, využívá všechny možnosti, které nejsou možné při výtvarné výchově.

Při výuce používáme různé tradiční umělecké vyjadřovací prostředky, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění jako jsou grafické a komunikační technologie. Žák si postupně osvojuje náročnější výtvarné techniky a postupy. Žáci si osvojují základní výtvarné techniky a postupy, pracovní návyky, pomocí nichž se dokáží výtvarně vyjádřit na dané téma. Žáci jsou vedeni ke kladnému vztahu ke kulturnímu bohatství a vytvářejí si vztah k umění. Při výuce žák dostává prostor pro vyjádření vlastního názoru, sebehodnocení a jeho obhajobě.

Hodnocení žáka vychází z jeho aktivního a tvořivého přístupu ke všem výtvarným činnostem, sleduje jeho rostoucí úroveň získaných výtvarných dovedností a schopností.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v učebně výtvarné výchovy nebo v počítačových učebnách v rámci využití výukových programů, případně v prostoru školní keramické dílny.

Časové vymezení předmětu: 1 hodina týdně

Výtvarné dílny/ grafika

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Výtvarná dílna /grafika** patří do skupiny volitelných předmětů na II. Stupni ZŠ, lze jej volit v **7. ročníku**.

Cílem předmětu **Výtvarná dílna/ grafika** je naučit žáky vytvářet grafické práce pomocí moderních grafických editorů a popřípadě je připravit na navazující středoškolské vzdělávání. V tomto předmětu se žáci naučí tvořit a upravovat vektorovou a bitmapovou grafiku, dodržovat při tvorbě základy fotografie, typografické základy a moderní trendy v designu. Na zadané téma žáci vytváří design plakátů, logotypu a propagačních materiálů. Převážná část předmětu se zaměřuje na procvičování formou projektů.

Učivo předmětu předpokládá s tím, že žáci nemají zkušenosti s používáním typografie a grafických editorů, proto v úvodu budou osvojené základy grafické tvorby. Následně se žáci seznámí s ovládním bitmapových a vektorových grafických editorů. Tyto znalosti pak budou uplatněny při tvorbě grafických prací. Žáci si osvojují základní výtvarné techniky a postupy, pracovní návyky, pomocí nichž se dokáží výtvarně vyjádřit na dané téma. Žáci jsou vedeni ke kladnému vztahu ke kulturnímu bohatství a vytvářejí si vztah k umění. Při výuce žák dostává prostor pro vyjádření vlastního názoru, sebehodnocení a jeho obhajobě.

Hodnocení žáka vychází z jeho aktivního a tvořivého přístupu ke všem výtvarným činnostem a použití grafických editorů, sleduje jeho rostoucí úroveň získaných výtvarných dovedností a schopností.

Výtvarná dílna /grafika probíhá v počítačových učebnách v rámci využití výukových programů. Výuka bude realizována v česko-anglickém jazyce s použitím odborných termínů a postupů.

Časové vymezení předmětu: 1 hodina týdně

Sportovní hry

Obsahové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Sportovní hry** se vyučuje jako volitelný předmět navazující na TV na II. Stupni ZŠ, lze jej volit **v 8. ročníku**.

Rámcově vzdělávacím programem je zařazen do vzdělávací **oblasti Člověk a zdraví**, vzdělávací obor **Tělesná výchova**.

Základ tvoří kolektivní sporty jako kopaná, florbal, basketbal, volejbal a netradiční hry.

Vzdělávací náplň vyučovacího předmětu směřuje na osvojení nových pohybových dovedností v rámci jednotlivých sportů a jejich specifik. Postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové. Snaží se o prohloubení herních činností jednotlivce, herních kombinací a herních systémů. Zaměřuje se také na osvojení pravidel utkání v žákovských kategoriích jednotlivých sportů.

Výuka probíhá převážně v tělocvičně nebo ve sportovních zařízeních města Náchod.

Časové vymezení předmětu: 1 hodina týdně

Příloha č. 4 – Distanční výuka

Na základě pokynů Vlády ČR a MŠMT pro mimořádné situace (Covid-19) škola využívá tři formy vzdělávání: denní, smíšenou a distanční.

Denní: opatření se vztahuje na omezení počtu žáků, který nepřekročí více jak 50 % žáků třídy. Výuka žáků docházejících do školy i těch, kteří chybějí, probíhá obvyklou formou. Škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem a postupuje jako tehdy, když jsou žáci běžně nemocní.

Smíšená: opatření se vztahuje na více jak 50 % žáků třídy. Žáci, na které se opatření vztahuje (je jim zakázáno chodit do školy), se vzdělávají distančním způsobem. Škola je povinna je vzdělávat a žáci jsou povinni se vzdělávat. Ostatní žáci pokračují v denní docházce.

Distanční: do školy nesmí chodit celá třída, více tříd nebo celá škola - vzdělávání těchto žáků probíhá pouze distanční formou. Jestliže do školy nesmí chodit nikdo, vzdělávají se distančně všichni a škola všem tento způsob vzdělávání poskytuje. Distanční způsob může probíhat nejrůznějšími formami, a to dle aktuálních možností školy i individuálních podmínek jednotlivých žáků. Škola vždy přizpůsobí distanční výuku jak individuálním podmínkám jednotlivých žáků, tak také personálním a technickým možnostem školy. Distanční způsob vzdělávání musí vždy respektovat aktuální zdravotní stav a individuální podmínky konkrétních žáků, jestliže s nimi byla škola seznámena. Zákonní zástupci nezletilých žáků nebo žáci sami seznámí třídního učitele s podmínkami, které žák pro vzdělávání má.

Organizace distanční výuky

Výuka pro žáky 1. – 4. třídy v době distanční výuky bude primárně probíhat na základě komunikace mezi třídními učiteli a zákonnými zástupci (Bakaláři, emailem, telefonicky). Zadané úkoly, domácí příprava a veškeré materiály k výuce budou připraveny k vyzvednutí ve vestibulu školy, kde si je v předem stanoveném čase zákonní zástupci nebo žáci mohou vyzvednout. Zákonní zástupci obdrží informaci o

datu navrácení vypracovaných úkolů zpět do školy. Základní platformou pro online výuku pro žáky 5. – 9. ročníků jsou nástroje na platformě Microsoft Office 365, a to zejména aplikace Teams a Forms, dále portály umimeto.org a khanacademy.org (online výukové lekce, skupinový a individuální chat, audio či videohovory, zadávání a odevzdávání úkolů, testování a dotazníková šetření), dále je možno využít školní e-mailové účty a další aplikace či ověřené relevantní zdroje. Kromě nástrojů Teams a dalších aplikací pro vlastní výuku bude využíván i školní systém Bakaláři a webové stránky školy, a to zejména pro předávání informací žákům a zákonným zástupcům ze strany školy a případnou vzájemnou komunikaci mezi zákonnými zástupci a školou. Hlavním komunikačním kanálem mezi zaměstnanci školy je systém Bakaláři, aplikace Teams a pracovní e-mailové adresy ve formátu jmeno.prijmeni@zstgmnachod.cz. Škola v případě vynucené distanční formy výuky sestaví zvláštní rozvrh s určenými časy pro synchronní výuku stěžejních a ostatních předmětů.

Zadávané úkoly jsou evidovány prostřednictvím zápisu do třídní knihy v systému Bakaláři, zápis v třídní knize bude uváděn ve formě – Distanční výuka – a příslušné téma. Vyučovací předměty se v rámci distanční výuky dělí na hlavní a vedlejší. Hlavními jsou ve všech ročnících český jazyk a literatura, matematika, anglický jazyk jako hlavní cizí jazyk a informatika. • tyto hlavní předměty budou zařazovány do rozvrhu dle konkrétního rozvrhu pro jednotlivé třídy dle aktuální situace (změny jsou možné). • vedlejší předměty kromě výchov budou zařazovány do rozvrhu dle konkrétního rozvrhu pro jednotlivé třídy dle aktuální situace (změny jsou možné). Občanská výchova, rodinná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti, volitelné předměty budou v období distanční výuky realizována pouze doplňkovou formou, a to předáváním materiálů či návodů pro samostatné činnosti žáků.

Při distanční formě vzdělávání žáci aktivně využívají přidělený účet s přístupem do *Office 365*, o jehož využívání jsou poučeni. Žáci jsou také poučeni, že i tento způsob vzdělávání a komunikace se považuje za školní prostředí a podléhá pravidlům školnímu řádu.

Žákům bez přístupu k internetu budou úkoly zadávány telefonicky nebo osobním převzetím (zákonným zástupcem nebo žákem) na vrátnici školy po předchozí domluvě s třídním učitelem.

Způsoby hodnocení

Vyučující žákům zadávají úkoly povinné a dobrovolné a dle kritérií, která žákům dopředu oznámí, je hodnotí. Žáci jsou povinni odevzdávat dle pravidel stanovených vyučujícím pouze úkoly označené jako povinné. Během zadávání a hodnocení úkolů vyučující používají zpětnou vazbu a slovní hodnocení, a to především pomocí aplikace Teams. Po návratu žáků zpět k prezenční výuce budou vědomosti individuálně ověřovány v jednotlivých předmětech a poté bude slovní hodnocení převedeno na známky dle kritérií jednotlivých vyučujících a v souladu se školním řádem. Kritéria hodnocení i způsoby zadávání úkolů jsou součástí školního řádu a podléhají jeho změnám.

Dokládání důvodů nepřítomnosti při distanční výuce

Narízená distanční výuka je povinnou vzdělávací formou, a jestliže se jí žák neúčastní, doloží jeho zákonný zástupce důvody nepřítomnosti stejným způsobem a za stejných podmínek, jako při denní formě (viz aktuálně platný školní řád).